

Danzig bu sabah iltihak kararı verdi!

Hitler sabah 5,40 da orduya hitaben bir bayanname neşrederek Lehistan Alman tekliflerini reddettiği için silâha müracaatten başka çare kalmadığını ilân etti

Almanyada harb hali hüküm sürüyor

Berlin, müsellâh Leh çetelerinin Almanyaya tecavüze başladıklarını ve Almanlarla çarpıştıklarını bildiriyor

Hitlerin neşrettiği beyanname

Londra 1 (Hususî) 5,40 da Hitler orduya hitaben bir beyanname neşretmiştir

Bu beyanname Almanyaya tarafından Danzig meselesinin halli için teklif edilen sulh şartlarının Lehistan tarafından reddedilmiş olduğu bildirilmekte ve buna binaen ordunun müzaheretine müracaat edildiği zikredilmektedir. Aynı beyanname Lehistandaki Alman ekalliyetine karşı zulüm ve işkence yapıldığı, bunların gayri kabili tahammül şartlar altında yaşadıkları bildirilerek, bu gibi haksızlıklara nihayet vermek için silâha müracaatten başka çare olmadığı, kuvvete karşı silâhla mukabele edileceği ilâve edilmektedir. Hitler beyanname Almanyadan icab eden vazifeyi yapmasını istemekte, Alman ordusundan da ananelerine tamamen sadakat talep etmektedir. Bu beyanname radyo vasıtasıyla neşredilmiştir.

iltihak kararı

Londra, 1 (Hususî) Danzigdeki Nazi Partisi şefi ve ahiren Danzig devlet reisi ilân edilmiş olan Förster bu sabah Danzig halkına hitaben radyo ile bir beyanname neşretmiştir.

Bu beyanname şöyle denilmektedir:

“Danzig kadınları ve erkekleri:

20 senedenberi heyecanla beklemekte olduğumuz an nihayet gelmiştir. Bugünden itibaren Danzig Almanyaya iltihak etmiştir.,,

(Devamı 11 inci sayfada)

Almanyanın teklifleri

Berlin 31 (Hususî) — D. N. B. ajansı bu akşam Almanyanın anlaşma teklifinin esaslarını şu şekilde ilân etmiştir.

1 — Danzig serbest şehri inkâr kabul etmez Alman mahiyet. ve halkın müttehid azmi dolayısıyla, derhal Almanyaya iltihak edilecektir.

2 — Baltık denizinden, bu şehirler de dahil olmak üzere, Marienwerder,

Graudenz - Chulm - Bromberg'e ve buradan garbe doğru Schoenlanke'ye kadar uzanan batıdaki arazi, Almanyaya veyahud Polonyaya iltihak o - lması bahsinde, bir bizzat söyle - melidir.

3 — Bunun için bu arazide bir plebisit organize edilecek ve bu plebi -

(Devamı 11 inci sayfada)

Lehistanın cevabı

Bu sabah aldığımız son haberler

Londra, 1 (Hususî) — Buradaki Leh mahfelleri Alman şartlarının kat'iyen kabule şayan olmadığını ve müzakereye zemin teşkil edemeyeceğini sa - rahatle beyan etmektedirler.

Leh gazetelerinin neşriyatı

Roma, 1 (Hususî) — Dün gece Almanyanın ilân edilen son şartlarını mevzuu bahseden bir Leh gazetesi artık diplomatların işi nihayet bulmuş olduğunu ve söz hakkının silâha intikal etmiş olduğunu yazmakta ve ya - kında silâhın konuşacağını ilâve etmektedir.

(Devamı 11 inci sayfada)

Leh çetelerinin Alman hududuna ilk tecavüzleri nasıl olmuş

Londra 1 (Hususî) — Alman D. N. B. ajansına göre dün gece saat sekiz sula - rında Leh başıbozuklarından bir kafile şarki Prusyada Alman hududunu geçerek Glayviç kasabasına girmiş ve burada radyo istasyonunu basmışlardır. Aynı ajansa göre Leh başıbozukları istasyon binasında araştırmalar yapmışlar ve o

(Devamı 11 inci sayfada)

Almanyadaki talebe ve stajyerler müşkül vaziyette kaldılar

Gönderilen harcırah bedelleri döviz olarak ödenmedi, talebe yollarda kaldı

Ankara, 31 (Hususî) — Almanyada bulunan talebe ve stajyerlerimizin avdetleri için hükümetimizin Merkez Bankası vasıtasıyla gönderdiği harcırah

(Devamı 11 inci sayfada)

İngiltere, donanmasını tam olarak seferber etti

Bugün Londranın tahliyesine başlanıyor

Danzig'in her yerle muvasalası kesildi, açlık tehlikesi başgösteriyor

İngilterede hariciye nezaretinin önü günün her saatinde bu haldedir. Har otomobillerine binen nazırların yüzlerinden mana çıkarmaya çalışıyor

Londra 31 (Hususî) — Hükümet, bir taraftan Almanyanın cevabını beklerken, diğer taraftan da yeni yeni askeri tedbirler almaktadır.

Bu cümleden olarak, İngiliz donanması bugün tamamen seferber edilmiştir. Ayrıca, başvekaletten verilen haberlere göre muntazam ordu ihtiyatlarının geri kalanları ve aynı zamanda askeri havacılık gönüllü ihtiyatlarından bir kısmını silâh altına çağırarak hususları kararlaştırılmış ve keyfiyet alâkadarlara tebliğ edilmiştir.

Bu tedbirlerin umumî bir seferberlik emri olarak telâki edilmemesi lâzım geldiği ayrıca tebarüz ettirmektedir. Zira, bu tedbirler, yalnız bahri seferberliğin tamamlanmasını istihdaf eylemektedir.

Sivil müdafaa dairesi sıhhiye otomobilleri istasyonları ile harb zuhurunda pasif müdafaa servislerinin işgal edecekleri bütün binaların takviyesi için alınan tedbirler de tamamlanmıştır.

Dün 110 tarak makinesi Londra civarındaki arsaları kazmağa başlamıştır. Buralardan çıkarılan topraklar torbalara doldurulmaktadır. Bu torbalar kamyonlarla tevzi edilmektedir.

Diğer taraftan gıda maddelerinin ras-yonel bir şekilde tevzi için alınan tertibatın tamamlanacağı ve tatbikata derhal geçilebileceği öğrenilmiştir.

Bunlardan başka yarından itibaren

Londranın tahliyesine başlanacaktır. Dört gün devam edecek olan bu tahliye ameliyesi esnasında, yarısı çocuk olmak üzere, üç milyon kişi Londradan uzaklaştırılacaktır.

Liverpul, Mançester, Glasko ve diğer mühim merkezlerin tahliyesi de 24 saat sürecektir.

Birçok nakil vasıtaları, yarın çocukların nakline hasredilecektir.

İngilterenin şark eyaletleri üzerinde sivil tayyare uçurları tamamen yasak edilmiştir.

İngiltere ile diğer Avrupa memleketleri arasında telefon muhaveresi bugün kesilmiştir.

Londranın tahliyesi münasebetile yarın borsa kapalı kalacaktır.

İngiltere milli müdafaa komitesi toplandı

Londra 31 (Hususî) — Bahriye nazırı Lord Stanhope, harbiye nazırı Hor Belisha ve hava nazırı Kingsli Vud ile alâkadar askeri erkân bu sabah bir toplantı yapmışlardır.

Kral ve kraliçe bugün bahriye nezaretini ziyaret ederek, yapılan hazırlıklar hakkında izahat almışlardır.

(Devamı 3 üncü sayfada)

Hergün

Harb olacak mı,
Olmıyacak mı?

Yazan: Muhittin Birgen

Bir taraftan mütemadiyen alınan muharebe tedbirleri ile harbin başlaması için yalnız bir «ateş» emrinin verilmesi işi kalırken, öbür taraftan da Avrupanın bu mukadderat günlerinde harıl harıl siyasi müzakereler cereyan ediyor. Bir taraftan biliyoruz ki bugün Avrupada harbedecek insan yoktur; yani, harbetmek isteyen devlet adamı. Onların hepsinin tek bir arzuları var: Başkalarının haroe tutuşuklarını görmek ve bir kenara çekilip bu kanlı haileyi bir müddet uzaktan seyrettikten sonra, asıl kendi meramını ileri yürütmek... Fakat, öbür taraftan da biliyoruz ki hiç kimse harbetmek istemediği halde bir hiç yüzünden harb çıkabilir. Bunun için, Avrupanın mukadderat günleri içinde bulunduğumuzda şüphe yoktur.

Biliyoruz ki «harbe hazırız! Harbederiz!» sözleri, geçen Eylülde, geçen ilkbaharda olduğu gibi bu yaz sonunda da hep palavradır. Ne o zamanlar Hitler harbi istiyordu, ne de bugün, gerek Hitler ve gerek Chamberlain harbetmek fikrinde dirler. Her iki taraf ta pek güzel biliyor ki şu dakikada harbi kabul etmek sadece başkalarının ekmeğine yağ sürmektir. Bunun için «haroe hazırız!», «harbederiz!» gibi sözler, yalnız politika oyunudur. Bunları çok iyi biliyoruz. Fakat, meselâ, şimdi, on sekizinci asırda olduğu gibi, yeniden iki ateş arasında kalan Polonyanın hiç olmazsa Avrupayı ateşe vermek istemesi gibi bir hareket, yahud, kim bilir, buna benzer başka bir şey, avakibi ne olacağı meçhul bulunan bir harbin patlamasına sebep olabilir. Bunun içindir ki bütün Avrupa - bilhassa Macaristan gibi ateşe yakın olan memleketler - huzursuzluk içindedir. Hatta, bütün enternasyonal meseleleri ve bunları kuşatan ihtimalleri uzun uza - dıya tetkik ettikten sonra, bu sene içinde harbolmıyacağımı bu sütunlarda daima tekrar etmiş olmama rağmen, bugünkü karar vaziyeti, beni dahi arada bir endişeye düşürüyor. Meselâ, görüyorum ki harbi Lehistan çıkarabilir. Onun bunu yapmasına mahal bırakılmıyacağımı, o harbe teşebbüs etse bile harbin intişar etmeyeceğini çok iyi bilmeme rağmen, içinde bulunduğumuz hava o kadar ağırdır ki benim gibi bu senenin tarihine «harb» kelimesi yazılmıyacağına kani olan bir insan dahi arada bir endişeye düşmekte haklıdır.

Bununla beraber, harb olacak değildir. Bundan dolayıdır ki, askeri tedbirlerin son derecede ilerlemiş olmasına rağmen, devlet adamları bu defa gayet sakin dirler. Fakat, bizi harbolmıyacağı kanaatine sevkeden âmîl sade müşahedenen ibaret değildir. Asıl sebep şudur:

Rus - Alman anlaşması, gökten inen bir top gibi, Avrupanın gözlerinin önüne düştüğü dakikada dünya için yeni bir siyaset devri açılmış bulunuyor. Fakat, gene Avrupanın gözlerinin önüne düştüğü dakikada dünya için yeni bir siyaset devri açılmış bulunuyor. Fakat, gene Avrupanın gözleri önünde bomba gibi patlayan bu hâdise, etrafı dumana boğmuş. Bugün, vaziyeti vuzuh ile kimse görüyor. Her şey gösteriyor ki, Rus - Alman paktı, alelade bir pakt değildir; olamaz. Bunun arkasında gizli duran bir takım şeyler var. Bu pakt, gili çalışmayı, bünyeleri iktisadi olarak, çok seven iki teşekkülün, ya müştereken, yahud da ayrı ayrı tasavvur ettikleri bir siyaset plânının bir parçasından başka bir şey değildir. Pakt, kendi arkasında ya bir takım maksadlar yahud da muntazam bir siyaset plânı gizliyor. Şu dakikada gizli olan şey herkeşçe meçhuldür. Ortalık toza, dumana boğulmuş olduğu için, en dikkatli gözler bile bu perdeyi yıkıp, öte taraftaki meçhul âlemi görmeğe muktedir olamaz.

Mümkündür ki, Rusya ile Almanya sıki bir anlaşma yapmış ve İngiltereye müşterek bir siyaset taarruzuna girişmek kararını vermiş bulunsunlar. Hatta mümkündür ki bu işe Japonya da iştirak etmiş olsun. Buntar mümkün olduğu gibi, başka şeyler de mümkündür: Almanya ile Rusya, yalnız şu vaziyet içinde birbirleriyle harbetmemek üzere aralarında anlaşmış bulunsunlar. Diğer taraftan, Rus.

(Devamı 10 uncu sayfada)

Resimli Makale:

Tabii olunuz

Hakikatte olduğumuz gibi, yaratıldığımız gibi görünmek sizin için hakikate nazaran daha mükellem, daha yüksek görünmekten her vakit kârdır.

Dünyada zamanla yıpranıyan, bir ucu yırtılmıyan maske yoktur, ve nihayet hiç yorulmadan oynıyan aktör tasavvur edilemez.

SÖZ ARASINDA

İngiltere Başvekâlet
Binasına girmek
İsteyen adam

Avrupada siyasi hâdiseler bütün gerginliği ile devam ederken, küçük ve dikkate sayan vak'alar da oluyor. Meselâ geçenlerde Londrada nazırlar medisi toplandığı sırada kırmızı bir otomobil süratle gelmiş, Downing Street'te polis koronunu yarmış, başvekâlet binasının 10 uncu kapısında durmuş, içinden bir adam atlayarak buradan içeri girmek istemiştir. Fakat yetmiş polisler kendisini kapı önünde yakalamışlardır. Bu adamın hüviyeti henüz anlaşılamamıştır.

Fransa - Amerika transatlantik yolcularının hali

Son buhranlar dolayısıyla Fransa ile Amerika arasında işliyen transatlantik yolları, serseri Yahudilere benzemişlerdir. Zira gemiler, mensub oldukları idarelerden aldıkları emirler üzerine yolcuları tam bir limana çıkaracakları sırada, yeniden verilen başka bir emir üzerine, hemen istim alarak, vapurdakileri başka yerlere götürmektedirler.

Eski Fransız Başvekili
Tardiyö hasta

Eski Fransız başvekillerinden Tardieu bir müddettenberi hasta bulunmaktadı. 63 yaşında olan diplomat, son günlerde Pariste Menton'daki evinde gayet kuvvetli bir buhran ge-

Hergün bir fıkra
Gürültünün
aksetmemesi için

Bir apartımına yeni taşınan kalabalık bir aile apartmanın antresini olduğu gibi tahta bırakmışlardı. Gezerlerken aşağı kata çok gürültü aksettirdi. Aşağı kattakiler rahatsız oluyorlardı. Şikâyet ettiler. Antreye bir halı konulursa gürültünün aksetmeyeceğini söylediler.

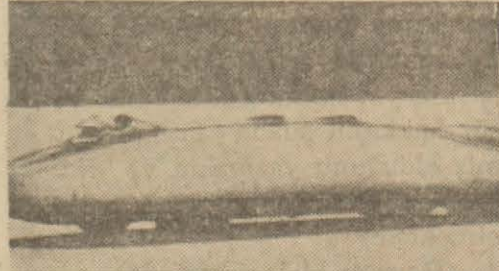
Apartmentına yeni taşınan ailenin reisi çok kazandı az para sarfını seven bir adamdı:

— Halı para ile almır, diye haber gönderdi, antreye konulacak bir halı için en aşağı kırk lira vermek icab eder. Kırk lira benle ne gezer!

Alt kattakiler tek başları dinç olsun diye kırk lirayı gönderdiler. Gürültü kesilmeydi. Üç gün sonra alttan halıyı görmek merakına düştüler, üst kata çıktılar. Antrede halı yoktu. Aile reisi:

— Sizin istediğiniz gürültünün aşağı aksetmemesi değil miydi, dedi, onu başka suretle temin ettik. Hepimiz için birer çift aba terlik aldık!

Otomobilin yeni
Bir dünya rekoru

İngiliz otomobil sür'at şampiyonlarından John Cobb yaptığı bir müsabakada dünya otomobil sür'at rekorunu kırmıştır. Saatte vasatı 593 kilometre gibi baş döndürücü bir derece yapmıştır. Eski rekor saatte 375 kilometre ile bir Amerikalıya aitti. John Cobb'un dünya rekorunu kırdığı otomobil üç ton ağırlığında olup 1250 şer beygirlik iki tayyare motorünü havidir. Sağdaki motor ön, soldaki motor arka tekerlekleri işletmektedir. Yarışı en önde oturmaktadır.

Çirilmiş ve hastalığı yeniden nüksetmiştir.

Moskovada
Fransayı
Temsil eden adam

Son buhranlı hâdiseler dolayısıyla dünya matbuatında ismi sık sık geçenlerden biri de Fransanın Moskova sefiri M. Nagiardır. Hükümetinin daveti üzerine Paris'e gelmiş ve son Alman - Rus anlaşması hakkında alâkadarlara izahat veren elçiyi hariciye nezaretinden çıkarken görüyorsunuz.

Uydurma beşizler

Avrupa şehirlerinden birinde bir kadının bir batında beş çocuk doğurduğunu iddia etmiş, komşuları koşmuşlar, hakikaten kadının koynunda beş çocuk görmüşler. Fakat iş çabuk anlaşmış. Meğer kadın Kanadalı beşizlerin nasıl bakıldıklarını, anne, babalarının nasıl rahat yaşadıklarını öğrendikten sonra, hâmile olan ve doğum zamanları birbirine yakın diğer dört kadınla anlaşmış, kendisi doğurduğu çocuğu da bunların arasına katarak uydurma beşizleri icad etmiştir.

Viyolonist Kreisler tatil yapıyor!

Meşhur viyolonist Fritz Kreisler Byariçte bulunmaktadı. Meşhur sosyete bülüklerinin bütün rica ve ısrarlarına rağmen bir kerere olsun konser vermemiş ve ricacılarına:

— Şimdi tatilimi geçiriyorum. Biraz dinlenmek benim de hakkım!.. demiştir.

ISTER İNAN, İSTER İNANMAI

Küçük bir anket yapmak istedik. Taksimde meydana bakan büyük bir gazino vardır ki, müdavimlerinin ekseriyetini emlak işlerinde çalışanlarla müteakid memurlar teşkil eder, burada saatlerce otururlar, memlekette çıkan bütün gazeteleri birer birer okurlar, sonra da aralarında küçük gruplar teşkil ederek münakaşaya dalarlar.

Auketi yapmak için bu gazinoyu seçtik ve o dakikada

içinde kaç kişi varsa hepsine de müracaat ederek sorduk. neticede:

7 kişi harb olacaktı.

8 kişi anlaşma temin edilmek üzereydi.

1 kişi bu meseleye Rüfailer karışır azizim, dedi.

Bu on altı kişi arasında haklı olanlar kimlerdir, kat'iyetle tayin etmenin mümkün olduğuna:

ISTER İNAN, İSTER İNANMAI

Sözün kısası

Maatteessüf

Maatteessüf kelimesi lisanımızdan eksildiği an birçok eksikliklerimizin tamamlanmış olduğuna şahid olacağız. Bunu bildiğim için maatteessüfün amansız düşmanı kesildim. Nerede okusam, nerede duysam:

— Gene karşıma çıktı.

Diye, üzüntü hissederim.

Maatteessüf; mücbir esbab, nagezhur ahval, bazı müşkülâtla karşılaşma denilen fakat çok kere hakikatte lâkaydinin, ihmalin, olacağı evvelden kestirememenin yarım bıraktığı, geciktirdiği işlerde ileri sürülen bir kalkandır.

— Maatteessüf gününde yetiştiremedik.

... Maatteessüf kapamak mecburiyetinde kaldık.

... Maatteessüf ümid ettiğimiz fayda hâsil olmadı.

Birçok iyi başlamış, fakat bilâhare idaresizlik yüzünden fayda vermemiş işler bir tek maatteessüf sözile yarıda bırakılmıştır. Vaktinde açılmıyan sergilerin, resmi kışadı geciken teslâtın, yumurta kapağı geldikten sonra alelacele fakat yarım ikmal edilen şu veya bu işin hesabını maatteessüf sözile kapayıverirler.

Bu maatteessüfleri ittikçe, içime üzüntü geliyor, hiddetleniyorum ve maatteessüf bağırarak, sesimi herkese işittirmek istiyorum:

— Maatteessüf, dediniz amma bu maatteessüf kelimesinin altında gizlenmiş, bir ihmâl, bir lâkaydi, başlanmış bir işi başaramamak, yanlış yoldan yürümek gibi bir kabahat saklıdır. Maatteessüf perdesini kaldırırsın, kabahat görürsün ve bundan sonra bu kabahat tekrâr etmesin!

izmirde ihracat
geri kaldı

İzmir 31 (A.A.) — Bugünkü gazetelerin neşriyatına nazaran limanımızda bulunmakta olan İngiliz vapurları burada kalmak emrini aldıkları için Liverpoola gönderilmek üzere bu vapurlara yük lenecek olan mallarımızın ihracı geri kalmıştır. Baltık memleketlerine gönderilecek mallara harb sigortası yapılmaması dün şehrimizdeki sigorta acen talarına bildirilmiştir. Diğer memleketlere yapılacak mahsul sevkiyatı için harb sigortası kabul ediliyorsa da gönderilecek vapur bulunmadığından ihracat yapılmamaktadır.

Hasta bir kadın mahkûmun geriye kalan cezası affedildi

Ankara 31 (Husuî) — Çocuğunu boğarak öldürmek suçundan ağır hapse mahkûm Mehmed kızı Elihenin hastalığı dolayısıyla geriye kalan cezası affedilmiştir.

Sovyet Rusyada
Askerlik sinni

Moskova 31 (A.A.) — Bugün Vorosilof tarafından yüksek Sovyete takdim edilmiş olan askeri kanun projesi, piyade, tayyareci, hudud muhafızı, zabıt vekillerinin askerlik hizmeti müddetini bir sene arttırmaktadır. Piyadelerin şimdiki hizmet müddetleri iki senedir.

Bundan başka, askerlik hizmeti sinni, 19 dan 18 yaşına indirilmiştir.

TAKVİM

EYLÜL											
Rumi sene 1388			1			Arabi sene 1355					
Ağustos 19			Resmî sene 1939			Hicri 119					
CUMA											
GÜNEŞ			Receb			İMSAK					
S.	D.		S.	D.		S.	D.		S.	D.	
5	24		3	31		8	56				
10	29										
Oğle		İhtidat		Akşam		Fatah					
S.	D.	S.	D.	S.	D.	S.	D.				
Z.	12	14	15	56	18	48	10	19			
E.	5	29	9	10	11	—	1	36			

TELGRAF HABERLERİ

Mısrıda bütün askerî hazırlıklar tamamlandı

Kahire ve İskenderiyenin tahliye plânı da hazırlandı, plân ilk işarete tatbik edilecek

İskenderiye 31 (A.A.) — Nazırlar meclisi namına söz söylemeğe salâhiyetler bir zat Röyterin muhâbirine demiştir ki:

Harb çıkarsa istihzaratını yapmış olan Mısır gafil avlanmış olmayacaktır. Nazırlar, bütün gün durmadan çalışmışlardır. Şimdiye kadar hiç bu kadar çok çalışmak mecburiyetinde kalmamışlardır. Meclisin Avrupa buhranı hakkındaki müzakereleri tam altı saat sürmüştür. Garb hududunda alınmış olan müdafaa tedbirleri bu mntakayı zaptedilmez bir hale koymuştur. Tahşid edilen birçok İngiliz, Mısır ve Hind kıt'aları, miktarı gizli tutulan tayyareler, istihkâmlar ve tayyare dafi topları yapılacak her hangi bir

taarruzun büyük müşkülâta maruz kalmadan tardedileceğine şüphe bırakmamaktadır.

Harb zuhur ettiği takdirde Mısırın her tarafında örfi idare ilân edilmesi beklenmektedir. Bu takdirde başvekil Ali Mahir Paşa, Mısır askeri valiliğine tayin edilecek ve bütün mahkemeler divanı harb şekline inkılâb edecektir. Otomobillerle kamyonların ve her nevi arabaların müsaderesi için lâzım gelen plânlar hazırlanmıştır. Gıda maddeleri vesair havayıcı zaruriyenin tevzii için birçok komiteler teşekkül etmiştir. Kahire ve İskenderiyenin tahliye plânı da hazırlandı. Bu plân ilk işarete derhal tatbik edilebilecektir.

İngiltere, donanmasını tam olarak seferber etti

(Baştafı 1 inci sayfada)

İngilizdir. Bütün nakliyat servisleri, normal surette işlemektedir. Yalnız bazı karakteristik hâdiseler, Polonyada fevkalâde bir vaziyet bulunduğunu göstermektedir. Bilhassa bir takım kadınların ve delikanlıların siper kazmak üzere, kazma ve kürek taşımakta oldukları görülmektedir.

Dün akşam hükümet memurları tarafından verilmiş olan talimata tevfiğin Varşova caddeleri karalık için deydi. Münkâlât seyrekleşmişti. Gazeteler, Varşovada kalmaları mecburi olmayan kimselerin uzaklaşmasını tavsiye etmektedir.

Sokak duvarlarında yüzlerce büyük afiş göze çarpmaktadır. Mareşal Sigmund Ridz, bu afişlerdeki resimlerde tankların, topların yürüyüş halinde bulunan kışahtın yanında görülmektedir. Afişlerde Mareşalın geçenlerde söylemiş olduğu nutuktan bazı cümleler büyük harflerle iktibas edilmiştir. Şiddete ve kuvvete karşı yegâne cevabımız şudur: «Mütecavizi tepeli yezceğiz».

Bir cümle daha: «Eğer harb patlayacak olursa, kadın, çocuk, ihtiyar he pimiz askeriz».

İhtiyatların silâh altına alınması, umumî hizmetlerde çalışanların sayısını azaltmış olduğundan bugünden itibaren otobüs ve tramvaylar tahdid edilmiştir.

Keza, hükümete 17 yaşından 60 yaşına kadar erkek, kadın bütün Polonyalıları umumî veya millî müdafaa hizmetlerinde kullanmak ve Polonyada mevcut bütün menkul ve gayrimenkul emvale el koymak salâhiyetini veren kararname, bugün mer'iyete girmiştir.

Radyo istasyonları dün öğleden sonra neşriyatlarını durdurarak denizdeki bütün vapurlara İngiliz ve Leh lisanlarında bir ihtar göndermişlerdir. Bunda vapurlar Gdnia limanına girmemeğe, açıkta durarak limana girmek için kılavuz istemeğe davet edilmiştir.

İhtarda, Polonya sahilleri önünden geçmenin tehlikeli olduğu ilâve edilmiştir.

Bu sahillerin açığında Danimarka, İsveç ve Polonya gemileri bulunmaktadır. Alman vapurları Polonyaya seferlerini kesmişlerdir.

Danzigde

Danzig 31 (A.A.) — Koridor yolu ile transit nakliyatı hemen tamamlanmıştır. Günde normal zamanda Berlin ile Danzig arasında gidip gelme işliyen 19 sürat katarından ancak üçü kalmıştır. Fakat bunların da ne zaman işliyeceği hakkında hiç bir makâm herhangi bir malûmat vermemektedir. Danzig ile Gdyna arasında demiryolu münkâlâtı tamamen kapalıdır. Danzig'in Almanya ile hiçbir demiryolu münasebatı kalmamış, şehir,

şarki Prusya ile de yalnız otobüs münakalâtı yapmakta bulunmaktadır. Danzig'in işe işi tehlikeli bir safhaya girmiştir.

Varşova 31 (A.A.) — Sabahın saat 2 sinde Polonya - Danzig hududunda Orlovo civarında bir müsade me vuku-bulmuştur. Bir kaç el ateş teati edilmiş de kimse bir şey olmamıştır.

Varşova 31 (A.A.) — Matbuatın bildirdiğine göre, millî Polonya demiryolları şirketine bağlı olan Danzig merkez istasyonu dün Gestapo polis teşkilâtı tarafından işgal edilerek binaya Alman bayrakları çekilmiştir. Bu istasyonda vazife gören bütün Polonyalı memurlar Danzig polisinin nezaretinde evlerine alıkonulmuştur.

Almanya

Berlin 31 (A.A.) — Salâhiyetler mahfellerde söylendiğine göre, nazırlardan mürekkebe bir millî müdafaa meclisinin ihdasına dair Hitler tarafından nesredilen kararnameden maksad, bütün millî, askerî, iktisadî ve malî kuvvetleri bir araya toplayarak bunların birlikte çalışmasını temin etmekten ibarettir. Aynı mahfellerde bu kararnamenin her ihtimale karşı alınmış bir ihtiyat tedbiri olduğu ilâve edilmiştir.

Prag 31 (A.A.) — Bohemya ve Moravya hâmisî tarafından nesredilen bir kararname ile millî Çek lejyonları birliği lâğvedilmiştir.

Birliğin emvali Gestapo polis teşkilâtı tarafından müsade edilmiştir.

Fransada

Paris, 31 — Parisin tahliyesine devam olunmakta ve pasif korunma için şimdiye kadar verilen bütün kararlar tatbik edilmektedir.

Mekteb çocukları Paristen ayrılırken beraberlerinde iki günlük yiyecek, bir yorgan ve bir de ufak valiz götürmektedirler. Mekteb çocukları, ken-dileri için Orleans'da ve Parisin cenubunda garbisinde kâin diğer şehirlerde ihzar edilmiş olan kamplara gitmektedirler. Yolculuk zahmetlerini hafifletmek için çocukların anaları, babaları kamplara kadar kendilerine refakat etmektedirler.

Polis dün akşam komünist bevanmaları dağıtan 30 kişiyi tevkif etmiştir.

İtalyada

Roma, 31 (A.A.) — Mussolini, İtalyan ordusunu iki gruba ayırmıştır. Birinci grup kumandanlığına veii-ahd prens de Piemonte tayin edilmiştir. Kendisine muavin olarak General Marinetti ve Grossi verilmiştir.

İkinci grup kumandanlığına Mareşal Graziani tayin olunmuş ve ona da muavin olarak General Ambrose ve Bastico verilmiştir.

Roma, 31 (A.A.) — Mukabil Alman trenlerinin bulunmaması dolayı

Türkiyeden ihracı memnu maddeler

Ankara 31 (A.A.) — İhtilâl umumi tarifesinin 695 numarasında yazılı olan mayı madeni mahrukat ve madeni yağlarla, benzol ve tetraetil döplomonu gerek gümrükleme, gerekse gümrükleme olursa Türkiye - den ihraç transit ve harice aktarması Heyeti Vekile kararile menedilmiştir.

Uzakşarkta Muharebe

Sovyet kuvvetleri Mançuko arazisine girdiler

Tokyo 31 (A.A.) — Salâhiyetler Japon askeri mehafilinde beyan olunduğuna göre, bu ayın 20 sinde Mongolistan arazisine girmiş olan 15,000 Sovyet askeri halî hazırda Khalka nehrinin sağ sahilinde Mora Balcuagar dağlarının etrafında büyük bir muharebeye girişmiş bulunmaktadır.

Sovyet kuvvetleri, Kızıl ordunun motorlu üç piyade fırkası ile, üç Mongol süvari fırkasından mürekkebedir. Bu kıtaat, Mançuri arazisine 14 kilometre kadar ilerlemişlerdir.

Muharebe neticelenmedi

Tokyo 31 (A.A.) — Japon kıtaati, kendilerini ihata etmeğe teşebbüs etmiş olan düşmanın manevrasını boşa çıkarmış ve düşmanı ağır zayıyata uğratmıştır. Muharebe, devam etmektedir. Bazı Japon mehafili, bu muharebeyi mevzii bir hâdiseye addetmekte iseler de 29 Ağustos tarihine kadar Kholka nehrinin sağ sahilinde bir tek fırka bulundurmış olan Sovyetlerin şimdi bu mntakaya birçok takviye kıtaati sevketmiş oldukları dikkate şayan görülmektedir.

Mukabil taarruz

Tokyo 31 (A.A.) — Mogol - Mançu hududundan gelen haberlere göre, dün halka nehrinin sağ cihetinde Sovyet - Mogol kıtaları tarafından 15,000 kişi ile yapılan askeri harakâta karşı bu sabah Japon - Mançu topçu ve piyadesi tarafından mukabil taarruza başlanmıştır.

Bulgaristanda iki sınıf silâh altına alındı

Sofya 31 (A.A.) — Nazırlar meclisi, bütün memlekette hilâfına emir verilinceye kadar bütün umumî toplantıları menetmiştir.

Diğer taraftan ordu erkânıharbiyesi, 20 günlük bir talim devresi geçirmek üzere yeniden iki sınıf ihtiyatların silâh altına davet etmiş olduğunu bildirmektedir.

Bremen Alman Trans Atlantiği yolcu almadan dönüyor

Nevyork 31 — «Bremen» yolcu almadan saat 22,30 da hareket etmiştir. «Acquitania» vapuru da biraz sonra yola çıkmıştır. Fransızların «Normandie» vapuru ise, Paristen aldığı talimat mucibince şimdilik Nevyorkta kalmıştır.

sile Almanya giden İtalyan trenleri lâğvedilmiştir.

Diğer taraftan halk için işliyen trenler yarından itibaren yarı yarıya azaltılmıştır.

Belçikada

Brüksel, 31 (A.A.) — Belga ajanlarının Lâhaye muhâbirinin bildirdiğine göre, 15 sınıf - takriben 300 bin kişilik askerî Holanda makamları tarafından silâh altına davet edilmiş ve alı-kadarlar dün en kısa bir zaman içinde bu emri yerine getirmişlerdir.

Diğer cihetten hükümet harb zuhurunda halka normal şekilde yiyecek tevzi edilebilmesi için geniş tedbirler almak tasavvurundadır.

Artık söz Lehistanındır !

YAZAN

Emekli General H. Emir Erkilet

Geçen Cumartesi günündenberi vaziyette en ufak bir salâh temin edilmeden teati olunan mesajlardan her halde malulub neticeyi elde edemeyeceğine kanaat getirmiş olacak ki, Almanya, dün gece bütün dünyaya şartlarını ilân ediverdi.

16 maddeden ibaret olan bu şartları okuyucular gaetemizin mahsus yerinde bulacaklar ve yalnız Alman - Leh ihtilâfına aid olduklarını göreceklerdir.

Mihver devletleri eski sistemlerini muntazam ve muayyen bir program dahilinde takip ediyorlar. Gene görüyörez ki Almanya isterken İtalya susuyor, yalnız müttefikinin taleplerini destekliyor. Bundan başka Mihverin tâbiyesinin dayandığı temellerinden biri olan safha safha ve mntaka mntaka istemek ve ilerlemek usulü bu sefer de bütün vuzuhile görülmekte ve Almanya Lehistanla olan ihtilâflarının hallini kolaylaştırmak için bunlara başka davalar karıştırılmaktadır.

Almanyanın şartlarını izahattan evvel neşrine lüzum görüldüğü ufak bir şikâyet dikkati celbeder:

İngiltere Pazartesi günü Berline gönderdiği ilk mesajında Almanya Lehistanla uyuşmasını tavsiye etmiş ve ayrıca kendisinin de tavassut edeceğini bildirmiş. Bunları kabul eden Almanya Berline bir Leh murahhasının gelmesine intizar ederken Lehistanın seferberlik yaptığını görmüş.

Şikâyetin hülâsası budur. Halbuki seferberlik ve manevralar galiba Almanya daha önce başlamıştı ve hattâ aylardanberi bu hususta hemen hergün bir takım haberler alınmıştı. Onun için bu hususta haklı veya haksızın kim olduğunu tayin etmek ve bu vadide fazla konuşmak beyhude vakit öldürmektir.

Bizzat şartlara gelince, bunlar asgari hadlere indirilmiş benziyorlar. Bu kadar gerginliklerden sonra Almanya Danzigden vazgeçmezdi. Önün Gidinya Lehistanı Lehistanı terketmek ve Koridor mntakasının aidiyetinin plebisitle tesbit ve hallini teklif eylemek istemesi epey bir uysallık addolunabilir.

Bundan başka plebisitin neticelerinin Almanya Lehistan lehine tezahür edeceğine göre Koridorun atisi hakkındaki teklifleri de müzakereye esas olabilecek bir mahiyet arz etmektedir.

Almanya bu şartlarını neşretmekle her şeyden evvel dünyayı müziç bir vuzuh-suzluktan kurtarmıştır. Elbette bunlar Lehistanı müteale beyanına sevkedeciktir. Fakat aynı zamanda onu masa başına celbedebilirlerse sulh bu sayede kurulmuş demektir.

O halde, dün de dediğimiz gibi, bütün iş Lehistanın bu şartları bir müzakere esası olarak kabul etmesine, İngiltere ve Fransanın da müzakereyi kolaylaştıracak bir hareket tarzı intihab etmelerine bağhdır. Velhasıl bugün, artık, barış jnkânlarına dünden daha çok yaklaşmış bulunuyoruz. Bütün dünya ile beraber Türklerin temennisi barış yolunda atılan bu yeni adım herkesi sevindirecek neticeye varacaktır. H. Emir Erkilet

Çıkacak harb Mevzii mi kalır, Yoksa umumileşir mi ?

Yazan: Selim Ragıp Emeç

İngiltere ile Almanya arasında yapılan diplomatik müzakerelerin metinleri malûm değilse de esaslarını biliyoruz. Almanya, asgari bir talep olarak Danzig ile Koridoru istiyor. İngiltere de bu bahiste Almanyanın Lehistanla konuşması lâzım geldiğini, fakat bunu yapmayıp da kuvvete müraacaat edecek olursa Fransa ile beraber Lehistanın yanında mevki alacağını bildiriyor. Malûmumuz olan ve şimdiye kadar müzakerelerin bir neticeye varmamasına sebep olan işte bu iki zıd fikirdir. Lehistan hükümeti, daha evvel gerek Koridor, gerek Danzig hakkında, feragat esasına müstenid herhangi bir itilâfa varamıyacağını bildirdiği için Almanyanın esasen İngiliz cevabına evet demesine imkân yoktu. Şu halde: Bir harb, maalesef muhakkak sayılabilir. Yalnız burada nazarı dikkate alınması lâzım gelen noktadır: Bu harb mevzii mi kalacaktır, yoksa umumileşecek midir?

Bu gibi ahvalde çok sarîh ve kat'î bir şey söylemek mümkün olmamakla beraber Almanyanın Lehistanı yapacağı ve işlerin gidişatına bakarak yapmaya hazırlandığını iddia edebileceğimiz tecavüz, çok mümkündür ki mevzii kalsın. Niçin?

Bir defa, siyasî vaziyet şunu açıkça gösteriyor ki Alman ordularının Leh topraklarına doğru harekete geçmelerine beraber, Almanyanın bir müttefiği olan İtalyanın da hemen bu harekete, şu veya bu istikametten iştirak edeceği beklenemez. Bu hareketsizlik, ilk bakışta sanılabileceği gibi, İtalyanın Almanya ile fikir ayrılığında olduğundan dolayı değildir. Defaatle iddia ve beyan edildiği gibi, böyle bir harbe İtalya, Almanyanın yanından ayrılmıyacaktır. Fakat derhal de harbe girmeyecektir. Bu tarzı hareket, yine hâdisattan istidlâl olunabildiği gibi, iki devlet arasında takarrür ettirilmiş bir esastır.

Almanya, Fransaya karşı Sigfrid hattı ile kendisini emniyet altına almıştır. Kanaatine göre, Fransız ordusunun, yarı kuvvetini feda etmeden bu hatta herhangi bir gedik açması beklenemez. Nitekim Majino hattı yüzünden vaziyet Almanya için de ayndır. Demek ki garb hududu, bu bakımdan müemmeldir. İngiltere ile hemhudud olmadığına göre de, İngiliz yardımının ancak Fransa tarafından ve hava yolu ile yapılabileceğine kanidir ki bunların müessiriyeti de daima kabili münakaşadır. Belçika, Felemenk ve Baltik devletleri iki tarafın ademi teacavüz hususunda teminatlarını almış buldukları için İngilizlerin o yollarla Almanya tecavüz etmeleri gayri-

(Devamı 10 uncu sayfada)

Sabahtan Sabaha

Siyasî mektublar

Londra ile Berlin arasında mekik dokuyan Henderson günün kahramanı olmuştur. Harble sulh arasındaki muhabereyi temin eden odur. Emrindeki dört numaralı tayyare ile Hitlerin mektubunu Çemberlayak, onun cevabını Hitler'e götürüp getiren bu zat üç dört gündübenberi yatak yüzü görmeyen bulutlar arasında denizler, karalar aşarak sefer yapıyor. Eski devirlerin sembolik aşk namelerini taşıyan güvercinler gibi Mister Henderson da taşıdığı siyasî namelele sulhle harbi kaynaştırmağa çalışıyor. Düne kadar Berlin'den giden mektublar pek tuzlu biberliydi. Fakat çok düşünüp geç karar veren Çemberlayakın cevabı Berlin mektublarının tuzunu da dağıttı, biberini de. Foreign office'nin herhalde kitab şeklinde neşredeceği bu mektubların metni hakkında bugün malûmatımız yok. Fakat Berlin mektublarındaki konuşma tarzının gittikçe yumuşadığını ajanslar ihsas ediyorlar. Böyle olması da tabiidir. Çünkü İngiliz başvekilinin parlamentodaki granit parçası gibi sert ve oturaklı sözleri sulhu kurtarmak için yapılacak fedakârlığın bundan böyle Berlin'den geleceğini anlatıyordu. Kararlarında sağlam olduğu dünyaya karşı salâhiyetle söylenen İngiliz başvekilinin bu kararlarını yerine getirecek kuvvete de sahib olduğunu ilâve etmişti. Şu halde koca Çekoslovakya'yı bir iltimatomla ilhak eden Almanyanın bu balağını kaldırıp yere koymasie elde edebileceği Danzigden niçin uzaklaştığına hayret etmemelidir. Hendersonun taşıdığı mektublar yalnız harble sulhu barıştıran dosya değil, aynı zamanda kuvvet ve salâbetin cüret ve gafiye galebesini gösteren diplomatik vesikalardır.

Buahan Cahid

Şehrin demiryolu güzergâhı ve sahilleri güzelleştirilecek

Hat boyundaki binalarla sahildeki yalıların yol ve rıhtımlardan uzakta yapılması temin edilecek

İmar plânında, hat boyu ile şehri kuşatan sahilin güzelleştirilmesi için icab eden kayıtlar konmuştur. Plâna göre Anadolu ve Rumeli banliyösünün hat boyu değiştirilecektir. Liman Yenikapıda yapılacakna göre Sirkeciye kadar imtidad eden banliyö hattı yeniden inşa edilecek ve kuvvetlendirilecektir.

Prost Haydarpaşa ile Pendik arası için plânda esaslı maddeler bulundurmaktadır.

Bu semtin imarına başlandığı esnada banliyö hattında pek az değişiklik olacak, hat bazı semtlerde biraz sağa veya sola alınacaktır.

Prost, hat ve sahil boyunun güzelleşmesine ehemmiyet vermektedir. Belediyeler kanununa göre hat boyu ve sahildeki inşaatın on metre geride yapılması zarur olduğu halde, Boğaziçindeki inşaatla buna riayet edilmediği görülmüştür. Buna da sebeb Prost'un plânında belediyeler kanununun bu maddesine riayet edilmemiş olmasıdır.

Keyfiyet tetkik edilmiş, fakat Prost'un bu noktada haklı olduğu görülmüştür. Boğaziçinin iki tarafında uzayan rıhtımlar kâmilan değiştirilecektir. Hâlen inşa edilen binalar sahilinden 10 metre geride yapılmıyorsa da ileride önlerinden rıhtım geçeceği için binalar kendiliğinden on metre geriye alınmış olacaktır. Boğaziçinin bazı yerlerinde inşaatı sahilinden on metre geriye çekmek imkânsızdır. Ya arkadaki yol veya yamaç buna engel teşkil etmektedir.

Bu gibi binaların inşaatı esnasında müsamaha edilecek, sahilinden muhakkak on metre geride yapılması hususunda ısrar edilmeyecektir.

Sarhoşluk yüzünden bir gazonoda iki kişi yaralandı

Evvelki gece Yeniçarşıda 12 sayılı içkili lokantada bir yaralama hâdisesi olmuştur.

Müşterilerden Kâzım ve Ahmed adında iki şahıs, lokanta sahibi Haspiyi oturdukları masaya davet ederek içmesini teklif etmişlerdir.

Lokantacı bu teklifi reddedince aalarında bir münakaşa başgöstermiştir.

Davetlerini kabul ettiremeyen sarhoşlar bu sefer Haspiye hücum etmişler ve kendisini dövmek istemişlerdir.

Bu tecavüze o da yumrukla mukabele edince iş büyümüş ve bıçaklar çekilmiştir. Bir hayli boğuşmayı müteakib neticede Ahmed ve Haspi Kâzım tarafından bıçakla yaralanmışlardır. Hâdise mahalline yetişen zabıta memurları her üç kavgacıyı da yakalamıştır.

Dentiz işleri:

Sis yüzünden vapurlar seferlerini güçlükle yaptılar

Dün sabah limanımızı kesif bir sis tabakası kaplamıştır. Sis, saat 10 a loğru açılmış, Denizyolları şehir hattı vapurları Şirket vapurları ilk seferlerini güçlükle yapmışlardır.

Fırtına yüzünden üç motörün akibetinden endişe ediliyor

Karadenizde birkaç gündenberi fırtına hüküm sürmektedir. Fırtına yüzünden seferde bulunan bazı küçük meraklıp, limanlara sığınmışlardır.

Dört gün evvel Samsundan limanımıza müteveccihan hareket eden Yunan bandırah üç motörden bir haber alınmamış ve sahibleri endişe etmeye başlamışlardır. Liman İdaresi bu motörlerin akibeti hakkında limanlardan malûmat istemiştir.

Kadeş vapuru bugün ilk seferini yapacak

Birkaç gün evvel Almanyadan limanımıza getirilen Kadeş vapuru bugünden itibaren seferlerine başlayacaktır. Mersin hattına tahsis olunan Kadeş, ilk seferini İzmir ve Mersine yapacaktır.

Sirkeci rıhtımında iki motör çarpıştı

Sirkeci Devlet Demiryollarına aidi rıhtım iskelesinde bağlı bulunan, Denizkurdu adlı motöre Paşabahçede kum yüklü olarak gelen Saadet motörü iskeleye yanaşacağı sırada çarpışmıştır.

Bu müsademede her iki motör ehemmiyetli surette hasara uğramıştır. Kaza etrafında tahkikata başlanmıştır.

Meb'uslarımızın tesbit ettikleri dilekler yerine getirilecek

İstanbul mebuslarıyla, Vali ve Belediye Reisi Lütfi Kırdarın ve belediye reis muavinlerinin iştirakile bugün saat 16 da Partinin vilâyet merkezinde bir toplantı yapılacaktır. Toplantıda mebuslar kazalardaki tetkiklerden elde ettikleri neticeleri, kazalarda yapılması zarur olan işleri Valiye anlatacaklardır.

Belediye Reisliği kazalardaki ihtiyaçları önlerken, Parti toplantılarında tesbit edilen işleri nazarı dikkate almış, halkın dileklerinin yerine getirilmesine çalışılmıştır.

Vaî ve Belediye Reisi Lütfi Kırdar bundan sonraki mesaisinde bu hususu ehemmiyetle gözönünde bulunduracağından, bugünkü toplantıya ehemmiyet verilmektedir.

Limanda Alman ve İtalyan vapuru kalmadı

Beynelmilel siyasi vaziyetin karışıklığı yüzünden İstanbul limanında ithalât ve ihracat faaliyeti hemen hemen durmuş gibidir. İtalyan ve Alman bandırah vapurlar birkaç gündenberi limanımıza gelmemektedirler. İki gün evvel gelmesi beklenen İtalyan bandırah Redi vapurine Fransız bandırah Teofil Gotye vapuru da henüz gelmemişlerdir. Birkaç gün evvel İmanımızdan transit olarak Karadenize geçen ve içlerinde limanımıza aid bulunan Alman vapurları da Rusya ve Bulgaristan limanlarında emir beklemektedirler. Şimdilik yalnız Romanya bandırah vapurları Köstence - İstanbul - Pire ve İskenderiye arasında seferlerine muntazaman devam etmektedirler.

Birkaç gündenberi Haydarpaşada yük boşaltmakta olan Alman bandırah Arkadya vapuru da yükünü boşaltmış ve dün akşam Burgaza hareket etmiştir. Bu suretle limanda hiç bir Alman vapuru kalmamıştır.

İngiliz vapurları Akdenize gittiler

Son siyasi hâdiseler yüzünden hareketlerini tehir ederek iki gündenberi Ahırkapı önlerinde ve Tekirdağ'da beklemekte olan yolcu ve yük dolu İngiliz vapurları dün, aldıkları emir üzerine Akdenize hareket etmişlerdir.

Genç bir kıza tecavüz eden beş kişi yakalandı

Tecavüze uğrayan Sara

Evvelki gece beş kişi, Sara adında yarı meczub, fakat güzel 16 yaşlarında genç bir kıza zorla taarruz ve tecavüzde bulunmuşlardır.

Taarruza uğrayan Sara, Kuledibinde Küçükkenek sokağında 24 sayılı evde oturan ve aynı zamanda Karako mağazasında çalışan Avramın kızıdır. Mütaarruzlar da Celâl adlı bir adamla dört arkadaşlarıdır.

Sara dün adliyeye gönderilerek adliye doktoru tarafından muayene edilmiş ve oradan da adif tıp müessesesine sevk olunmuştur. Suçlular yakalanmışlardır.

Ticaret Vekâleti piyasadaki endişeleri azaltacak mühim bir karar verdi

Ecnebi paralarının temevvücünden ihracatımızın zarar görmemesi için, ihracat polîçe ve çekleri Merkez Bankası tarafından satın alınacak

Siyasi vaziyetin aldığı şekil ihracat ve ithalât işlerine sekte vururken, gene aynı sebebler dolayısıyla ecnebi paralarının gösterdiği temevvüçler de ihracat işlerine büsbütün tesir etmiş ve ihracat yapılması mümkün olan memleketlere de mal sevkedilemez olmuştur.

Ecnebi şanzının riziklerinden ihracatçıları vikaye ederek, imkân olan ihracat hareketinin durmamasını ehemmiyetle nazarı dikkate alan Ticaret Vekâleti, dün bu hususta mühim bir karar alarak, keyfiyeti alâkadarlara bildirmiştir.

Bu karara göre ve Ticaret Vekâletinin teşebbüsü üzerine Cumhuriyet Merkez Bankası ihraç edilecek mallara aid polîçe ve çekleri bilâteahhür satın alacaktır.

Bundan başka kat'î olarak mallarını satmış ve fakat henüz ihracat yapmamış olan ihracatçılar da üç imzalı senedler tanzim ettikleri takdirde, bunlar da Merkez Bankası tarafından satın alınacaktır. Bu suretle ihracatçılarımız satış zamanile, tediyeye zamanı arasında geçecek olan şanz Riziklerinden zarar görmeyeceklerdir.

Bu haber alâkadarlar tarafından derhal firmalara bildirilmiş ve büyük bir memnuniyet uyandırmıştır.

Filhakika tüccar, İngiliz lirasını esas tutarak yapmakta olduğu hesabı, bunun fiatının 595 den 541 e kadar inmiş olması ve dün ise tekrar 553-555 e kadar yükselmesi üzerine, derin bir tereddüde düşmüş bulunmakta idi.

Vekâlet ve Devlet bankası tarafından verilen bu karar üzerine piyasadaki endişeler azalmıştır.

Teşkilâtlandırma müdürü Egeden geldi

Bir müddettenberi Ege mintakasında tetkikler yapmakta bulunan teşkilâtlandırma müdürü dün Ege vapurile şehrimize gelmiştir.

Servet Berkin, şehrimizde bir hafta kadar kalarak muhtelif iktisadi ve ticari meseleler etrafında tetkiklerde bulunacaktır.

Servet Berkin dün öğleden sonra sebze ve meyva kooperatifine giderek, kooperatifin faaliyetile yakından alâkadar olmuş, esaslı malûmat almıştır.

İtalyaya satılan mallar Yunanistana gönderiliyor

İtalyaya yumurta satmış olan firmalar, vapur olmaması sebebiyle bu malları İtalyaya göndermekten sarfı nazar ederek satış kayıtlarını fesh ve Yunanistana göndermek kararını vermişlerdir.

Yunanistan, Filistin ve Mısır ihraç muameleleri devam etmektedir.

Dün Yunanistan için yumurta, Filistin için kuru meyvalar ve Mısır için tütün ihracatının muamelesi ikmal edilmiştir.

İtalyadan teklifler devam etmekte, bilhassa deri ve yünü paçavra istenmekte ise de, vapur olmaması ve vaziyet dolayısıyla talebler karşılanamamaktadır. Bundan İtalyada tüccarların vaziyete tamamiyle vâkıf olmadıkları da, istidlâl edilmektedir.

Alman ticaret anlaşmasının temdid edildiği söyleniliyor

Türk - Alman ticaret anlaşmasının müddeti bugünden itibaren bitmiştir. Anlaşmanın temdid veya tadil edildiğine dair resmî bir tebliğ vâkı olmamıştır. Her ne kadar son hâdisat dolayısıyla ihraç işleri tamamen azalmış ve hattâ Almanya ve İtalya ile tamamen durmuş olmasına rağmen alâkadarlar muhtelif mekâmlara müracaat ederek anlaşma hakkında malûmat sormuşlardır. Bu meyanda Almanya ile telefon mükâlemesine giren bir firmaya anlaşmanın bir müddet için aynı hükümler dahilinde temdid edildiği söylenilmiştir.

Bu temdidin bir sene ve bir ay olduğu

hakkında iki mütebayın malûmat vardır. Dün Almanyadan birkaç ihracat firmasına Doyçe Levant kumpanyasının bir vapurunun tekrar limanımıza geleceği ve mal boşaltacağı ve bu vapura mal yüklenilmesi bildirilmiştir.

Bunun için yeni permi ve teklifler de verilmiştir.

Bu vaziyetin bugün tamamiye tavaz-zuh edeceği tahmin edilmektedir.

Ankara borsası

Açılış - Kapanış fiatları 31 - 8 - 939

ÇEKLER

	Açılış	Kapanış
Londra	5.55	5.55
Nev - York	127.1475	127.1475
Paris	8.1875	8.1(7)
Milano	6.6175	6.6.75
Cenevre	28.795	28.795
Amsterdam	67.1925	67.1925
Berlin	51.095	51.095
Brüksel	11.68	11.68
Atina	—	—
Sofya	1.5425	1.5425
Prag	4.085	4.065
Madrid	—	—
Varşova	24.945	24.945
Budapeşte	—	—
Bükreş	—	—
Belgrad	2.54	2.51
Yokohama	—	—
Stokholm	80.41	80.41
Moskova	—	—

İSTİKRAZLAR

	Açılış	Kapanış
Türk borcu I peşin	—	—
" " II "	—	—
" " I vadeli	—	—

Posta :

Bir hayvan kamyondan ürkiüp süvarisini yere düşürdü

Beşiktaşta oturan Mehmed Ali adında biri, dün bir ata binerek Yıldız gitmek üzere caddeden geçenken, Ortaköy istikametinden gelen bir kamyon sesinden altındaki hayvan ürker birdenbire şahlanmıştı. Bu vaziyette müvazenesini temin edemeyen Mehmed Ali attan yere düşmüş, kalçasından ağırca yaralanmıştır.

Yaralı, Beyoğlu hastanesine kaldırılmıştır.

Son Posta

Yevmi, Siyasi, Havadis ve Halk gazetesi

Yerebatan, Çatalçeşme sokak, 25

İSTANBUL

Gazetemizde çıkan yazı ve resimlerin bütün hakları mahfuz ve gazetemize aittir.

ABONE FİATLARI

	1	6	3	1
	Sene	Ay	Ay	Ay
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
TÜRKİYE	1400	750	400	150
YUNANİSTAN	2340	1220	710	270
ECNEBİ	2700	1400	800	300

Abone bedeli peşindir. Adres değiştirmek 25 kuruştur.

Gelen evrak geri verilmez. İlanlardan mes'uliyet alınmaz. Cevap için mektublara 10 kuruşluk Pul ilâvesi lâzımdır.

Posta kutusu : 741 İstanbul
Telgraf : Son Posta
Telefon : 20203

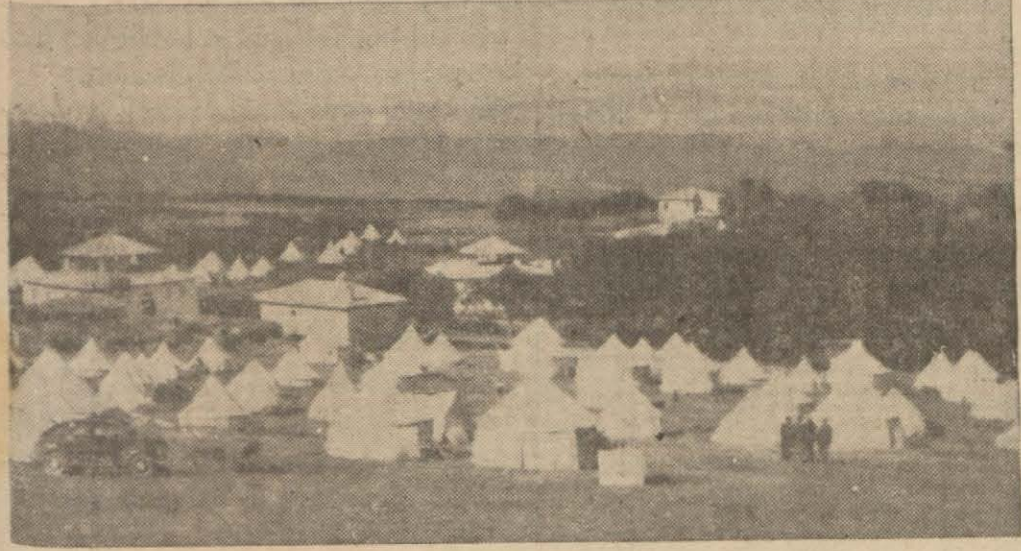

EGE TİYATROSU
Nurettin Gençdur
ve arkadaşları
Bu ekşan Şehremlini inşirah
bahçesinde
MEHCURE
Misa Pençel wrystani

İSLAHA MUHTAÇ OLAN SİVAS KAPLICALARI

Bağ ve bahçelerden ve denizden mahrum olan Sivasta halkın yazlık istirahatini temin için kaplıcaları iptidai şekli kurtarmak, tanzim etmek lâzımdır

Sivasın «Sıcak kaplıca» sında halkın kurduğu çadırlar

Sivas, (Hususi) -- Sivas yaylasının her bakımdan ileri gitmeye namzed olan topraklarında yazlar oldukça gidetli bir şekilde geçmekte ve aynı zamanda kışın faaliyet yorgunluklarını gidermek isteyen halkın dinlenme ve istirahat etme ihtiyacı çok yakından hissedilmektedir. Memleket bağ ve bahçelerden mahrum bir vaziyette bulunmasından, denizden de kilometrelerce uzak kalmasından dolayı bu dinlenme ihtiyacı, ancak Sivasın yakınında bulunan sıcak ve soğuk kaplıcalara gitmek suretiyle karşılanmaktadır. Halk arasında buralara «Çirmik» tâbir edilir.

Soğuk kaplıca Sivasın şimal yamaçlarında ve 15 kilometre mesafede Beyınar köyü civarında bulunmaktadır. Bunun suyu Mermer yaylasından gelmekte olan suların kenarında kaynamaktadır. Suyu oldukça ılık bulunmasından halk buraya «Soğuk Çirmik» adını vermiştir.

Kaplıca suyunda fazla miktarda çelik emilimi mevcuttur. Kaplıca 1320 yılında o zaman Sivas valisi bulunan Reşid Akif Paşa tarafından bir çatı halinde yapılmıştır. Tek havuzludur. Kadın ve erkek münevvebe ile bu havuzlarda toplu bir halde yıkanılır.

Sıcak kaplıca ise Yıldızeli kazasının Dtrekli nahiyesi çevresinde ve Tokad Sivas şosesi yakınındadır. Bu kaplıcalar

da yukarı ve aşağı olmak üzere iki kısımdan ibarettir. Yukarıcımik bir tepe üzerinde bulunmasından dolayı halk buraya «Tepeçirmik» demektedir.

Aşağı ve yukarı kaplıcaların suları da sıcak ve içerisinde fazla kükürt vardır. Romatizma ve cild hastalarına çok iyi bir şifa verdiği söylenmektedir. Yukarı sıcak kaplıcada iki havuz, aşağıda aynı şekilde havuz olmamakla beraber bazı tek kabineli banyolar mevcuttur. Halk iki kaplıcaya da çadır kurmak ve çadır hayatı yaşamak suretile hava tebdil ve sularından istifade çarelerini ararlar.

İş bu şekilde cereyan ettiği halde gerek sıcak, gerek soğuk kaplıcalar çok bakımsız ve iptidai denebilecek bir vaziyette arz etmektedirler. Bugün memleketin en büyük, hayatî bir ihtiyacı olarak kaydedilmiş bu kaplıcalar basit şerait altında halkın hiçbir suretle sıhhi ihtiyacını karşılamamaktadır.

Bugün büyük bir memleket meselesi olarak ileri sürdüğüm bu kaplıcalar Sivas hususi idaresinin elinde bulunmaktadır. Memleketin nüfus kesafeti ve istirahat bakımından buralar: asrın ve feninin kabul ettiği şerait dahilinde iltiham edilmeğe çok muhtaçtır. Sivasın her ihtiyacı ile yakından alakadar olan kıymetli ve çalışkan Valimiz Muhtar Akının bu mühim memleket işine de el koyacağını kuvvetle ümit ederiz.

Manisada yağmurlar 200 bin liralık zarar yaptı

Manisa (Hususi) — Birkaç gündü beri havalarda kapalı gitmektedir. Nihayet dün birdenbire hava büsbütün bozmuş, Hacırhacır, Yılmaz, Karaağaçlı köylerine fazla miktarda yağmur düşmüş ve Gölbez, Asmalık, Köprünacarı, Çakalırmağı, Azmakçı, Çifte damlar mevkilerine de hafif derecede yağmıştır.

Üzümler sergide olması itibarile yağın yağmurlar 200 bin lira radesinde bir zarar yaptığı tahmin olunmaktadır. Halkın ekserisi bağcı olduğu için yağın yağmurlar çok zarar vermiştir. Tahmin olunan zarar miktarı 60.70 bin çuval üzündür. El'an havalarda kapalı gitmektedir. Bu yıl havalarda hep kapalı gittiği içindir ki Üzümlerin bir an evvel kurutulmasına imkân hasıl olmamıştır. Geçenlerde de yağın yağmurlardan bağcı halk oldukça zarar görmüştür.

Sivas Halkevi temsil kolunun faaliyeti

Sivas (Hususi) — Sivas Halkevi son aylar içerisinde büyük bir çalışma kaynağı haline gelmiştir. Her şube kendi sahasında büyük faaliyet göstermektedir. Bunların arasında temsil kolunun muhitin artan bir alakasını kazanan temsilci vermek suretile de büyük bir hususiyet taşımaktadır. Resim Halkevi temsil kolu azalarını göstermektedir.

Manisa meb'usu Faik Kurdoğlu ve orman umum müdürü Manisada

Manisa (Hususi) — Manisa meb'uslarından Faik Kurdoğlu, ile Orman Umum Müdürü şehrimize gelmişler ve bugün İzmir müteveccihen hareket etmişlerdir. Her ikisi de istasyonda valimiz tarafından uğurlanmıştır.

Manisada yangın

Manisa (Hususi) — Manisanın Dış mahallesinde Fındıkların İbrahiminin evinde dün gece çıkan yangın neticesinde çay yanındaki köy kâmilan yanmıştır. Evin içerisinden hiçbir eşya çıkarılması kabil olamamıştır. Belediyenin otobüsünü idare eden şoförün garaja gelip oradan arazözül olarak yangın mahalline gitmesi epey zamanın kaybolmasına sebep olmuştur.

Hâkimler arasında nakil terfi ve tayinler

Hâkim muavinliğine terfi eden hâkim namzedlerle yeni tayin edilen hukuk mezunlarının isimlerini neşrediyoruz

Ankara, 31 (Hususi) — Hâkimler arasında nakil, tayin ve terfileri bildiriyorum:

Kars sorgu hâkimliğine Bolvadin sorgu hâkimi Hayatî Bingül Kayseri aza muavinliğine, Balıkesir hâkim muavinini Seyide Umran Erincer Bartın sorgu hâkimliğine, Zaza sorgu hâkimi Gaffar Kayahan Kırşehir aza muavinliğine, Urfa aza muavinini Şerefeddin Bilgiç Urfa aza muavinliğine, Urfa hâkim muavinini Fevzi Alpesen Kayseri sorgu hâkimliğine, Vezirköprü sorgu hâkimi Hikmet Pak Sürmene müddeiumumî muavinliğine, Cizre sorgu hâkimi Osman Talu Anteb aza muavinliğine tayin edilmişlerdir.

Ovacık hâkim muavinini Nazif Ergüleç Muş azalığına, Siird eski azası Kemal Çelikkıran Yalvaç sorgu hâkimliğine, Karaisalı sorgu hâkimi Muhlis Ögütçü Kocaeli müddeiumumî muavinliğine, Poshof hâkim muavinini Fuad Erdoğan Kula aza muavinliğine, Malkara müddeiumumî muavinini Seyfettin Goral Iğdır sorgu hâkimliğine, Rize sorgu hâkimi İbrahim Büyükyazıcı Kastamonu aza muavinliğine, Samsun aza muavinini İbrahim Özençioğlu Çorum aza muavinliğine tayin ve nakledilmişlerdir.

Terfi eden hâkim namzedleri

Hâkim namzedi Semiha Özdemir Ankara hâkim muavinliğine, hâkim namzedi Sabiha Erülgen Saideli müddeiumumî muavinliğine, hâkim namzedi Kemal Akman Malkara müddeiumumî muavinliğine, hâkim namzedi Ömer Faruk Burgu Çiçekdağı müddeiumumî muavinliğine, hâkim namzedi Reşad Özgeci Ulukışla sorgu hâkimliğine, hâkim namzedi İrfan Sayın Pasinler müddeiumumî muavinliğine, hâkim namzedi Abdullah Arkan Terme müddeiumumî muavinliğine, hâkim namzedi Şefik Ayanoglu Akçadağ müddeiumumî muavinliğine, hâkim namzedi Veli İnanç, İstanbul müddeiumumî muavinliğine, hâkim namzedi Kemal Özçoban Adana müddeiumumî muavinliğine, hâkim namzedi Zeki Curfaz Maçka müddeiumumî muavinliğine, hâkim namzedi Hüseyin Özder Akseki müddeiumumî muavinliğine, hâkim namzedi İhsan Menlik Torbalı müddeiumumî muavinliğine, hâkim namzedi Cevdet Menteş Dörtöyl müddeiumumî muavinliğine, hâkim namzedi Refet Özdemir Pötürge müddeiumumî muavinliğine, hâkim namzedi Nuri Ergün Pazar sorgu hâkimliğine, hâkim namzedi Nedim Muren Pazarcık müddeiumumî muavinliğine, hâkim namzedi Fahreddin Tanjin Bahçe sorgu hâkimliğine, hâkim namzedi Nail Geveci Ovacık müddeiumumî muavinliğine, hâkim namzedi Saim Gürkol Bor sorgu hâkimliğine, hâkim namzedi Halil Altıntop Cide müddeiumumî muavinliğine, hâkim namzedi Selma Yörük Mudurnu müddeiumumî muavinliğine, hâkim namzedi Naci Gültekin Şerefilı Kochisar müddeiumumî muavinliğine, hâkim namzedi Cemal Tolkun Derik müddeiumumî muavinliğine, hâkim namzedi Zühtü Cura İslahiye müddeiumumî muavinliğine, hâkim namzedi İhsan Tan Zonguldak müddeiumumî muavinliğine, hâkim namzedi Ziya Türkel Gere de sorgu hâkimliğine, hâkim namzedi Emin Günöy Muş sorgu hâkimliğine hâkim namzedi Muammer Akomar Poshof müddeiumumî muavinliğine tayin edilmişlerdir.

Hâkim namzedi Mustafa Yücedürk Poshof hâkim muavinliğine, hâkim namzedi Hulûsi Özden Gere de müddeiumumî muavinliğine, hâkim namzedi Sami Arkan Elmali sorgu hâkimliğine, hâkim namzedi Cahid Gökçen Köyceğiz sorgu hâkimliğine, hâkim namzedi Vasıf Kismetli Edirne müddeiumumî muavinliğine, hâkim namzedi Sefik Türkoğan Bergama müddeiumumî muavinliğine, hâkim namzedi Sırrı Aras Bolvadin sorgu hâkimliğine, hâkim namzedi Hulûsi Özden Şarkışla müddeiumumî muavinliğine, hâkim namzedi Nasır Aydam Çerkeş müddeiumumî muavinliğine, hâkim namzedi Hayri Kuloğlu Kadırlı müddeiumumî muavinliğine, hâkim namzedi Osman Ulu kut Cıbbık müddeiumumî muavinliğine, hâkim namzedi Rahmi Ergil Fatsa sorgu hâkimliğine, hâkim namzedi Nedim Barlas Araç sorgu hâkimliği ne, hâkim namzedi İbrahim Sermed Urfa hâkim muavinliğine, hâkim namzedi Ahmed Semiz Mazgirt müddeiumumî muavinliğine, hâkim namzedi Esad Öbayraktar Daday müddeiumumî muavinliğine, hâkim namzedi Nezir Çorğun Kargı sorgu hâkimliğine, hâkim namzedi Edip Varal Sürdüç müddeiumumî muavinliğine, hâkim namzedi Ömer Birol Mucur sorgu hâkimliğine, hâkim namzedi Naşid Kızılay Soma müddeiumumî muavinliğine, hâkim namzedi Fethi Gençay Tavas müddeiumumî muavinliğine, hâkim namzedi Taccettin Ünlü Gökşün müddeiumumî muavinliğine, hâkim namzedi Mehmed Aksoyek Denizli müddeiumumî muavinliğine, hâkim namzedi Zekeriya Mengüç Şarköy müddeiumumî muavinliğine.

Hâkim namzedi Muhittin Göklü Edirne sorgu hâkimliğine, hâkim namzedi Murteza Afal, Haymana müddeiumumî muavinliğine, hâkim namzedi Talib Güran Sinob müddeiumumî muavinliğine, hâkim namzedi Şuayip Harun Kemalîye müddeiumumî muavinliğine, hâkim namzedi Tevfik Temizer Lüleburgaz müddeiumumî muavinliğine, hâkim namzedi Ali Zeki Güney Demirci müddeiumumî muavinliğine, hâkim namzedi Salâhattin Hakalan Mucur müddeiumumî muavinliğine, hâkim namzedi Celâeddin Ergani Osmaniye müddeiumumî muavinliğine, hâkim namzedi İbrahim Kastamonu müddeiumumî muavinliğine, hâkim namzedi Süha Nami Gökşün Isparta müddeiumumî muavinliğine, hâkim namzedi NUrettin Tolun Bâiâ sorgu hâkimliğine, hâkim namzedi Mustafa Altay Mut müddeiumumî muavinliğine, hâkim namzedi Muzaffer Ürgüp müddeiumumî muavinliğine, hâkim namzedi Numan Turhan Fatsa müddeiumumî muavinliğine, hâkim namzedi Nizami Karagözoglu Boğazlıyan sorgu hâkimliğine.

Hâkim namzedi Emin Baltaoglu Cihanbeyli müddeiumumî muavinliğine, hâkim namzedi Umran Yiğitler İmroz sorgu hâkimliğine, hâkim namzedi Mahmud Comak Karaisalı müddeiumumî muavinliğine, hâkim namzedi Mustafa Kumral Siverek sorgu hâkimliğine, hâkim namzedi Orhan Doğrudar Kars hâkim muavinliğine, hâkim namzedi Mustafa Okutulmuş Hafik müddeiumumî muavinliğine, hâkim namzedi Basri Doğrul Çölemerik müddeiumumî muavinliğine, hâkim namzedi Mazhar Saracoğlu Ovacık hâkim muavinliğine, hâkim namzedi İbrahim Zeybekoglu Hâdim müddeiumumî muavinliğine, hâkim namzedi Mehmed Ongan Kulp müddeiumumî muavinliğine, hâkim namzedi Hilmi Dura Akdağ madeni müddeiumumî muavinliğine, hâkim namzedi Necdet Tımay Yalvaç müddeiumumî muavinliğine, hâkim namzedi Kâzım Akdoğan Kaş müddeiumumî muavinliğine, hâkim namzedi Burhanettin Ertuğ Hekimhan müddeiumumî muavinliğine, hâkim namzedi Ziya Ardihan Alaca müddeiumumî muavinliğine, hâkim namzedi Esad Cangar Cine sorgu hâkimliğine, hâkim namzedi Cevad Ülkü Fethiye müddeiumumî muavinliğine, hâkim namzedi Sabri Özbek Rize sorgu hâkimliğine, hâkim namzedi İbrahim Safa Tokat aza muavinliğine.

Hâkim namzedi Nebil Özben Erbaa müddeiumumî muavinliğine, hâkim namzedi Hüseyin Fehmi Fırat Karapınar müddeiumumî muavinliğine, hâkim namzedi Mehmed Satoğlu Hopa müddeiumumî muavinliğine, hâkim namzedi Osman Kavrakoglu Eğirdir müddeiumumî muavinliğine, hâkim namzedi Muammer Sunal Mihahecik müddeiumumî muavinliğine, hâkim namzedi Muammer Bodur (Devam 10 uncu sayfada)

Akyazı köyü yolları yapılıyor

İzmit (Hususi) — Akyazıda nahiye müdürü Faruk Cemal köy yollarının yapılmasına çok ehemmiyet vermektedir. Çalışkan bir zat olan müdürü bu resimde yol faaliyetine nezaret eden ken görüyorsunuz.

Pazar Cıa Hasan Bey Diyor ki:

— Hasan Bey şana bir şey soracağım...

... Bizim gazetelerde olsun, ecnebi gazetelerde olsun ikide bir gözümne iliyor...

... Sınır harbi ne demektir?..

Hasan Bey — Aynı gün çıkan bir gazetede harbin başlayacağını, diğerinde sulhün temin edildiğini okuyan okuyucuların düşüktükleri hale denir azizim!

Hâdiseler Karşısında

DEVAM EDERSE

1 Eylül 1940 tarihli gazetelerden:
«Hitlerin 586 ncı mesajını tayyare ile Londraya götüren, İngilterenin Berlin sefiri Henderson, tayyareden iner inmez başvekilat dairesine giderek başvekil Çemberlayne mülâki olmuştur. Hitlerin mesajına cevap olacak mesaj bugün tayyare ile Berline gönderilecektir. Mesajı ağılebi ihtimal gene Henderson götürecektir.»

★

1 Eylül 1950 tarihli gazetelerden:
«Harb tehlikesi üzerine Paristen çıkarılmış olan çocukların artık büyümüş ve birer delikanlı haline gelmiş olmaları sebebiyle Parise ideleri kararlaştırılmıştır.»

★

1 Eylül 1955 tarihli gazetelerden:
«Almanya ile Rusya arasında mün'afakid ademi tecavüz mukavelesinde gizli maddeler bulunup bulunmadığı on beş senelik mütemadi uğraşmadan sonra anlaşılabilir.»

★

1 Eylül 1960 tarihli gazetelerden:

«Kapatılmış olan Alman - Leh hududu, elân kapalı durmaktadır ve açılması imkânı kalmamıştır. Çünkü senelerden beri geçilmiyen hududda evvelâ küçük nebatlar çıkmış, zamanla bunlar büyüyerek Almanya ile Lehistan arasında kesif bir orman meydana gelmiştir ki, bu ormanın kesilerek hududun açılması ameliyesi büyük masraflara ve uzun senelere mütevakıftır.»

★

1 Eylül 1965 tarihli gazetelerden:
«İyi haber alan membalardan öğrenildiğine göre harb tehlikesi henüz zail olmuş değildir. Bugünkü vaziyet 1939 senesindeki vaziyetin aynidir.»

Not:

1939 senesindeki vaziyet te 1914 senesindeki vaziyetin aynidi. Çok uzun zaman geçtiği için karilerimiz belki 1914 ü hatırlamazlar. Harbi Umumi o tarihte çıkmıştı.»

İsmet Hulusi

Bunları biliyor mu idiniz ?

Yeni bir yıldız Danzig ismi konu

Son günler içinde kan yerine şimdilik mürekkep döktüren Danzig şehrinde Alman heyetşinaslarından mürekkep bir kongre toplanmıştır. Kongrenin içtimadan maksadı şudur:

Almanya'da Heidelberg rasadhanesi âlimlerinden Doktor Reinmuth tarafından son defa keşfedilen yıldız bir ad koymak...

Âlimlerden biri bu yıldız «Danzig» isminin konulmasını teklif etmiştir. Teklif ekseriyetle kabul edilmiştir.

Yol ve dere farkı

Mayısböceğini bilir misiniz?.. Bu bir nevi küçük sinektir. Bu sinek ilkbaharda ortaya çıkar. Yumurtaları birbirine salın halinde bağlıdır. Sinek yumurtalarını grup halinde derelerin üzerlerine bırakır.

Şimdi meseleye gelelim: Asfalt cadelerinin güneşin tesiri altında parıl parlamakta oldukları malumdur. Bu cadelerin parlamakta olduğunu gören bu sinekler burasını dere zannederek yu-

Horozlara gözlük takan bir çiftlik sahibi

Amerikada New Jerseyde bir çiftlik vardır. Bu çiftlikte bulunan horozlara hep gözlük takılmıştır. Horozlara gözlük takılmasının sebebi şudur:

Çiftlik sahibi horozlarının birbirleriyle daima kavga ettiklerini ve kan içinde kaldıklarını gördükçe üzülür durmuş.

Horozlar kanı görünce büsbütün azalmış. Mücadele ölüme kadar devam etmiştir.

Bugün bu çiftlikteki horozların cümlesinin gözlerinde kırmızı camdan gözlükler vardır. Bu gözlükler gagalarına tutturulmuştur. Horoz küçük yaşından beri kırmızı renge alıştığından kırmızıyı fevkalâde bir şey telâkki etmemektedir.

Çiftlik sahibinin tecrübesi muvaffakiyetle neticelenmiş bulunuyor.

murtalarını caddeye bırakmaktadırlar... Bu yüzden hayvançıklar beyhude yere hemcinslerinin ortadan kaybolmasına sebep olmaktadır.

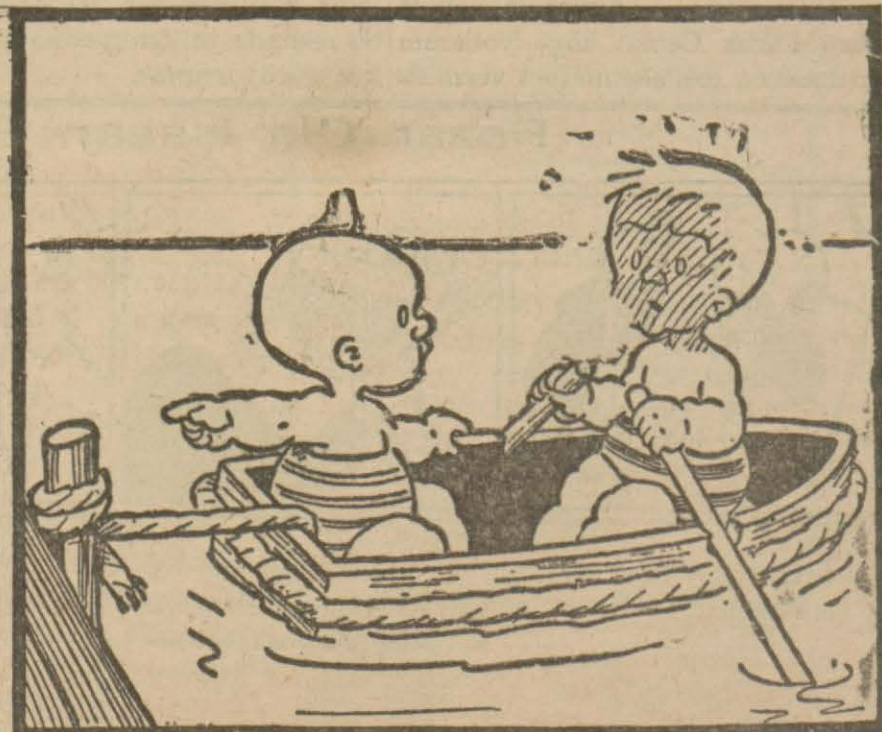
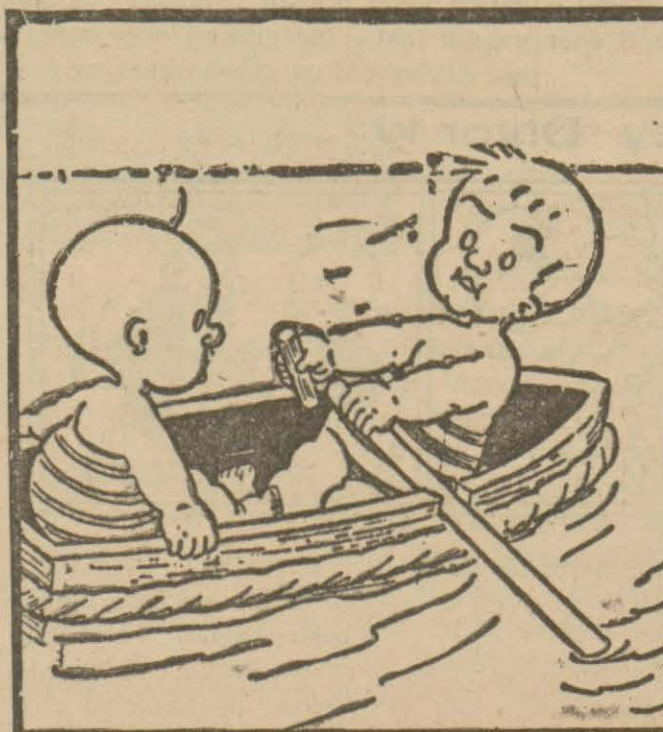
Bunun bir de mühim bir mahzuru vardır. Cilâh caddeden hızlı gitmekte olan otomobiller bu yumurtaların üzerinden geçerken patinaj yapmaktadırlar...

Şık bluz

Yan kupların altı büzgülü. Kolda kapaklar. Yaka kenarında fırfır, üstünde iki düğmeli mandal. Robanın göğüstün aşağı uzanan parçası beli sentür gibi sarıyor. Bu bluzu genç kızlardan ziyade olgun ve dolgun vücudlu kadınlara tavsiye ederiz.

Bacaksızın maskaralıkları:

Kadın Köşesi

Kroşe ceket

Kroşe ile örülmüş bir ceket:

Üç renk yün kullanılmıştır: beyaz, siyah-somon. İki son renk çizgiler içindir. Beyaz; esas rengi teşkil ediyor. Düğmeleri, belinin incecik kemeri de siyahtır. Bu kemeri somon rengi geniş bir lâstikle ortasından geçmesi ceketle bir başkalık veriyor. Adetâ yepeyi tarzda bir sentör takılmış gibi gösteriyor.

Mahkemelerde

42 ev ve dükkân soyan iki çocuğun tevkiflerine karar verildi

Çocukları hırsızlığa 50 yaşında bir adamın teşvik ettiği anlaşarak o da tevkif olundu

Biri 11, diğeri 14 yaşında yaman iki küçük hırsız hakkında 4 üncü sorgu hâkimliğince dün tevkif kararı verilmiştir.

Bir müddet evvel adliyeyle verilmek, haklarında tahkikat açılan Receb ve Ali isimlerindeki bu iki yaramaz, Beyoğlu, Kasımpaşa ve havalisine dadanarak, muhtelif zamanlarda 42 evden hırsızlık yapmışlardır. Küçük hırsızlar gündüz ve gece işledikleri bu sirkatleri bazan açık kapılardan içeri girmek, bazan kapıları kırmak suretiyle başarmışlardır. Girdikleri yerlerden ev eşyası, kundura, kümes hayvanatı vesaire çalan küçükler, bunları muhtelif kimselere satmışlardır.

Nihayet zabıtaca sıkı bir takibden sonra yakayı ele veren Receb ve arkadaşları Ali, adliyeyle verilmek, yapılan sorgularında:

« Biz bu hırsızlıkları yapmağa Asım isminde biri teşvik etti. Asım, bize para veriyordu, biz de şuradan, buradan çaldıklarımızı ona götürüyorduk, demişlerdir.

Müddeiumumilik, suçlu çocukları 4 üncü sorgu hâkimliğine vermiş, bir müddettenberi yapılan tahkikat sonunda her ikisinin de suçları delillerle sabit olmuştur. Çocukların ifadelerinde müsevvik olarak ileri sürdükleri 50 yaşındaki Asımın da biri 11, diğeri 14 yaşındaki bacak kadar iki çocukla sucta teşriki mesai ettiği tesbit edilmiştir.

4 üncü sorgu hâkimliğince, gayri mevkuf bulunan üç suçlu hakkında, suçlarının sabit görülmesi üzerine tevkif kararı verilmiştir.

Her üç maznun da, muhakeme edilmek üzere asliye ceza mahkemesine sevk edilmişlerdir.

Memurları döven bakkal hapse mah'ûm edildi

Bir tahliye kararını infaz etmek üzere evine gelen 3 üncü icra muavini Kemal ve polis memuru Mehmedî tahkir ve darbeden bakkal Fazılın mevkufen yapılan duruşmasına, asliye 1 inci ceza mahkemesinde dün de devam edilerek, karara bağlanmıştır. Geçen celsede dinlenen âmme şahidlerinden Ahmedin söylediklerine itiraz eden suçlu vekili; bir keşif yapılmasını talep etmiş, bu talep mahkemece kabul edilmiştir.

Yapılan keşif raporu dünkü celsede okunmuş ve bu raporda şahidin sokakta bulunduğu yerden evin içerisinde vukubulan vak'ayı görebileceği beyan edilmiştir.

Bundan sonra söz alan müddeiumumî İhsan, eski tecziye talebinde ısrar etmiş, davacı vekili Mahmud da: « Ben, müşteki sıfatile vekâlet al-

mak itiyadında değilim. Fakat, bir icra memurunun vazife sırasında dövülmesi, beni, bu davayı kabule sevketti. İstihsal ettiğimiz hakları bize bu daireler temin eder, demiştir.

Nihayet, dava neticelenmiş ve mahkeme kararını tevhim ederek, suçlu Fazıl 2 ay 16 gün müddetle hapse, 30 lira para cezasına ve taraflara 100 lira manevi tazminat ödemeğe mahkûm edilmiştir.

Üsküdar cezaevi müdürüne işten el çektirildi

Adliye müfettişlerince yapılan bir tahkikatta, görülen lüzum üzerine Üsküdar Cezaevi müdürü Cemile işten el çektirilmiştir.

İlk mekteb çağındaki çocuklar mutlak surette mektebe devam ettirilecek

Bir hafta evvel Ankaraya gitmiş olan İstanbul Maarif Müdürü Tevfik Kut, dün sabah Ankara ekspresile şehrimize dönmüştür.

Maarif Müdürü Ankarada bir hafta müddet zarfında, İstanbul mekteb ihtiyacı hakkında Vekâlete izahat vermiştir.

Öğrenildiğine göre Vekâlet, İstanbul da ilk mekteb çağında olup mektebe devam etmiyen çocukların mutlak surette tahsile devam etmeleri hususunda kat'i bazar talimat vermiştir.

Maarif müdürü, bugünden itibaren şehrin her tarafına müfettişler göndererek bu tarzda bulunan çocukların vaziyetlerini tesbit ettirecek ve bunların mektebe gitmelerini temin edecektir.

Diğer taraftan bina ihtiyacını karşılamak üzere muhtelif semtlerde müsabib binalar araştırılacaktır.

İki taksi otomobili çarpıştı

Evvelki gece saat 2 de Harbiyede Yedek Sübay Okulu önünde bir otomobil kazası olmuştur.

Pangaltı Halaskârgazi caddesinden gelmekte olan şoför İbrahimin idaresindeki 2224 sayılı taksi otomobili Harbiyeden gelen ve şoför Osmanın kullandığı taksi ile Yedek Sübay Okulu önünde çarpışmıştır.

Bu müsademede her iki otomobilin de ön çamurlukları parçalanmış, camları kırılmıştır. Nüfusca ziyat olmuştur. Kazaya kimin sebebiyet verdiği zabıtaca tahkik edilmektedir.

Bigada bunaltıcı sıcaklar

Biga (Husuî) — Burada her yıldan daha fazla sıcaklar olmaktadır. Gölge, de hararet 35 i bulmakta, sıcak rüzgârlar çok şiddetli olarak esmektedir.

Yürümiyen sandal

GÖNÜLİSLERİ

Bir geçim Muadelesi

Ankarada oturan Bayan Fahire ile kocası arasında bir fikir ihtilâfı çıkmış, Bayan Fahire bana yazdığı mektubda bu fikir ihtilâfını şöyle hülâsa ediyor:

« Kocamın bütün arzusu bize bir yuva teşkil ettikten başka biraz da irad temin edecek bir bina yaptırmakta, her şeyinden keserek para biriktirmekle meşgul.

Ben ise kocamın arzusunu tasvib etmemekten çok uzağım. Fakat fazla isticali de yersiz buluyorum.

« Gençlik senelerini mahrumiyet içinde geçirdikten, hatta çocuğumuza bir mürebbiye bile tutmaktıktan sonra ihtiyarlıkta gelecek refahı ne yapayım? » diyorum. Bir gün gene bu çeşid bir münakaşa esnasında kocam Son Posta okuyor, du, gülererek:

« Bir defa da Teyzeye yazıp sor, sana! dedi ve işte bu satırları size bunun için yazıyorum. »

TEYZE

Harb denizlerde nasıl cereyan edecek?

Alman denizaltı gemileri bu sefer de geçen harbdeki kadar muvaffak olabilecekler mi?

["Son Posta"nın deniz işleri mütehasşısı yazıyor]

Büyük Harb içinde, muhtelif deniz harb silâhları arasında, en çok iş gören Alman denizaltıları idi. En ziyade İngiliz ticaretini tehdit eden bu silâh, harb senelerinden olduğu gibi, 1918 senesinden sonra da umumî bir revaç buldu. Bu teknelerin kıymetini, diğer teknik deniz vasıtalarından üstün tutanlar bile vardı. Deniz adamlarından pek büyük bir kısmı, donanmanın yalnız denizaltı gemilerinden tereküp etmesini bile ileri sürdüler. Şüphesiz dünya efkârı umumiyesini en ziyade korkutan Alman denizaltıları idi. Bu yüzden, hattâ Büyük Harbin galibleri, Almanyayı uzun müddet denizaltı yapmaktan men bile ettiler. Bu yasak 1935'e kadar uzadı. Bu sene içinde Alman-İngiliz anlaşması kendisini serbest bulan (Hitler) Almanyayı tekrar bal-voza sarıldı ve denize bir hayli denizaltı indirdi. Gazete ve ecnebi yıllıklarda okunan havadise nazaran, bu gemiler gene İngiltereye karşı hazırlanmaktadır.

Hazırlıklar arasında fark

Bu teknelerin İngiltereye karşı hazırlanması tabii bir keyfiyettir. Ancak denizaltıların Büyük Harb içindeki kullanışı ile, istikbal harbindeki kullanışı arasında büyük bir fark olacaktır.

Büyük Harbde Almanlar İngiltere'nin, beş büyük Okyanusa yayılmış bulunan, ticaretini darbelemek istemişlerdi. Bu maksad uğrunda ellerinde mevcut ve gündün güne artmakta bulunan denizaltıları bütün denizlere müferriden yaydılar. Nihayet bu gemiler İngiliz ticaret gemilerini yakalayacaklar ve batıracaklardı. Gerçeğe düşman, bil'umum ticaretini imha suretiyle, mağlûb etmek deniz harbini hususiyetlerinden bir tanesidir. Ancak ticaret harbile muvaffakiyet çok uzun zamanda istihsal edilebilir.

Son günlerde gazetelerde herhangi bir yıldırım harbi mevzu bahis olmaktadır. Binaenaleyh ticaret harbini, yukarıdaki sebeplerden ötürü, yıldırım harbile tezdad teşkil edeceği aşikâr olarak meydana çıkar. Şu halde istikbal harblerinde denizaltıları, düşmanı ticaret gemilerini imha vazifesine değil, İngiliz harb gemilerini batırmak üzere harekete getirilecektir.

Bu iş kolay bir vazife midir?

Acaba Almanların yaptığı veya yapacağı (100) kadar gemi bu işi başarabilir mi? Bu suale cevap vermek için gerek denizaltıların ve gerek denizaltılara karşı icad edilen silâhların, Büyük Harbden sonra geçirmiş olduğu safahatı mukayese etmek lâzımdır.

Denizaltıların en zayıf tarafı su altında pek az bir hızlı iş görebilmeleri ve rüyet mesafelerinin az oluşu idi. Büyük Harbden sonra şu (20) sene içinde teknelerin bu derdleri halledilemedi. Gemilerin her ne kadar su üstü süratleri (24) e vâsil olmuş ise de denizin içindeki sürat normal (5) miil yukarı geçmemiştir. Bu hal denizaltıların bugünkü sakatlığını göstermektedir.

Denizaltılara karşı bulunan vasıtalara gelince, bunları (passif), (aktif) diye müdale etmelidir. Aktif tedbirler meyânında 20 senelik terakkiyat şunlardır:

- a — Su bombaları.
 - b — Dinleme âletleri.
 - c — Denizaltı mania ağıları.
 - d — Torpiller.
 - e — Tayyare gözetlemesi.
- Passif vasıtalar meyânında da su üstü gemileri süratlerinin fevkalâde art-

Alman denizaltılarının Büyük Harbdeki kurbanlarından biri son dakikalarında

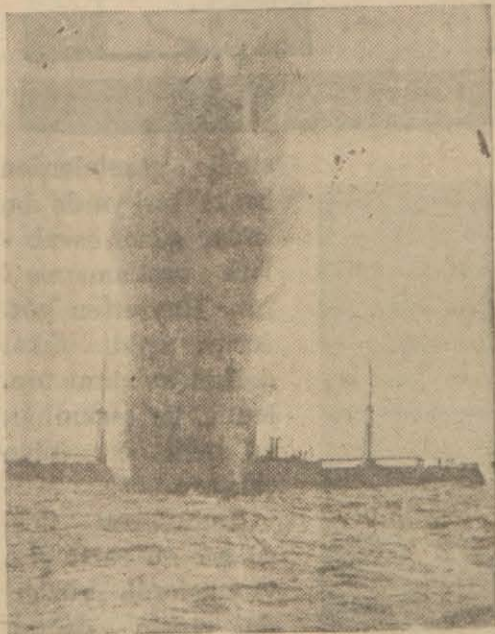
muş olması ve gene aynı gemi kaburgalarının su altı isabetlerine karşı kuvvetlendirilmiş olması vardır.

Gerek aktif ve gerek passif vasıtalar daha kendilerini harb içinde göstermişlerdir. İlk zamanlarda fevkalâde muvaffak olan Alman denizaltıları, harb sonlarına doğru iş göremez hale gelmişti. Hattâ 1918 de, aşağı yukarı, cepheye giden gemiler bir daha avdet edemiyorlardı.

Bugüne gelince, yukarıya sıralanan bu âletler o kadar terakki ve inkişaf etmiştir ki, denizaltı harbine karar veren bir deniz kuvveti % 80 ziyatı göze almadan bir muvaffakiyet düşünemez.

Denizaltıların kullanma tarzları

Denizaltı gemilerinin su altı süratleri, onların iyi iş görmesinde başlıca âmidir. Müterakki deniz devletleri bu süratı arttırmadıkları için, denizaltıları toplu olarak kullanmak istemediler. Yani bir kısım denizaltılar, ilerde bulunarak, düşmanın gelmekte

Torpil yiyen bir ticaret gemisi

olduğunu haber verecekler, diğerleri de, aldıkları haberlere göre düşmana taarruz edecekler... Diğer bazı büyük devletlerde denizaltıları tayyarelerle birlikte kullanmaktadırlar; tayyareler düşmanı haber veriyor, diğerleri taarruz ediyor...

Fakat bulunan her iki çare de, henüz sadra şifa verecek bir halde değildir.

Zira her iki meselede telsiz telgrafın daha ziyade inkişaf etmesine bağlı bir iştir. Bugün denizaltılarının suyun altında buldukları zamanda telsiz muhaberesi yapamamakta ve su üstüne çıkmak mecburiyetini hissetmektedirler. Böyle bir icad varsa da, henüz ilk günlerini yaşadığından, emniyet kazanmış bir muhabere sistemi değildir. Malûm olduğu üzere denizaltı bir baskın silâhdır. O su üstüne çıkıp kendini bir defa belli etti mi, artık baskın

tesiri ortadan kalkar... Bu yüzden, telsiz müşkülâtı bertaraf edilmedikçe, denizaltılar pek güçlükle bir arada kullanılabileceklerdir.

Gemilerin sayını dikkat mukavemeti

Harbi Umumide Alman gemilerinin su altı isabetlerine karşı büyük bir mukavemet gösterdikleri görüldü. Yavuzumuzun aldığı üç yaraya rağmen salimen limana avdet ettiği ve üç sene devamlı iş gördüğü malûmdur. Cihan deniz kuvvetleri alınan bu dersten fevkalâde istifade etmişlerdir. Zannedirim son senelerde 35,000 ton olarak yapılan hat gemileri arasında böyle yaralara mukavemet edemeyecek gemi yoktur.

Bu mukavemet karşısında denizaltılarının şu müşkülâtı hissetmektedirler:

1 — Büyük gemilerin, denizaltılara hedef olmamak için, zikzak gitmeleri dolayısıyla onların hızlarını tayin etmek, hangi istikamete gittiklerini tahmin etmek...

Bu iş denizaltılarda âletle değil göz ile tayin edilmekte ve binaenaleyh daima hatayı mucib olan bir haldedir.

2 — Büyük gemilerin çok büyük bir hızla gitmeleri dolayısıyla, denizaltıların torpilini atacak bir mevkie getirmek...

Bu iş her zaman mümkün olmaz. Denizaltıların düşmanı gördüğü ve fakat, ona yetişemediği için bir muvaffakiyet kazanamadığı çok vâkidir.

3 — Bir iki torpil ile düşmanı batırmak imkânı olmadığı binaenaleyh bütün silâhların bir anda kullanmak zorur.

Almanlar teknikte ileri gitmiş bir millettir. Fakat onların bu meceleleri halletmiş olmaları ihtimal dahilinde değildir. Herhalde denizaltılar, harb gemilerini emniyetle batıracak kudret ve kifayete henüz gelmiş değildir. Onlar istikbalde de gene ticaret harbi sahasında muvaffakiyet kazanacaklardır.

F. L.

Bir çocuk arkadaşının kolunu çıkardı

Heybeliada'da oturan 10 yaşlarında Ridvan adında bir çocuk arkadaşı Harikliya ile oyun oynarken kavga etmişlerdir. Kavga sırasında Harikliya Ridvanın sol kolunu çıkarmış ve çocuk hastaneye kaldırılmıştır. Harikliya yakalanmıştır.

Bir amele merdivenden düşüp yaralandı

Evvelki gece Ahırkapı boya fabrikasında çalışan ameleden Satılmış, su kazanına bakmak üzere çıktığı merdivenden düşmüş, başından ve belinden yaralanmıştır. Yaralı amele tedavi altına alınmıştır.

Çocuk Terbiyesi

Çocuğun yürümesi

ÇEVİREN: NEYYİR KEMAL

Teşekkül etmekte olan varlığın ihtiyaçları uğrunda kendi ihtiyaçlarından vazgeçmek... İşte erginin tutacağı yol bu olmalıdır.

Üstün hayvanlar; sevki tabiiyle yavrularının içinde yaşadıkları şartlara uyarlar. Yavru bir fil; sürüye katıldığı vakit büyükler ona ayak uydurmak üzere yürümelerini ağırlaştırırlar. Ve küçük fil yorulur dinlenmek isterse hepsi birden durur onu beklerler.

Böyle bir fedakârlık duygusu bizim medeniyetimize henüz girmemiştir. Bir gün bir buçuk, iki yaşlarındaki yavrusunu gezdiren bir Japon erkeği gördüm. Çocuk birdenbire yürümeyi bıraktı. Kolları babasının bir bacağına kavradı. Etrafında dönmeğe başladı. Baba hiç ses çıkarmadan önünde durdu. Ve ancak çocuğu oyununu bitirdiği vakit birlikte yürümeye başladı. Aradan bir dakika geçti, geçmedi. Çocuk bu sefer de kaldırım kenarına oturdu. Baba yanı başında onu bekledi. Yüzü son derece tabii ve ciddi idi. Bir fevkalâdelik yapmıyor, sade yavrucağını gezdiriyordu.

Uzviyetin şahsî müvazenesi için nice gayretleri uzlaştırmaya çalıştığı bir hayat devresinde, yürümek gibi çocukta esas olan bir ekzersiz tam mânâsile yerine getirmenin bundan başka yolu yoktur.

Teşekkülü memeli hayvanlarınınkinden eşi olmakla beraber insan; onlardan farklı olarak iki ayak üstünde yürür. Maymunun bile kolları uzun olur. Yürürken ayaklarına yardımcı olarak kullanabilir. İki ayak üstünde müvazene kurmaya mecbur olan yalnız insandır. Memeli hayvanlar çapraz duran ayaklarını ata ata yürürler. Bu sayede vücudleri daima iki ayaklarına dayanır. Yürüyen insanın desteği ise tek ayaktır. Tabiat bu güçlüğü sevki tabii ve şahsî gayretle başarmaktadır.

Çocuğun yürüyüşünü mükemmellestirebilmesi için, yürümesi lâzımdır. Aileye en büyük neşeyi getiren ilk adım; tabiatın hakiki bir zaferidir. Bu ilk adım hayatın birinci yıl pasajını ikinci yıla devreder. Ve hareketsiz insanın yerini tutacak aktif insanın doğuşunu müjdeleyer. Fiziyojinin neşvünemaya bir delil saydığı bu adımla çocuğa yepyeni bir hayat açılır. Ve orta-ya «çocuk ekzersizi» denilen mühim bir mesele çıkar: Yürüyüşün emniyet ve müvazenesi uzun ekzersizlere yani şahsî gayretlere bağlıdır. Bilirsiniz ki çocuk yürümeye cesur ve önüne geçilmez bir hamle ile başlar. Ve inadla ilerler. Adetâ, tehlikeleri hiçe sayarak ileri atılan bir asker gibi... Bunun için ki ergin; onu, önüne engelleri yığarak, himayeye çıkarır. Bacakları çoktan kuvvetlendiği halde onu parmaklıklar arkasında tutar, arabada hapseder.

Buna mukabil yürümeye çıktığı vakit çocuk büyüğe uymaya mecburdur.

Zavallının bacakları kısıdır. Daha uzun yürüyüşlere alışılmamıştır. Büyük insan ömrünü bu işlere vermiş bir müteahhüs, bir mürebbiye de olsa, bunu düşünmez. Kendi yürüyüşünün ahenğini değiştirmez. Çocuğun arabasını herhangi bir meyva arabası gibi, gideceği yere doğru istediği hızla iter. Ve ancak oraya meselâ bir parka, bir bahçeye, varınca oturur; yavruyu arabadan çıkarır, gezinmeye bırakır.

Bütün bunlarda gaye, çocuğun vücudü, nebati, hayati ve harici tehlikelerden koruma kaygusudur. Asıl ihtiyaçların -iç hayatının kuruluşuna aid ihtiyaçların- bir yeri yoktur.

Bir buçuk iki yaşındaki çocuk kilometrelerle yol yürüyebilir. Aşılması oldukça güç yerlerden geçebilir. Merdiven çıkabilir. Yalnız maksadı bizden başkadır. Bizim harici bir hedefimiz vardır. Dosdoğru ona gideriz. O; uzularını işletmek için yürür. Binaenaleyh gayesi kendi kendinin teşekkülüne yardımcıdır. Hareketleri ağırdır. Henüz bir ahenge kavuşmamıştır. Etrafındaki şeyler onu çeker. Ona bu sırada

yardımcı olacak ergin; kendi hedefini, kendi ahengini bir yana bırakmalıdır.

Bir yaz Napolide genç bir karı koca tanıdım. Bir buçuk yaşında bir bebekleri vardı. Hergün bir kilometre uzakta plâja gidip geliyorlardı. Bu yoldan arabaya geçmezdi. Çocuklarını mutlaka denize götürmek isteyen genç anne, baba ona ayak uyduruyorlardı. Çocuk yolda arasına duruyor, bir çiçek koparıyor, otların arasında oturuyor, geçen hayvanlara uzun uzun bakıyordu. Bir kere otları bir eşekten o kadar hoşlanmıştı ki tam bir çeyrek seyretti. Anne baba onu kendi haline bırakıyorlar, onunla yürüyor, onunla duruyorlardı. Bu sayede çocuk o bir kilometrelik yolu hiç bir yorgunluk duymadan gidip geliyordu.

Bunda bile «kapis»ten bahsedene neler var. Meselâ bir kadın bana küçük kızının «kapis»lerinden şöyle derdi: «Çocuk daha yarım yamalak yürüyordu. Ne zaman bir merdiven görse bağırıp çağırıyordu, kucakta indirilince de adeta sinir buhranları geçiriyordu. Herhalde bir çocuğun merdiven görür görmez ağlaması, heyecanlanması mantıksız şeydi. Bu bir tesadüf olsa gerek. Yoksa kendisi mi görüşünde yanlışmıştı?»

Mesele açıktır; Çocuk merdivenleri «yalnız başına» çıkıp inmek istiyordu. Bu etrafı destekli, her adımında bir oturacak yeri olan geçid; ona hiç şüphesiz, minimum ayaklarının otlar arasında kaybolduğu, küçücük ellerinin tutunacak bir yer bulamadığı, o geniş kırlardan daha hoş görünüyordu. Yazık ki, kucakta, arabada dolaştırılmayan çocuğun serbest serbest gezebileceği biricik yer o kırlardı.

Açık havada merdiven; çocuğun doyamıyacağı bir eğlence yeridir. İner, çıkar, oturur, kayar. Engeller arasına girip çıkabilen, tehlikelerden sakınan, türlü türlü nakil vasıtalarının arasında koşan hattâ onlara asılan sokak çocuğu; yüksek tabakanın korkak, hareketsiz binaenaleyh tembel çocuğundan ne kadar uzaktır. Bu içtimai smiflerden hicbiri çocuğun inkişafına el uzatmış değildir. Biri onu erginin tehlikelerle dolu, aykırı muhitinde başı boş bırakmış, öbürü onu bu mihit tehlikelerinden kurtarmak maksadile koruyucu engellerin arasına hapsedmiştir.

Bir ihtiyara otobüs çarptı

Divanyolunda Firuzâğa camisi önünden geçen 61 yaşlarında Rıza adında bir ihtiyar, şoför Mehmedin idaresindeki 3450 sayılı Kurtuluş - Beyazıt otobüsü çarpmıştır. Başından yaralanan Rıza, tedavi altına alınmış, suçu şoför yakalanmıştır.

Danzig'in tarihi

1918 yılı ile 1939 yılı arasında olup biten hâdiseler

1918 — Bu yılın Birincisinde Danzig şehrinde ikamet eylemekte olan eski aileler, yeni Lehistan hükümetine müraaet ederek şehrin müstakil Lehistanla bağlanmasını talep eylemişlerdir.

1919 — 19 İkincide intihabat yapıyor. Leh aleyhtarları 90,000 rey'e karşı 14,000 rey almışlardır. Bu intihabat üzerine Berlin ortaya atılarak şehrin bitaraflığını talep eylemiştir.

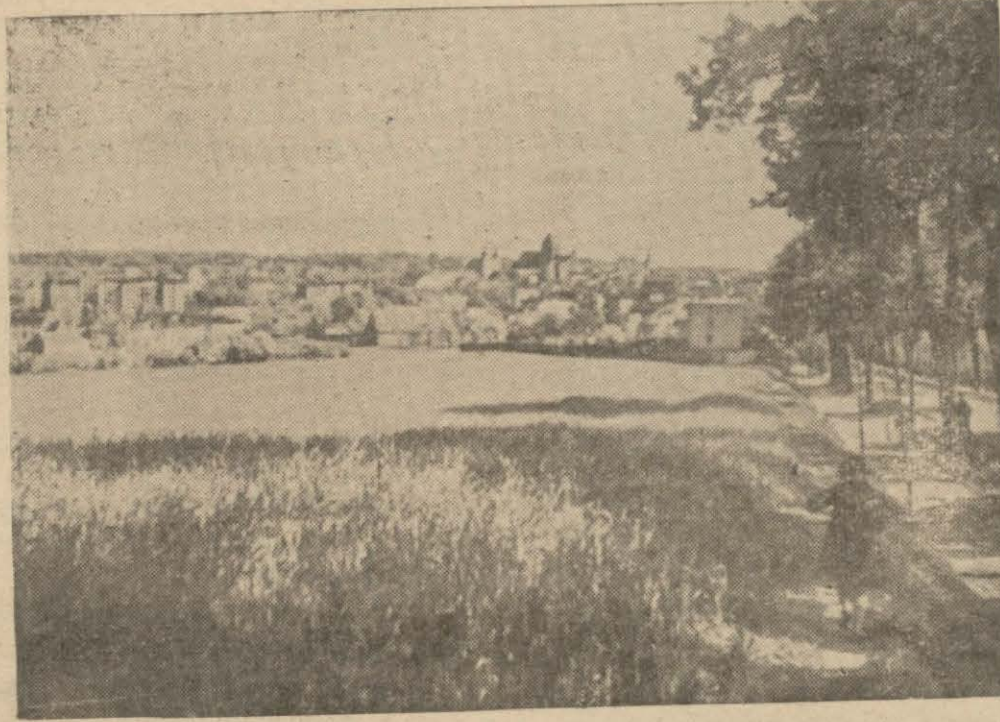
1919 — Nisan ayında Paris sulh konferansında Cambor komisyonu kat'ı olarak Danzig şehrinin Lehistanla raptedilmesine karar vermiştir.

1919 — 18 Nisanda ise dörtler meclisi Cambor komisyonunun kararını yeniden müzakere ederek Danzig şehrinin «serbest bir şehir» olmasını kararlaştırmıştır.

1919 — Bu yılın 28 Haziranında Versay muahedesi imzalanıyor. Muahedenin 100 üncü maddesi Danzige aittir. Müttefik beş devlet arasından seçilecek olan bir komisyon Danzig'in hududunu tayin edecektir.

1920 — Versay muahedesinin 104 üncü maddesini tatbikan Pariste bir Leh - Danzig komisyonu toplanarak serbest şehrin statüsünü tayin eylemiştir. Danzig serbest bir şehir olarak kalacaktır. Burada «Cemiyeti Akvam» in idaresi hâkim olacaktır. Cemiyeti Akvamı bir komiser temsil eyleyecektir. Danzig'in müdafaası Leh ordusuna havale edilmiştir. Danzig'in harçteki hakları Varşova tarafından muhafaza edilecektir ve burası bir ticaret sancağı olacaktır. Şehir Leh gümrük idaresinin kontrolü altına vazedilmiştir. Vis-tül nehri serbest kalmıştır.

1920 — Ağustos ayında Danzig bir kanunu esas'ye malik olmuştur. Bir de 72 azadan mürekkab meclisi me'b'usanı vardır. Senato meclisi me'b'usan tarafından intihab edilir.

Danzig'in uzaktan bir görünüşü

1923 — Bir liman meclisinin ihdası bir Leh - Danzig muahedesine aktedilmiştir. Bu meclis on bir aza-yaya maliktir.

Beş Leh, beş Danziglidir. Bir de İs- viçreli reisi vardır. Bu meclisin emrinde 400 mevcudlu bir polis kuvveti bulun- maktadır.

1932 — Bu yılın 23 Haziranında ilk defa olarak Almanya Danzig'in sükûnetini ihlâl ediyor. Lima- na harb gemileri gönderiyor. Mühim bir hâdis'e vukua geliyor.

1934 — İki yıl sonra Kânunusani ayında «statülko» yu muhafaza eylemek üzere Almanya ile Le- histan arasında on senelik bir muahede aktediliyor.

1936 — Martta Hitler Almanyada mecburî askerlik hizmeti ni ihdas eylemiştir. Muahedeler hilâfına olarak, Alman erkânharbiyesi Danzigde asker toplamaktadır.

1936 — 19 Temmuzda ise nasyonal sosyalistler Danzig kanu- nu esasısını lâğvediyorlar. Muhalefete

mensub me'b'uslar tevkif ediliyor. Bu su- retle Naziler Danzig meclisinde ekseriye- ti kazanıyorlar.

1937 — Şubatta Almanya Lehis- tana müraacaat ederek Danzig şehrinde Alman hâkimiyetinin tesisini teklif eylemiştir.

1937 — Mayısta muhalif me'b'us- ları hapsedmek suretiler onları ortadan kaldırmış olan Naziler bir Nazi senatosu teşkil ederek ona dört se- nelik bir devre bahşeymişlerdir.

1939 — Hitler 1934 muahedesini fesheylemiştir.

1939 — Bu yılın Haziranında Dan- zigde Nazi faaliyeti art- mış bulunuyor.

1939 — 28 Haziranda Versay mu- ahedesinin yirüncü senel devriyesidir. Danzig şehrine dört bin seyyah gelerek şehri askerî işgal altına almışlardır.

1939 — Temmuzda seri bir suret- te Danzig askerileştiril- mektedir. Hava müdafaası tertibatı alın- (Devamı 10 uncu sayfada)

ZİRAAT

Keten Islah İstasyonu

Kandıradaki Ziraat Vekâleti tarafından bir keten islah istasyonu kurulmasına karar verilmesi köylü arasında büyük bir alaka uyandırmıştır. Çünkü Türkiye'nin en iyi ketenini yetiştiren bu muntaka çok çabuk inkişaf edecek ve keten ziraat ve sanayiinin süratle kalkınmasına yardım eyleyecektir.

Yazan: Tarımın

Memleketimiz için çok hayırlı bir teşebbüsün arifesinde bulunuyoruz: Haber verildiğine göre Ziraat Vekâleti, Kandıradaki bir «Keten islah istasyonu» açılmasını kararlaştırmış ve mü- tehassıslarını göndererek yerini tayin ettirmiştir. Yakında seçilen yerin is- timlakî tamamlanacak ve gereken bi- naların inşasına başlanacaktır.

Türkiye'nin en ehemmiyetli keten bölgelerinden biri —ve belki de bi- rincisi— olan Kandıradaki böyle bir mü- essestenin kurulması, şüphesiz yalnız o çevre için değil; bütün yurd için pek kıymetli bir hareket olacaktır.

Kandıra ve civarını gezenler bilir ki, o tarafın köylüsü münhasıran ke- ten dokumalarını giydiği gibi, yemek- lerinde de büyük bir ekseriyetle be- ziryağı kullanır. Ziraat sahasının ya- rısından fazlası (keten) e tahsis edil- miş olup; Kandıra köylüsü geçiminin büyük bir kısmını bu yüzden temin et- mektedir. Ziraat mahsulleri Kandıraya bakarak daha çeşidli olan Çanakkale, Tekirdağ, İnebolu, taraflarında da köy- lünün en güvendiği mahsul (keten to- humu) dur.

Filhakika buğdayın beş kuruşa sa- tılmadığı zamanlar, keten tohumu da ima 8.10 kuruşa müşteri bulmuştur. Birçok rakib memleketlerin tesirine rağmen, son yıllar zarfında aksama- sızın ihraç ettiğimiz mahsullerin başın- da keten tohumu gelmektedir. Dış pi- yasanın bu istekli hâli, içerdeki satış- jara da tesir ettiğinden, köylümüz ke- ten tohumuna ötedenberi «geçer ak- çe» gözüle bakmıştır.

Hiç unutmam; Kandıralı bir köylü, konuşmamız esnasında: «... amma biraz paraya ihtiyacın olacak!» deyişime, ga- yet tabii bir eda ile: «Ambarda keten tohumu var ya?» cevabını vermişti. De- mek «Ambardaki tohum» u, istediği

zaman harcıyabileceği «eldeki para b- le» bir tutuyordu.

Ketenden yapılan dokumaların gü- zel ve sağlam oluşu, yeryüzündeki it- barını eksiltmediği gibi, boya sanayi- nin de (Beziryağı) ndan daha elve- rişli bir boya yağı bulamayışı, keten ziraatini her tarafa emniyetli bir ha- le getirmiş ve daima teşvik etmiştir. Pamuklu dokumaların rekabeti mev- zu bahs olan memleketlerde, bilhassa bu ikinci cihet keten ziraati için mü- kemmel bir garanti teşkil etmektedir.

Türkiyede bugün istihsal edilmekte olan keten lifi, gerek miktar ve gerek kalite itibarile büyük çapta bir doku- ma fabrikasının tesisine imkân ver- miyor. Ancak iyi evsafa ve yeteri ka- dar istihsal yapabildiğimiz gün böyle bir şeyi düşünmek kabil olacaktır. Şim- diki halde üzerinde durulması lâzım gelen nokta, sadece fazla ve iyi lif ve ren çeşidlerin memleketimize celb ve tamimi ile köylü tezgâhlarının veri- mini arttırmaktır. Üzerinde istihsalâtını kalitece düzelip miktar itibarile ye- ter kerteyi bulunca, elbet bir keten sanayi kurmak da yersiz olmayacak- tır.

Keten ziraatimizin tohum istihsal tarafı ise, böyle bir zamanla mukay- yed değildir: Eldeki istatistikler son yıllar zarfında keten tohumu istihsa- lımızın birteviye artmasına rağmen, hiç de elimizde kalmadığını ve dahilî istihlâkten artan kısmını muntazaman sattığımızı gösteriyor:

	İstihsal	İhracat
	Kental	Kental
932 de	48300	22300
933 »	69200	22600
934 »	52000	27000
935 »	60900	15800

(Devamı 12 nci sayfada)

Aynı gülüşle derin derin yüzüme bakta.

— Çok güzel, senin firarından ben mes'ul olacağım yavrum; bunu kabul ediyorum; fakat sana itimadım olduğun- u da tekrar etmeden geçemeyeceğim.

— Ben de size bir defa daha yanıldı- ğınızı tekrar ediyorum.

Bilmiyorum niçin bu son sözlerim, biraz evvelki gibi sert ve haşin değildi ve o dakikaya kadar dimdik duran ba- şım biraz önüme meyletmişti.

— Allahâsımarladık efendim.

— Ne o, benden evvel gitmek mi is- tiyorsun? Sen misafire böyle mi ikram edersin? Hem çikolata kutusunu da bu- rada unutuyorsun.

Geri döndüm. Kendimden hiç mem- nun değildim. Yüzüm tekrar kızarmış, göz kapaklarım döşeme tahtalarına di- kilmmişti. Vasım bunları görmemiş gibi masanın üzerinde duran iri kutuyu al- lıp bana uzattı.

— Al yavrum; yeni yılın kutlu olsun ve sana istediğin ve dilediğin saadeti getirsin!

Gözlerime dolan yaşları onun yanın- da akıtmamak için sert bir hareketle kutuyu kaptım ve alelacele:

— Teşekkür ederim... Diye mırıldan- dıktan sonra arkama bakmadan koş- ta koşu odama çıktım.

Gözlerimden niçin yaşlar akıyordu? Kalbimin halecanı nedendi? Neden başım ve kulaklarım uğulduyordu? Bu suallere cevap veremeden uzun zaman yatağımın üzerindeki oturarak düşündüm.

Akşam paralarımı çantama koyup müdiremin odasına gittim:

— Bu paraları alınız rica ederim.

Yaşlı kadın hayretle elimdeki lira- lara bakıyordu.

— Bunları ne yapayım Semiha?

— Canınız ne isterse... Bende kahtır- sa bu liralara fena bir maksadla sarfet- mekten korkuyorum. Fena maksaddan kasdım sizin fikrinizce fena... Yoksa

«Son Posta» nun tefrikası: 24

DAĞLARIN ESERİ

NAKLEDEN : MUAZZEZ TAHSİN BERKAND

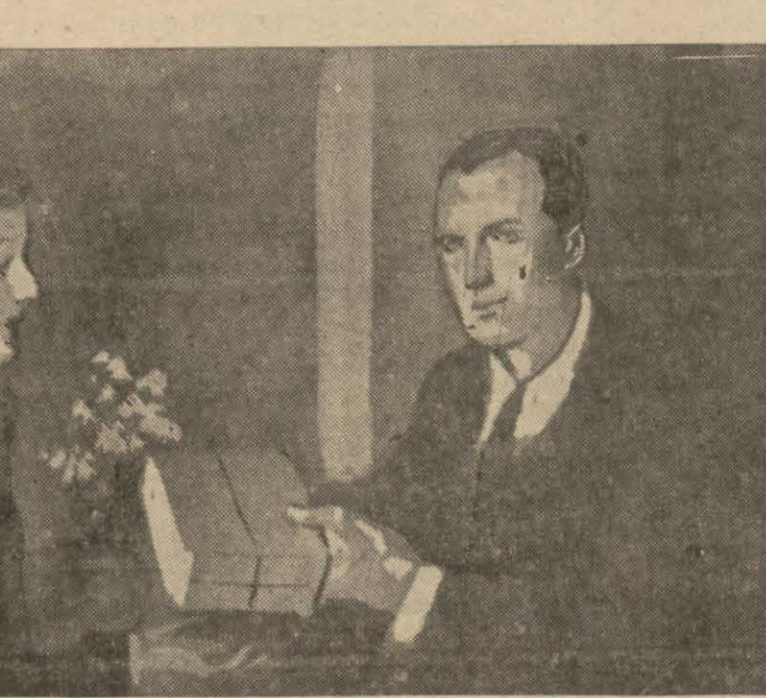
Dörtler çiftliğini, ye- şil ağaçlarını ve es- rarlı dağlarını gör- mek benim için öy- le büyük bir saadet ki...

Müdirem ne de- mek istediğimi an- lamıştı. Esasen ver- diği cevap da onun benden sonra vasım le konuşmuş olduğun- u ve benim kaçmak niyetimden haber- dar olduğunu isbat ediyordu.

— Hayır Semiha, bu paraları saklıya- cak ve çok iyi bir su- rette sarfedeceksin. Buna Cahid bey gibi ben de kat'iyen eminim.

Yarabbi ne inadçı insanlar bunlar! Mutlaka beni kızdırmaktan hususî bir zevk duyuyorlar! Fakat ne de kurnaz imişler! İşte bana karşı gösterdikleri itimad iki ayağımı ve iki elimi zincir- ledi. Bursaya kaçmak için verdiğim ka- rarla sarsıldım. Benim izzeti nefsim ve gururuma dokundukları için mek- tebden dışarı çıkamadım. Esasen içim- de, ta içimde bir ses bana böyle bir ha- reketin çok ayıp ve yabancı olacağını söyleyip duruyordu.

Kendi kendimle kavgalar ettikten geceleri hırsımdan uyku uyumadıktan sonra nihayet şabım duruldu ve Ulu- dağ, tatilde göreceğimi düşünerek mü- teselli oldum; fakat müdiremin ve ar-

kadaşlarımın bütün ısrarlarına rağmen vasımın verdiği paraya dokunma- dım, o parayı, anasız babasız fakir çocuklara vermesi için müdireme teslim ettim.

★

Şubat sonunda Cahid bey yalnız gel- medi. Yanında annesile ablası vardı. Yalnızken oldukça uzun boylu görü- nen vasım bu kadınların yanında adeta kısa boylu kalmıştı. Annesi gayet şiş- man, ablası o nisbette zayıf, fakat iki- si de fevkalâde uzun boylu idiler. Ar- kalarında kürk mantolar, şık şapkalar vardı.

Mantolarını çıkardıkları vakit, enfes- birer ipekli esvab giymekte olduklarını gördüm. Hayatımda ilk defa olarak, re-

simli gazetelerden başka bir yerde bu kadar güzel esvab- lara rastlamamış- tım. Hayretten göz- lerim açıldı fakat derhal kendimi top- ladım ve şaşkınlığı- mı belli etmemiye çalıştım.

Kadınların ikisi de şık ve zarif gi- yinmişlerdi, yüzleri de çirkin değildi ama ikisi de ha- rikülâde soğuk ve m ü t e k e b b i r- diler. Çok azametli bir tavırla ve adeta tahtından bakan bir kral haşmetile bak-

tar, dudaklarının ucundan dökülen kelimlerle bana hitab ettiler. Ancak ne bu mağrur tavırlar, ne de bu ademi ne- neztille söylenen sözler benim üzerim- de bir tesir yapmadı. Çünkü hilkaten pek mahcub değildim ve yalnız yaşa- maktan mütevellid vahşiliğim ve ser- keşliğim de, müdiremin müşfik ve iti- nali halleri, tam zamanında nasihatleri sayesinde yavaş yavaş bitiyor ve ben, tabir caizse, ehlileşiyordum.

Vasımın annesile ablasının mütaaz- zım hallerinin benim üzerimde fazla m'flessir olmamasına başka bir sebeb daha vardı; bunu ancak gizliden gizli- ye itiraf edebiliyordum: Ben artık a- lelacele kıyafetli dağ kızı değildim. Beni Yalovadan getiren İkbâl kalfa

bugün görmüş olsa efendisinin kulağın- a eğilerek:

— Bu tuhaf kıyafetli vahşi kızı yanı- nızda taşımağa nasıl cesaret ediyorsun- uza beyefendi? Siz ki daima en şık ka- dınlarla gezmeği seversiniz!

Gibi benim izzeti nefsimi baltahya- cak sözler söylemeye lüzum görmiye- cek.

Soğuk gözlerle beni tepemden tır- nağıma kadar dikkatle muayene eden, adeta bir hayvanat bahçesindeki vahşî bir hayvanı seyrediyorlarmış gibi me- rakla beni süzen bu iki kadın hiç hoş- ma gitmedi. Onlar nasıl beni beğenme- mişlerse, ben de onları, bütün servet ve ihtisamlarına rağmen sevimsiz bul- dum ve işin asıl garibi, onların yanında bana adeta şefkat ve samimiyetle hi- tab eden, benimle cidden alâkadar olu- yor görünen Cahid beyi kendime yak- ın buldum. Yabancılar arasında o, sakin ve mağrur tavırlarına rağmen, benim için candan bir adam oluvermiş- ti. Aylardanberi ilk defa olarak onun bana karşı «babamın vekili» vazifesini görmekte olduğumu bilerek hissettim. Tanımadığım ve ömrümde yüzünü gör- mediğim babamın!

Misafir hanımlar beni uzun uzun ve doya doya seyrettikten sonra müdi- remle konuşmağı tercih ettiler; fakat mükâlemenin benim hakkımda oldu- ğunu ve birçok sualler sorduklarını anlıyordum.

Onların suallerine müdirem cevap verdikten sonra Cahid beyle Rânâ han- ım arasında da kısa bir konuşma geç- ti. Kulağıma çalınan sözlerden vasımın benim elbise ve sair ihtiyaçlarımı bol bol temin etmesini müdiremden rica etmekte olduğunu anlamıştım. Bilmem neden, kalbim birdenbire büyük bir telaşa çarpmıya başladı.

(Arkası var)

EDEBİYAT

Millî edebiyat davası

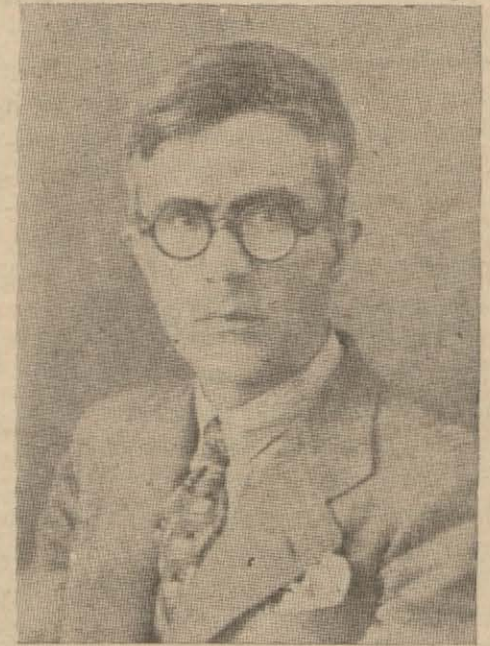
[Halid Fahri Ozansoy, Kâzım Nami Duru'ya cevap veriyor]

«Herkesin maksudu bir amma rivayet muhtelif» mısraının sade tonu kadar a- çık ve doğru fikrine bir kere daha inan- dım. Çünkü çoğumuzun yazı ağabeyimiz Kâzım Nami Duru'nun bana «Son Pos- ta» da verdiği uzunca cevap karşısında başka türlü düşünmeme imkân yoktu.

Mesele şudur: Üstad, Varlık mecmua- sında bir makale yazdı. Bu makalesinde Rus edebiyatının son devre kadar geçir- diği tekâmül safhalarını anlattı, bu ede- biyatın millî değerini ve aynı zamanda bu değerden aldığı beynelmîl kıymeti tebarüz ettirdi. Buraya kadar gayet ma- kul, muhakeme usul ve erkânı yolunda bir yazı. Ancak bu uzunca yazının sonun- da apandis gibi bir ilâve var ki, burada, Türk edebiyatının böyle millî bir varlık yaratmadığını, halbuki bunu biran ev- vel yaratmağa mecbur kaldığını bildiri- yor. Hani dese ki, bir kısım yazarları- mız, bilhassa türkçülük cereyanının baş- ladığındanberi, başta hiç şüphesiz Ziya Gökalp, Mehmed Emin ve Ömer Sey- fettin olmak üzere, bu ışıklı yolun yol- cusu olmuşlardır. Onların arkasından da şair, hikâyeci ve romancı bir hayli edib- lerimiz mahallî renkte eserler yaratmış- lardır, ancak bu kadarı kâfi değildir, da- ha fazlası lâzımdır. Eh, işte o makaleyi bu suretle istisnalar kaydederek kapat- mış olsalardı, ben de, derhal, tereddüd- süz tasdik ederdim. Fakat sevgili müte- fekkirimiz nedense bu yazıyı bu şekilde bitirmediler. İhtimal makaleyi daha u- zatmağa vakitleri yoktu, öyelce bağladılar ve bağlayışla, dünkü ve bugünkü Türk edebiyatı, her türlü millî realiteden ve bilhassa Kâzım Nami üstadımızın pek haklı olarak her yazıdan bekledikleri millî mevzulardan uzakta gibi göründü. Ben işte, bunun doğru olmadığını, henüz kâfi bir yekûn kabarıklığı göstermese bile, millî mevzuda yazarlarımızın gene bir haylice eserler vermiş oldukları- nı söyledim ve yazının bir iki noktasında sadece üstadı ufak bir sitemde bulun- dum. Maksadım, kendilerini daha vazih olmağa davetti. Nasıl ki oldular, yalnız kendileri de benim fikrimi yanlış anla- mak şartile... Zira, öyle olmasa idi, bir sürü samimî «sen» hitabile, bana, yurdu- muzun içtimâî, iktisadî, ziraî kalkınma- sında tetkiki lâzım gelen mevzuları tet- kik edip etmediğini sormazlardı. Köyle- ri, fabrikaları gezdim mi, ana yurdun şu yerindeki şu hayatı gördün mü, şu yurd- daşların vaziyetini yakından kavramak arzusunu duydun mu, ne bileyim, daha böyle bir takım çok doğru ve tetkiki lâz- ım levhaların, millî hayat memleketimizin içinden geçtin mi tarzında sualler... Fa- kat tuhafı şu ki, bütün bu suallere mu- habat olacak ben değildim. Çünkü, millî edebiyatımızın bu mevzulardan tamamı- le uzakta kalmış olduğuna Kâzım Nami üstadımız gibi inanmamakla beraber, e- debiyatımızın bu yolda ancak çok eksik bir levha çizildiğini ben de kendileri kadar her zaman tasdikten geri durma- mıştım. Fakat eksikğin tamamlanması iç- çin bu yola hız verilmesi iddiası başka- dır, topyekûn edebiyatımız bu mevzula- ra hiç yanaşmamıştır iddiası başka! İşte Kâzım Nami Duru ile birleştiğimiz ve ayrıldığımız cihetler bu noktalardadır. Esasta ise birleşiyoruz demektir. Hattâ bu birleşmemizi daha kuvvetle tevşik için, daha birkaç ay evvel çıkmış olan bir kitaba alınan bir konferansımı kendisi- ne işaret ederim. Bu kitab, Mehmed Behçet Yazar'ın «Edebiyatlarımız ve Türk Edebiyatı» isimli büyük hacimdeki eseridir, benim konferansımın sureti de kitabın 152'nci sayfasından başlayarak 162'nci sayfasında nihayet bulunmaktadır. İsbatına çalışılan tez de, üstad Kâzım Nami Duru gibi tam bir inkârâ sapma- dan, millî edebiyatın mahallî mevzular- dan doğacağı ve bunun için de yurdun her yerini iyice tanımak lâzım geldiği- dir. Kâzım Nami Duru da bunu isbat et- mek istemiyorlar mı? O halde aramızda anlaşılacak hangi nokta kalıyor? Maa- mafih o kitabdaki konferansımın bazı parçalarını buraya kaydetmeği, ikimizin

Kâzım Nami Duru

Halid Fahri Ozansoy

müşterek davamızı için faydalı buluyo- rum:

«... Sonra şunu da itiraf edeyim ki, edebiyatımız için hâlâ anayurd, Ana- dolu bir muamma gibidir. Bu yurdun san'at kapılarını açmalıyız. Baştanbaşa Şarkî ve Garbî Anadolu, bütün tabii de- korları, iç ve dış şehirler halkının bütün hususiyetleri ile roman ve temaşa eserle- rimiz içinde yaşanmalı ve yaşatılmalıdır. Niçin bizim edebiyatımızda hâlâ bir A- dana yok? Niçin bir Vangölü yok? Hattâ niçin henüz bir Karadeniz sahili romanı bile yok? Bu misalleri sonsuz çoğaltabi- lirim. Demek oluyor ki, edebiyatımız bu- gün bile nihayet İstanbul, Ankara ve İzmir içinde dönüp doluyor. Bütün Türk diyarı bu üç şehir midir? Fransada genç bir kadın romancı, Marguerite Louvet Paristen kalktı, bütün Fransanın dağ köylerini senelerce gezdi ve avde- tinde Maléfice isimli bir eser yazdı. Ha- rıkulâde güzel bir roman... Bilhassa Fransa dağ köylerindeki halkın hurafe- ler içinde nasıl çırpındığını ve batıl iti- kadlarla bütün bir köyün nasıl perişan olduğunu anlattı, tasvir etti. Bu eserde, ilmin ve medeniyetin tekâmül ettiği bir memleket köylüsü için ibret verecek bir tezad teşkil eden bu tahlil, insanı şaşır- tacak mahiyettedir. Acaba buna benzer mevzular, bilhassa Şarkî Anadolu köyle- rinde az mıdır?»

«Demek ki, ilk iş, memleketi içti- mai bakışla edebî sahada da tanımak ve tanıtmak işidir. Büyük Harb'denberi memleketin sınırlarını dolaşmış ve aş- mış ve İstiklâl Savaşında yurdun her toprağını kan ve ateş seli içinde karış- karış gezmiş olan Türk münevverî, Türk san'atkârı artık eserini bu yolda yarat- maktâ mükelleftir. Bunun için de onda görgü ve bilgi, bizden de tevşik lâzım- dır.»

Bu fikirler daha böyle devam edip git- mektedir ve kendi memleketlerinde eser- lerine mevzu olarak hiçbir vatan köşesi bırakmamış olan garbli müelliflerin As- yada, Amerikada, Afrikada dolaşıp dur- maları da kendi edebiyatlarına yeni mev- zular getirmek içindir denilmektedir. Bu seyahat edebiyatı münasebetile, haklı bir sitayişle Falih Rıfkıdan bahsolun- makta, bundan sonra da, Edebiyatı Ce- dide romancılarının millî mevzular ara-

tırmaktaki zâflarına teessüfle işaret edil- mektedir. Yalnız üstadın, yukarıda istin- sah ettiğim parçanın son cümlesine dik- katlerini çekmek isterim. Ana yurdu e- serlerinde yaşatacak olan san'atkârların görgü ve bilgileri ile mütenasib bir tev- şik görmeleri lüzumu kaydolunuyor. Bu- rada teessüfle kaydedeyim ki (bunu Kâ- zım Nami Duru da tasdik edeceklerdir) bizde edebî bir eser, bilhassa roman oku- yanların mühim bir ekseriyeti kozmopo- lit mevzulardan hâlâ zevk alıp durmak- tadır. Bilhassa basitin basiti aşk hikâye- leri onlara cazib görünüyor. Bunun için, gazete tefrikaları olsun, kitabcı came- kânları olsun, en ziyade âşikane (!) e- serlere talibdirler. Hattâ kitabcı biliyo- rum ki «romanınıza kadın ismi koyun, yahud aşk filân diye ateşli bir veya bir kaç kelimele bir isim seçin, o zaman çok satarsınız, nasihatle muharrirlere akıl hocahğı bile etmektedir. Anadoluyu, be- nim de özlediğim gibi, baştanbaşa dola- şacak olan muharrirlerimiz sayısızdır, yalnız gazetelerin bu iş için sadece mu- habir değil, san'atkâr da tavzif etmeleri lâzım geliyor. Bizim Türk yazarlarının bugün bile nasıl yarım kazançlarla an- cak günlerini gün edebildiklerini ise üs- tad Kâzım Nami Duru hepimizden ziyade demiyorum, fakat hepimiz kadar bi- lir. Herhalde kendileri, «bizim bağı ya- nık Halid Fahri Ozansoy» demekle, mes- lektaşlarımız namına duyduğum bu acıyı anlatmak istemişlerdir. Hakikaten öyle- dir, üstad, bu cephede ben de sizin ka- dar teessür duymaktayım. Matbuat ha- yatında bu bağı yanıklık hepimizin es- ki derdimizdir.

Şimdi üstadın müsaadesile, bahsetti- ğim konferansımın şu satırlarını da bu- raya ahyorum:

«Diğer taraftan ilk defa olarak Meş- rutiyetten sonra bir Reşad Nuri çıktı ve (Çalkışu) ndaki Feride'nin omuzunu sı- vadı, kolundan dürterek onu Anadolu içine sürdü ve: «— Haydi kızım.. yürü ana yurdun içine..» dedi, böyle diyerek ona kapı, salverdi. Akagündüzün, Ya- kub Kadri'nin, Yesari Mahmudun, Sadri Ertemin bir kısmı roman ve hikâyeleri de Anadoluda geçmektedir. Vakiâ bunların kahramanları Halice bakarak «Bâram- dürrü siyah» görmüyorlar, fakat ne zi- yan var? Asırlarca ızdırab, sefalet ve ba- kimsizlik içinde bağı delik değil olmuş bir toprağın ancak bugün Cumhuriyet şefkatile yaraları kapatılmağa çalışılan bazı köylerini ve kasabalarını görüyor- lar. Yarın hiç şüphesiz bacaları bugün bulutlara değmeğe başlayan fabrikaları- mı ve bunların işçilerini, tarlalarında, ki çiftçiler gibi görmeğe alışacaklar. Hâ- sılı şimdiki edebiyatlarımızın görüşleri ve gösterişleri bile, ne kadar da eksik ol- sa, edebiyatımıza yarın için gene iyi bir müjdedir diyebilirim.»

İstinsahları burada kesiyorum. Görü- yorsunuz ya, Kâzım Nami ağabeyim, sanki sizin işabetli fikirlerinizden başka fikirler besliyormuşum gibi bana irad et- tiğiniz suallere şahsım namına hiçbir su- retle mahal yoktur. Ben onları sizin bu makalenizden çok daha evvel söylemiş ve yazmış bulunuyorum. O halde, tekrar ediyorum, aramızdaki fikir ihtilâfı, sa- dece, sizin ilk yazınızda toptan inkâr edi- şiniz, benim ise Anadoluyu ve millî mev- zuları yaşatan ve yaratan bir kısım mu- harrirlerimizin mevcudiyetini kabul edi- şimidir. Nasıl ki Varlık'taki makalenizin bu ihmali «Son Posta» da bana verdi- ğiniz cevabda siz de düzelttiniz. Ortada ihtilâf mevzu da kalmamış oldu. Buna ikimiz de memnun olmalıyız sanırım.

Şimdi bana sorduğumuz suallerden yalnız birisine cevap vermeden geçemi- yeceğim. Bana bugünkü devri yaşatan eserinin var mı diye soruyorsunuz. Cevap olarak size yalnız bir tanesini zikredece- ğim: On Yılın Destanı. Bu on bir tablo- luk manzum piyes, gerek millî savaşımı- zı, gerek savaştan sonraki bütün tekâ- müll hayatımızı canlandırmaktadır. Cüm- huriyetin onuncu yılı vesilesile yazılmış, Halk Partisi tarafından takdir edilerek (Devamı 10 uncu sayfada)

SİNEMA

Yeni yılın sinema yıldızları kimlerdir?

Holivudun meşhur sinema yıldızlarından birinin iddia- sına göre büyük yıldızlardan Carole Lombard, Joan Crawford, Myrna Loy şöhretlerini kaybedecekler

Holivudun en yeni yıldızlarından Hedy La Marr

Holivudun en değerli müteahhissisla- rından Anita Loos geçenlerde Ameri- kan mecmualarından birinde bir ma- kale yazmıştır. Pek büyük dedikoduya sebep olan bu yazıya göre bugün bü- yük bir şöhreti haiz bulunmakta olan Joan Crawford, Myrna Loy, Carole Lombard gibi yıldızlar yakında şöh- retlerini kaybedeceklerdir. Yerlerine geçecek yahud geçmeğe namzed bu- lunan müstakbel yıldızlar da şunlar- dır:

Larra Turner, Loraine Day, Ann She- ridon, Rita Johnson, JoAnn Soyers, Lucile Ball, Patricia Morison, Mayone Weaver, Virginia Grey, Arlen Whelan. Bu yıldızlardan yalnız biri sarışın- dır.

Ann Sheridan belki tanınmış san- atkârdır. Şimdiye kadar birkaç film çevirmiştir.

İsimlerini saydığımız diğer kızlar ta- nınmış değildirlere. Fakat bunların pek yakında, hattâ bu mevimsinde şöhret ka- zanacakları muhakkak sayılmaktadır.

Şimdi bu yeni san'atkârlar hakkın- da malûmat vereyim:

Sonja Henie takdîr- larından neler çekiyor?

Dünya patinaj şampiyonluğundan sinema yıldızlığına geçen ve bu san'atında fevka- lâde yükselen ve büyük takdîrler kazanan güzel işveçli Sonja Henie'ye bugün Ame- rikalıları âdeta tapınılmaktadır. Bir tiyat- ro sahnesinde «numara» yapacak olduğu takdirden tiyatro âdeta hücumu uğramak- tadır. Bundan pek az evvel Amerikanın gar- dında, bir şehirde rol yaparken başına şu vak'a gelmiştir:

O akşam hava çok serin olduğundan Son- ja sırtına çok kıymetli bir kürk pelerin ge- çirmiştir. Pelerin üzerine de bir demet gü- llüştürmüştü. Tiyatroda rol yaptıktan sonra evine dönmek üzere otomobiline binmeğe hazırlanmış olan yıldızın etrafını derhal takdîrkarları sarmışlar ve ondan imza top- lamağa başlamışlar.

Etrafındaki halk o derece kesafet peyda etmiştir ki karşı kaldırımda bulunan oto- mobiline 45 dakikada ancak varabilmiştir. Evine avdetinde; çok pahalıya mal olan kürkünün parça parça kesildiğini dehşetle görmüştür.

Larra Turner — Bundan bir sene evvel bir ecza deposunda çalışmakta i- di. Mickey Rooney ile birlikte (Aşk Andy Hardy'ye rastgeldi) adında bir film çevirmiştir. Kızıl saçları, ve fin- dik renginde gözleri vardır.

Loraine Day — Güzel bir esmer kız- dır. Tiyatro san'atkârlığı ile işe başla- mıştır. M. G. M. firması tarafından an- gaje edilmiştir. «Sergent Madden» fil- minde baş rolü yapmıştır.

Patricia Morison — Bu kız Para- mumt film şirketinin en güzel san'at- kârlarındandır. Ona «esmer sarışın» lâkabı verilmiştir. Bu lâkaba sebep se- sinin fevkalâdeliğidir. Saçları da nev- tine rastgelelenlerdendir.

Virginia Grey — Sinema muhitinde dünyaya gelmiştir. Babası film kum- panyası müdürü idi.

Rita Johnson — Esmer, güzel bir kızdır. Sinemaya radyodan gelmiştir.

Arlen Whelan — Esmerdir, manikür cülük yaparken Fox kumpanyasına in- tisab eylemiştir.

Holivudda yıldızlar nasıl eğlenirler?..

Holivud'da akşamları san'atkârların hiç canları sıkılmaz. Toplandıkları yerlerde mu- hakkak içlerinde bir şakacı, bir alaycı bu- lunur.

İçlerinden birkaçının hususiyetlerini kıs- saca anlatalım:

Joan Crawford, balet muallimliği yap- maktan zevk almaktadır. Son dansların fi- gurlerini hemen tatbik eder ve istiyene de öğretir.

Melvyn Douglas, hem usta bir piyanisttir, hem de kompozitördür. Çok güzel piyano çalar ve herkesi eğlendirir.

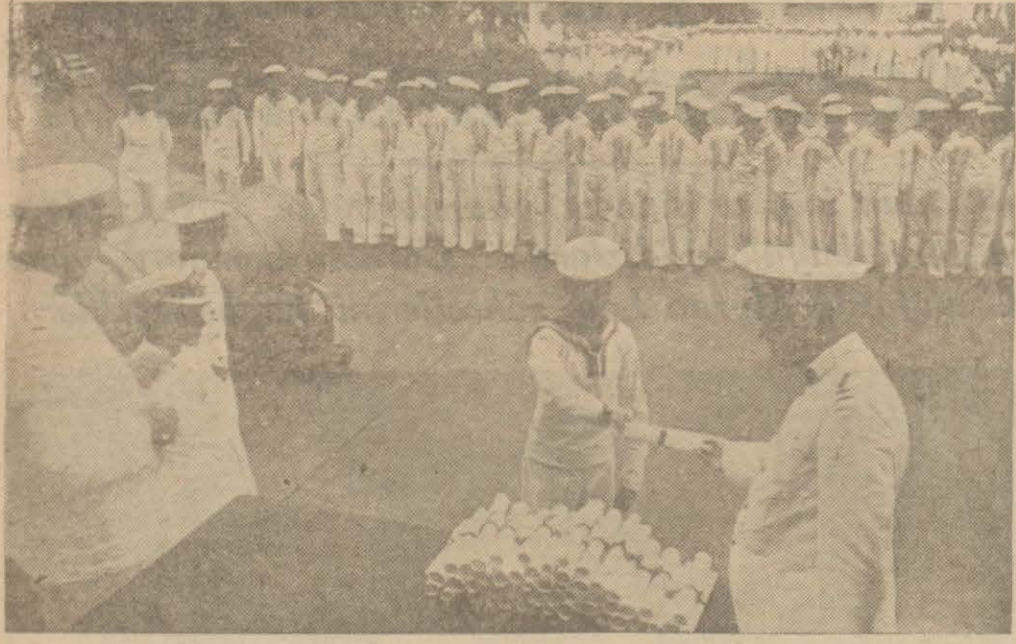
Mickey Rooney, taklid kabiliyeti dolayısı- le Holivud'da «eğlence» kralı telâkki edil- mektedir.

Jeanette Mac Donald, gramofon plâkları- le diolar söylemekten ziyadesizle hoşlanır.

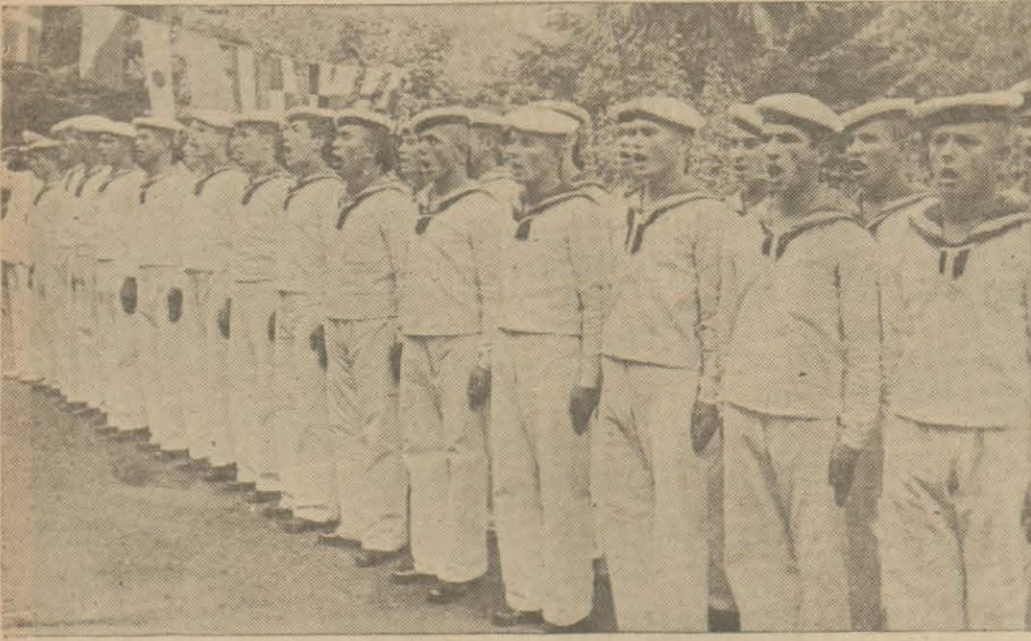
Nelson Eddy ve Virginia Bruce, çok za- rif müzik numaraları yaparlar.

Maureen O'Sullivan ile kocası ise mükem- mel telepatik yaparlar.

Dün Deniz Gedikli okulunda diploma tevzii merasimi yapıldı

Diplomalar dağıtılırken

Mezunlar bir arada

Talebeler beden hareketi yaparken

Kasımpaşadaki Deniz Gedikli Hazırlama orta okulundan bu yıl mezun olan talebinin diplomaları dün saat 14 te yapılan merasimle verilmiştir.

Merasimde, Deniz Harb Lisesi müdürü albay Ruhi, mekteb talim heyeti ve yüksek rütbeli deniz askerleri hazır bulunmuşlardır.

Merasime saat 14,30 da mekteb ban dosu tarafından çalınan İstiklâl marşıyla başlanmış, bunu müteakib mekteb komutanı yarbay Osman Aksu tarafından mezun talebe diplomalari tevzi edilmiştir.

Mekteb komutanı diplomaların tevziinden sonra genç mezunlara hitaben bir nutuk söylemiştir.

Yarbayın nutkundan sonra mezun talebeler jimnastik kıyafetle davetlilerin takdirlerini tophyan jimnastik hareketleri yapmışlardır. Merasim sona erdikten sonra davetliler hazırlanan büfede ağırlanmışlardır.

Bu sene mezun olan talebinin isimleri şunlardır:

712 Faruk Tuncer, 730 Mehmed Çeltikçi, 805 Ali Otkay, 812 Lütfullah Güneş, 912 Alaeddin Aruzlar, 903 Hicabi Ünverdi, 907 Celal Altuğ, 910 Mehmed Aydın, 911 Sadeddin Yüzgüç, 912 Ali Kılıç, 914 Necati Alp, 916 Nihad Arda, 917 Necdet Dönmez, 918 Fehmi Solmaz, 921 Hakkı Yöş, 926 Mehmed Sıdar, 928 Mustafa Soyaloğlu, 930 Fikret Denizli, 931 Niha Erşengül, 932 Cavid Küçükakbaş, 938 Mehmed Uludağ, 939 Bülend Tarcan, 945 Sedat, 948 Mustafa Özenic, 949 Zeki Dincer, 950 Cemal Öztürker, 953 Zeki Güler, 954 Kemal Aksoy, 956 Sükrü Azaklı, 957 Behzad Sermed, 958 Esref Yılmaz, 962 Rıza Çağlayan, 963 Sükrü Hastürk, 964 Ekrem İnan, 966 Fikri Denizhan, Nazif Çoksü, 970 Kemal, 972 Bekir Sami, 973 Orhan, 974 Kennan, 975 Mehmed, 976 Nall, 977 Necati, 979 Hü-

sameddin, 980 Bürhaneddin, 981 Hakkı, 982 Sükrü, 983 Rifat, 985 Arif, 988 Bahri.

Bunların içerisinde birinciliği 939 Bülend Tarcan, ikinciliği 932 Cavid Küçükakbaş, üçüncülüğü 973 Orhan Ergün, dördüncülüğü de 968 Nazif Çoksü kazanmışlardır.

Mektebden birinci ve ikincilikle mezun olanlar talimatname mucibince doğrudan doğruya ve bilâimtihan Deniz Harb okuluna kabul edileceklerdir.

Hâkimler arasında nakil terfi ve tayinler

(Baştarafı 5 inci sayfada)

oğlu Kayseri müddeumumi muavinliğine, hâkim namzedi Ziyaettin Oruçoğlu Viranşehir müddeumumi muavinliğine, hâkim namzedi Mehmed Engin İskilip müddeumumi muavinliğine, hâkim namzedi Necati Volkan Bahçe müddeumumi muavinliğine.

Hâkim namzedi Cemalettin Çopuroğlu Malatya müddeumumi muavinliğine, hâkim namzedi Reşad Coldur Veziroğlu Bala eski sorgu hâkim vekilliğine, hâkim namzedi Edip Kürkçü Erzincan aza muavinliğine, hâkim namzedi Necdet Karaca Yalova sorgu hâkimliğine, hâkim namzedi Ata Germen Sındığı sorgu hâkimliğine.

Yeni tayinler

Hukuk mezunlarından Servet Turgay Çine müddeumumi muavinliğine, hukuk mezunlarından Rüştu Fırat Yıldızeli müddeumumi muavinliğine, hukuk mezunlarından Kunutku Tarsus müddeumumi muavinliğine, hukuk mezunlarından M. Ali Dikel Çarşamba sor-

Danzigin tarihi

(Baştarafı 8 inci sayfada)

makta, siperler, istihkâmlar kazılmaktadırlar.

Bu yıl içinde siyasi ve askerî faaliyet en hâd bir hale gelmiş bulunuyor.

1 Ağustos — Askerî kuvvetlere kumanda eylemek üzere Alman generallerinden Bodensatz Danzige gelmiştir.

2 Ağustos — Margarinın muharebesi başlamıştır. Yani Danzigde tereyağı, yahud margarin yemek bir hâdise doğurmuştur. Danzig senatosu da bütün Leh gümrük memurlarını azleylemek istiyor.

4 Ağustos — Leh hükümetinin Danzig komiseri Chodatki bu şehir için harbedilmesine mâni olunabilir fikrindedir.

5 Ağustos — Varşova «Danzig» e bir ihtar göndererek senatonun Leh gümrük memurları hakkında vermiş olduğu kararın feshini talep eylemiştir. Danzigdeki Alman kuvvetleri 34,000 olarak tesbit edilmektedir.

6 Ağustos — Mareşal Smigly Rydz Danzige alâkadar şiddetli bir nutuk söylüyor.

7 Ağustos — Senato Varşova veya cevap vermektedir. Gümrük memurları hakkındaki karar tatbik edilmeyecektir.

8 Ağustos — Danzigdeki Nazi reisleri Hitler ile görüşmek üzere Almanyaya gitmişlerdir.

10 Ağustos — Danzig valisi Forster Danzigin Almanyaya ihakı hakkında bir nutuk söylüyor.

12 Ağustos — Danzig komiseri Dr. Burckhardt, Hitler ile görüşüyor.

14 Ağustos — Varşova Berlin ile müzakereye hazır bulunduğunu bildiriyor.

15 Ağustos — Londra ve Paris Burckhardta yapılan Alman tekliflerini tetkik eylemektedirler.

16 Ağustos — Danzig meselesi sulhen halledileceği benziyor.

19 Ağustos — Moskova Almanyaya bir ticaret muahedesi aktediyor.

21 Ağustos — Moskova ile Almanyaya bir ademi tecavüz paktı aktedilecektir. Stalin Hitleri kurtarmış oluyor.

23 Ağustos — Alman Rus ademi tecavüz paktı imzalanıyor.

24 Ağustos — Rus - Alman paktı neticesi: Danzig kanunu esaslı lağvedilmiştir. Forster Danzig şehrinin fuhreri tayin ediliyor.

Yeni neşriyat

Aveçlik, Atıcılık ve Balıkçılık — Mecmuasının 40 inci sayısını kıymetli ve istifadeli yazılarla intişar etmiştir.

Millî edebiyat davası

(Baştarafı 9 uncu sayfada)

tabettirilmiş ve bir kısım Halkevleri ile mekteplerde, bilhassa İstanbul Şehir Tiyatrosunda üç gün millî bayram esnasında oynanmıştır. Bu yazımdaki konferans istisnalarının arasında ismi geçen Fransız romanı tarzında bir eserim de, eski rejimin ızdırabı yılları içinde yazılmış olan «Baykuş» tur. Orada da, ilk defa olarak, Anadoluyu manzum ve terkibsiz lisanla yazılmış bir piyesle sahneye koyduğumu sanmaktayım.

Hâsılı, üstad, ikimizin de gayemiz birdir, yalnız siz ilkönce fazla veciz anlatıyorsunuz, bu kısalık bir müphemiyet doğuruyor, sonra haklı olarak yanlış anlıyanlara kızıyor, o zaman da çaresiz bu yazımda benim yaptığım gibi çok uzun cevap veriyorsunuz. Bu suretle dava aydınlanıyor amma, karşılıklı fazla sinir ve mürekkebe harcanyor. Maamafih böyle millî tez etrafında dönen edebiyat münakaşalarına her zaman taraftar olduğumdan kendi hesabıma ben, bu münakaşamızdan gene memnunumdur.

Makalemi bitirmeden, yeni bir sitemden de kendimi alamıyacağım. Her tarafı pek asil bir heyecanla dolu olan geçenki cevabınızın bir yerinde «şöyle diyebilirdim amma demedim, demem ayıp olurdu» gibi bir cümle kıvrımı var ki doğrusu pek hoşuma gitmedi. Orada söylemek istemezdim deyip te gene söylediğiniz tatsız ve çirkin bir kelimeyi hiçbir Türk muharririne reva görmemenizi de hürmetle dilerim. Sizin millî duygularınızdaki yüksekliği bütün şahsınızı tanyanlar gibi ben de tanırım. O halde bunun

aksini kime karşı açık varaka ile isbatı çahşabilirim? Buna imkân var mıdır ve siz böyle bir şeyi biran bile nasıl düşünebilirsiniz?

Halid Fahri Ozansoy

II. — Bir okuyucumdan aldığım mektubda Raşid Rıza ve Ertuğrul Sadı Tek kumpanyasının bu hafta, muharriri Mahmud Yesarıdır diye duvarlara yapıtırılan piyes lisanındaki «Kaynana» komedisinin vaktile Şehir Tiyatrosunda oynanmış ve Mahmud Yesarı ile benim müşterek adaptemiz olan «Kaynana» vodvil olup olmadığı soruluyor. Cevap veriyorum: evet odur. Ancak, maddî ve manevî hakkı telif tanımayan seyiriyat kumpanyalarımız basılmış veya basılmamış olan herhangi piyesi istedikleri gibi harcamağa bugün de kendilerini mezu görüyorlar. Bunun için bazan piyeslerin isimlerini büsbütün değiştirebilirler de... Bu defa yalnız bir tek harfleri kaldırmışlar ve muharrir olarak da yalnız arkadaşımın ismini istismar etmişler. Çok sevdiğim Mahmud Yesarı hesabına buna bile üzüldüm. Zira, bizim vodvilin matbu şekli henüz ortaya konulmadığı için bu oynadıkları suretini herhangi bir suretle, ya Şehir Tiyatrosunda, ölü müellifler gibi dillerin de haberi olmayan bir piyes terekesine iştirak ederek, yahud vaktile oynanırken kulaktan yarım yamalak kopye ederek ele geçirmişler. İçerisinde bir sürü aslında olmayan tuluat tekerlemeleri de ilâve etmişler ve böylece oynamağa başlamışlar. Ey, artık insaf edin! Bu kadar berbat bir şeyin muharrirliğini çifte kaleme de mal edemezlerdi ya... Mademki iki muharrirden birine karşı haksız yere bir zulüm işlenecekti, burada piyango ya bana düşsecekti, ya dostum Yesarıya... Ne diyeyim? Bu defa o benden talihsiz çıktı! İşte bunun için, bu satırları yazarak, o eserin bu halle ne ona, ne bana nisbeti olmadığımı tavzih imkân bulduğumdan dolayı okuyucuma teşekkür ederim.

H. F. O.

Siyaset âleminde

(Baştarafı 3 ncü sayfada)

variddir. Şayet aksi bir hareket tahakkuk ederse, o zaman, Almanyanın Büyük Harbde Belçikaya yapmış olduğu tecavüzün bir aynı tekrarı etmiş olur ki prensip bakımından İngiltereden beklenemeyecek bir harekettir. Şu vaziyete göre, kuvvetli bir Almanya karşısında Lehistan arazisi tamamen tecrid olunmuş sayılabilir.

Alman hazırlıklarının azametine ve Leh hududlarında alman tedbirlerine göre, Almanya, bu devletle olan ihtilâfını kısa zamanda ve kat'i bir silâh muvafakiyetile halletmek kararındadır. Bütün bu ahal, İtalyanın ilk silâhın patlamasıyla beraber harbe girmesinin için zarurî görünmediğini izah edileceği gibi bu vaziyetten Almanyanın bir takım faydalar beklemekte olduğu da kabul olunmak gerektir. Zira:

Trieste hattı, cereyan edecek mevzi bir harbe rağmen, Almanyanın ve lev kısmen dahi olsun harici ticareti ne devam imkânını verecek olan bir yoldur. Daha sonra Almanya, İtalya hududundan işesini temin edebileceği gibi muharebeye devam hususunda ihtiyaç hissedeceği ilk maddeleri de tedarik eyleyecektir. Geriye Sovyet Rusya'nın vaziyeti kalıyor:

Bu memleketin Almanya ile ahiren imzaladığı ademi tecavüz paktını yüksek Sovyet şurasına sevk ve tasdik ettirmemesine rağmen vaziyetin Almanya aleyhine müteveccih olacağını kabul etmek güçtür. Garb hududlarında aldığı askerî tedbirlerin, daha ziyade, Lehistan aleyhtar olduğunu görme-

mek için, insanın, tehlikeyi hisseden devekuşu gibi, kafasını kuma sokup ayaklarını havaya dikmekten hoşlanır bir mahlûk olması lâzımdır. Bütün bu ahal, Alman hesabının, kendi bakımdan, nasıl riyazî bir kat'iyetle tesbit ve hasmî olan Lehistanı yere vurma için nasıl amansız bir surette tanzim edilmiş olduğunu gösteriyor. Büyük Harbdeki tecrübelerini gözünde tutan Almanya, şu vaziyete göre, Lehistanla davasını halleder etmez, muayyen bir hat üzerinde tesbit etmiş bulunacağı Fransız ve İngiliz kuvvetleriyle karşılaşacaktır.

Bu takdirde iki tarafın aşılmaz müdafaa hatları önünde bilinmez ne kadar sürebilecek bir yıpranma harbi başgösterecektir. Bunun devam derecesini tayin etmek şimdilik kimsenin yapabileceği bir şey değildir.

Farzımuhal, bütün bu tahminler yanlış çıksa da bir taraftan Almanya diğer taraftan Lehistan, İngiltere ve Fransanın tutuşacakları mevzi harb genişle-

Hergün: Harb olacak mı, olmayacak mı?

(Baştarafı 2 nci sayfada)

ya, ötedenberi İngilterenin, kendisini Almanyaya ile çarpıştırmak istediğine kani bulunuyordu. Mümkündür ki, bu defa da bizzat Rusya Almanyaya ile İngiltereyi harbe tutuşturup kendisi seyirci kalmak istesin. Bütün bunlar mümkün olan şeylerdir. Fakat, bu mümkün şeyler arasında hakikati görmeğe şu dakikada imkân yoktur. Benim zannettiğime göre Almanya ile Rusya arasındaki anlaşma, geniş ve şumulü bir anlaşmadır. Fakat, hâdiseleri görüp bu fikir üzerinde çalışmadıkça bu zannı bir kanaat şeklinde ifade edemeyiz. Bunun için şu dakikada bütün dünya vaziyeti, herkes için karanlıktır.

★

Karanlık havada, siste, bulutlar arasında hiç bir esaslı yolculuğa çıkılmaz. Bunun için, alâkadarlar, yani uzun ve müşkül bir yolculuğa çıkacak olanlar, her şeyden evvel, ortadan bu tozun, dumannın, sisin, bulutun kalkmasını bekleyeceklerdir. Bunu bekleyecek olan bilhassa İngilteredir. Ötekiler, bir dereceye kadar aralarında yaptıkları şeyleri bilirler. Halbuki, İngiliz bir sürpriz, bir baskın karşısında bulunuyor. Zaten harbe karar verecek olan da odur. Çünkü sade Almanya değil, her kim olursa olsun harbsiz almayı temin ettiği müddetçe harbe taraftar olmaz.

Mademki harbe karar verecek olan İngilteredir, şu halde, o da harbe karar vermek mecburiyetinde kalmamaya azami derecede dikkat ve itina sarfedecektir. Çünkü karanlıkta harbolmaz, çünkü, harbe karar vermezden evvel bu pakt perdesini bir noktada yırtıp, onun arkasında gizlenen şeyleri görmeğe ihtiyaç vardır; gemici İngiltere, çok iyi bilir ki siste gemi yürürmez.

İşte, bu defa da harb bunun için olmayacaktır. İngiltere, bu paktın manasını iyi anlamadıkça harbe girmez. Böyle bir ihtimalde mümkündür ki, harbin bütün yükü yalnız İngilterenin sırtına yüklenmiş olsun. İngiltere, çocuk değildir!

Muhittin Biçgen

ye genişleye bir umumi Avrupa harbi şekline girse, o zaman Avrupanın mukadderatı hakkında hiç bir şey söylemek mümkün olmaz. Fakat şu tahmin edilebilir ki Sovyet Rusya'nın garb hududları herhalde bugünkü mevkiinde kalmaz ve ağlebi ihtimal Lehistan ve Almanyayı da içine alarak Garbi Avrupa'ya kadar dayanır.

Selim Ragıp Emeç

Almanya tekliflerini ilân etti

(Baştarafı 1 inci sayfa)

site I Kânunusani 1918 tarihinde bu mntakada mütemekkin bütün Almanlar ile Polonyalıları, bu tarihten sonra bu mntakada doğmuş veyahud bu mntakada daimi surette yerleşmiş olanlar ve bu araziden tardedilmiş Almanlar iştirak eyliyecektir. Objektif bir plebisit temin etmek ve lüzumlu hazırlıkları yapmak üzere, derhal bu arazi, Sar havzası için olduğu gibi, 3 büyük devletten, İtalya, Sovyetler Birliği, İngiltere ve Fransadan mürekkep enternasyonal bir komisyon emrine verilecektir. Bunun temini için, Polonya polis kitaları ve Polonya makamları, mümkün olduğu kadar kısa bir müddet içinde bu araziye terk edilecektir.

4 — Polonyalıları tarafından meskün bir arazi teşkil etmesinden dolayı prensip itibarile Polonya arazisi olan Gdingen limanı, bu araziden istisna edilecektir. Bu Polonya limanının hududları, Almanya ve Polonya tarafından ve yahud lüzumu takdirinde bir enternasyonal hakem mahkemesi tarafından tesbit olunacaktır.

5 — Hakkaniyete dayanan bir plebisit yapılması için lüzumlu bir zamanı temin için, bu plebisit, on iki aydan evvel icra olunmayacaktır.

6 — Almanyanın Şarkı Prusya ile ve Polonyanın denizle münakalâtını temin etmek üzere, serbest transit münakalâtına yarıyacak yollar ve demiryolları tesbit edilecektir. Bu yollar demiryollarından, ancak bunların idamesi ve münakalâtın icrası için lüzumlu resimler alınacaktır.

7 — Plebisitin neticesi, verilen reylerin basit ekseriyetle taayyün edilecektir.

8 — Neticesi her ne olursa olsun, plebisitten sonra, Almanya ile Danzig ve şarkı Prusya arasındaki ve Polonya ile deniz arasındaki münakalâtın emniyetini temin için, arazi Polonyaya geçtiği takdirde Almanya, Butow, Danzig - veyahud Dirschau istikametine bir otomobil yolu ve 4 hatlık bir demiryolu yapmak üzere haric emzemet hukukunu haiz bir münakale min takası olacaktır. Bu yol ve demiryolu, o tarzda yapılacaktır ki Polonya münakale yollarını ılgal etmeyecek, yani iltisak noktalarında ya köprüler üzerinden veyahud tüneller içinden geçecektir. Bir kilometre genişliğindeki bu yol ve arazi, Alman arazisi olacaktır. Eğer plebisit Almanya lehine netice verirse Gdingen limanı ile Polonya münakalâtını temin için Polonya, aynı haric emzemet hukukuna malik yol ve demiryolu mntakası olacaktır.

9 — Koridorun Almanyaaya dönmesi takdirinde, Almanya, Koridorun arzettiği imkânlar nisbetinde Polonya ile bir ahali mübadelesi yapmağa hazırdir.

10 — Polonyanın Danzig limanında istediği hususî haklar, Almanyaaya Gdingen limanında aynı haklar temin edecek mütakabiliyet esasından müzakere olunacaktır.

11 — Bu araziden her türlü tehlike hissinin bertaraf etmek için, Danzig ve Gdingen, askerî tesisattan ve tahkimattan âri ticaret limanı mahiyetini alacaktır.

12 — Plebisitin neticesine göre ya Almanyaaya, ya Polonyaya düşecek olan He la yarınması da askerlikten tecrid edilecektir.

13 — Alman hükümetinin Polonya tarafından ekalliyetlere yapılan muameleye karşı haklı şikâyetleri olduğundan ve Polonya hükümeti de bu bahiste şikâyetleri bulunduğunu zanneylediğinden, iki taraf, bu şikâyetleri, maddî ve manevî mahiyetteki bütün şikâyetlerin tetkikine memur edilecek enternasyonal bir tahkikat komisyonuna tevdi edecektir. Almanya ve Polonya, karşılıklı ekalliyetlere yapılan bütün maddî ve ekonomik zarar ve ziyânları tazmin etmeği, yahud yapılan istisnâları durdurmayı veyahud sulistimallerden zarar görenlerin bu zararlarını hakkaniyet üzerinden tazmin etmeği taahhüd ederler.

14 — Polonyadaki Almanları ve Almanyaadaki Polonyalıları enternasyonal bakımdan hacli bir mevkide bulunmak hissinden kurtarmak ve bunların millî hissiyatı ile tezd edecek iş-

lere veya mecburiyetlere mecbur bulunmadıkları emniyetini garanti etmek için, Almanya ve Polonya, ekalliyetler lehine sarîh mukavelenamelere, etnik grupların serbest idamesi, inkişafı ve faaliyetini garanti etmeğe ve ekalliyetlerin bu maksadla lüzumlu teşekküller vücade getirmelerine müsaade etmeği taahhüd edeceklerdir. Her iki taraf, ekalliyetleri askerlik hizmetine mecbur kılmamayı da taahhüd eyliyeceklerdir.

15 — Bu teklifler esasından bir anlaşma takdirinde, Almanya ve Polonya, silâh altındaki kuvvetlerine derhal terhis emri vermeğe ve bu emri in faz etmeğe hazır bulduklarını beyan ederler.

16 — Yukarıdaki hükümlerin çabuk lastırılması için lüzumlu mütemimm tedbirler, Almanya ve Polonya tarafından birlikte itihaz olunacaktır.

ESBABI MUCİFE

D. N. B. ajansı bu şartlara şu esbabı mucibeyi ilâve etmektedir:

28 Ağustos 1939 tarihli notasında İngiltere hükümeti, nizalı meseleler üzerinde Almanya ile Polonya arasındaki doğrudan doğruya yapılacak müzakereler için tavassutta bulunmak niyetinden Alman hükümetini haberdar etmiştir. Birbirini takib eden hâdiseler ve umumî Avrupa gerginliği dolayısıyla müzakerelerin çabuk olması lüzumundan İngiltere hükümeti de şüphe etmemekte idi.

Alman hükümeti, 29 Ağustos tarihli ceabında, bir anlaşmaya varmak hususunda Polonya hükümetinin amine karşı olan itimadsızlığına rağmen, sulhün namına İngiliz tavassut ve teklifini kabule mütemayil olduğunu bildirmiştir. Bugünkü bütün şeraiti takdir eden Alman hükümeti, notasında, bir felâket tehlikesinin önüne geçilmek isteniyorsa, çabuk ve teahhürsüz hareket edilmesi icab eylediğini tebarüz ettirmeği de lüzumlu bulmuştur. Bu sebeble, Alman hükümeti, 30 Ağustos 1939 akşamına kadar, yalnız müzakere için değil, fakat aynı zamanda varılacak anlaşmayı imzaya da salâhiyettar olmak şartile, Polonya hükümetinin bir delegesini kabule âmade olduğunu beyan etmiştir.

Alman hükümeti, Polonya delegesinin Berline gelmesini intizaren, anlaşma teklifinin esaslarını İngiliz hükümetine gönderebileceğini de bildirmiştir.

Polonya delegesinin muvasalati haberi yerine, Almanya hükümeti, müzakereye girişmek arzusunda cevap olarak, evvelâ Polonyanın seferberliği haberini ve yalnız 30 Ağustos 1939 gece yarısı İngilterenin müzakerelerin başlanmasına yardım edeceği hakkında umumî mahiyette bir İngiliz teminatı almıştır.

Bizzat İngiliz hükümetinin de Almanya ile Polonya arasında doğrudan doğruya müzakereler yapılması lehinde bulunmasına göre, Alman hükümeti tarafından beklenen Polonya delegesinin gelmesi müzakere esasları bahsindeki Alman nokta nazarının İngiliz hükümetine bildirilmesi esas şartını ortadan kaldırmakta bulunmakla beraber, Almanya hariciye nazırı, son İngiliz notasının tevdi esnasında, Polonya delegesinin gelmesi ihtimali nazarı dikkate alınarak müzakerelere esas olmak üzere hazırlanan Alman tekliflerinin metnini İngiliz büyük elçisine bildirmiştir. Alman hükümeti, bu vaziyette, sonradan dahi olsun bir Polonya delegesinin tayin edileceğini sanmıştı. Fihakika, Polonya, kaçamak yollarla ve esasız deklarasyonlarla işi uzatmağa çalışırken Alman hükümetinden mütemadiyen müzakereye âmade olduğunu bildirmekten fariğ olmaması istenemez. Bu arada Polonya büyük elçisinin yaptığı bir teşebbüsten büyük elçinin dahi müzakereye salâhiyettar kılınmadığı anlaşılmıştır.

Bu vaziyette, Führer ve Alman hükümeti, 2 gün boşboşuna bir Polonya delegesinin gelmesini beklediler. Bu şerait altında Alman hükümeti, İngiliz hükümetine tevdi edilen şekilde dürüst ve kabili kabul olduğuna kani bulunduğu bu teklifleri reddetmiş telâkki etmektedir.

Alman hükümeti, fon Ribbentropun büyük elçi Hendersona tevdi ettiği bu müzakere esaslarını halkın itilâna arz etmesi icab eylediği kanaatindedir.

Almanya ile Polonya arasındaki vaziyet böyle bir hâdededir ki herhangi bir bir hâdisa, karşılıklı vaziyet almış bulunan askerî kuvvetlerin harekete geçmesini mucib olabilecektir. Sulh yolu ile varılacak herhangi bir hal çaresi, ilk fırsatta hâdiselerin tekrarına meydan vermeyecek ve şarkı Avrupayı ve diğer memleketleri bugünküne müşabih bir gerginliğe sokmayacak mahiyette bulunmalıdır.

Bu inkişafın sebepleri, evvelâ Versailles muahedesinin vücade getirdiği devâmı imkânsız hududları, saniyen avrulan mntakalarda ekalliyetlerin tâbi tutulduğu tahammül edilmez rejimdir. Alman hükümeti, bu sebebden dolayı, tekliflerini, devam imkânı hududlara bir nihayet vermek, iki tarafa elzem münakale yolları temin etmek ve ekalliyetler hukukunun garantisini ile ekalliyetler meselesini mümkün olduğu nisbette halledecek kat'i bir hal çaresi bulmak fikrine iptina ettirmiştir.

Alman hükümeti, 1918 denberi yapılan maddî ve ekonomik zararların hesab edilmesinin ve tamamile tazmin olunmasının elzem bulunduğuna kani'dir. Bu mecburiyet, bittabi her iki tarafa da şamil bulunmaktadır.

Almanyadaki talebe ve stajyerler müşkül vaziyette kaldılar

(Baştarafı 1 inci sayfa)

bedelleri alâkâhılara döviz olarak ödenmemiştir. Bu vaziyet karşısında talebe ve stajyerler büyük müşkülâta uğramışlar, İstanbula kadar avdet biletini temine muvaffak olamamışlardır. Talebin bir kısmı Selâniğe, bir kısmı da Belgrada kadar gelebilmişlerdir.

Hükümet, talebinin İstanbula kadar gelebilmesi için yeni tedbirler almıştır. Talebe ve stajyerler Almanya'dan bütün eşyalarını birlikte alarak ayrılmadıklarından bıraktıkları eşyalar muhafaza ve emniyet altına alınmıştır.

Talebelerimiz Selânikte

Selânik 31 (A.A.) — «Hususî muhabirimizden»:

Dün akşam Almanyanın muhtelif şehirlerinden Selâniğe 70 kadar talebe gelmiştir. Talebelerin yiyecekleri temin edilmiş ve bu sabah İstanbula müteveccihen hareket etmişlerdir.

Burada Yunan hükümeti tarafından kendilerine son derece kolaylıklar yapılmış, aralarında bulunan birçok biletsiz talebinin buradan Türk hududuna kadar gayet cüz'î bir ücretle gönderilmeleri temin edilmiştir. Bu akşam 120 talebe daha beklenmektedir. Onların da hepsinin Almanyadan gelecekleri öğrenilmiştir. Gelecek olan talebeler yorgun olduklarından her türlü istirahatleri konsoloshane tarafından temin edilecektir.

Leh cetelerinin Alman hududuna ilk tecavüzleri nasıl olmuş

(Baştarafı 1 inci sayfa)

esnada nesredilmek üzere hazırlanan Leh ve Alman lisânlarında iki havadis bültenini ele geçirmişlerdir.

Hâdiseyi müteakib kuvvetli bir Alman polis müfrezesi vak'a mahalline yetişmiş ve iki taraf arasında kanlı çarpışmalar olmuştur. Neticede Lehliiler çelmeğe mecbur olmuşlardır.

Alman ajansı Lehliiler tarafından bu kabil başka hâdiselerin de hazırlanmış olduğunu iddia etmektedir.

Röyter ajansı bu haberi ihtiyatla kaydetmekte ve diğer hiç bir membadan teyid edilmediğini ilâve etmektedir.

Temyiz mahkemesi İkinci reisiği

Ankara 30 (Hususî) — Temyiz mahkemesi ikinci reisiğine terfian temyiz azası İbrahim Etem Ertem, temiz azalığa terfian başmüfettişi Necmettin Zahir tayin edilmişlerdir.

Danzig bu sabah iltihak kararı verdi!

(Baştarafı 1 inci sayfa)

Förster ayrıca Hitler'e de bir telgraf çekerek Danziğin Almanyaya iltihak ettiğini bildirmiş ve bu münasebetle Danzig halkının şükranlarını arz etmiştir. Rayihştag içtimaa çağrıldı

Londra, 1 (Hususî) — Nevyorktan alınan bir habere göre Hitler bugün saat 10 da Rayştag meclisini fevkalâde bir toplantıya davet etmiştir.

Bu toplantıda Hitler mühim beyanatta bulunacaktır. Londra ile Avrupa kıtası arasında telefon ve telgraf muhaberesi kesilmiş olduğundan dolayı bu haberin mevsukiyeti öğrenilememiştir.

Almanyada harb hali

Londra, 1 (Hususî) — Berlin radyosu tarafından bildirildiğine göre bugünden itibaren Almanyadaki bütün mektepler yeni bir iş'ara kadar kapatılmıştır. Bilâistisna bütün sivil tayyarelerin Almanya toprakları üzerinde uçması yasak edilmiştir.

Muhalif harekette bulunan tayyareler iskat edilecektir.

Gene Berlin radyosu, Baltık ve şimal denizinde bulunan bütün Alman gemilerine Lehistanın Gydina limanı sahillerinden uzaklaşmaları, bitaraf veya Alman limanlarına iltica etmeleri tebliğ edildiğini bildirmektedir.

Leh çetelerile ilk müsademeler

Berlin, 1 (Hususî) — Leh başı bozukları tarafından Alman hudud mntakalarına karşı yapılan akınlar dün gecedenberi devam etmektedir.

Dün geceki Giayviç hâdisesinden maada bu sabah Garbi Frusyada Althayne istasyonuna karşı Lehliiler tarafından yeni bir hücum yapılmıştır.

Alman polisi derhal vak'a mahalline yetişerek Lehliileri püskürtmüştür. Lehliiler yaralı ve ölülerini beraberlerine alarak Leh arazisine çekilmişlerdir.

Leh başı bozuklarına muntazam Leh askerlerinin de müzaheret ettiği anlaşılmaktadır. Katovicte Leh hudud muhafızları iki Alman kadını taarruz etmişlerdir. Bunlardan biri Alman topraklarına kaçmağa muvaffak olmuş, diğeri ise muhafızlar tarafından Leh arazisine götürülmüştür.

Teşende de müsellâh Leh çeteleri Alman konsoloshanesine karşı bir suikast teşebbüsünde bulunmuşlardır.

Belçika hâlâ sulhten bahsediyor

Berlin, 1 (Hususî) — Almanyanın dün ilân etmiş olduğu şartlar Belçika ajansı tarafından aynen bildirilmiştir.

Bu şartları iltibas eden Belçika gazeteleri, müzakere kapısının henüz açık bulunduğunu ve sulhü kurtarmak ümidlerinin mevcut olduğunu kaydetmektedirler.

Lehistanın cevabı

(Baştarafı 1 inci sayfa)

Diğer bir sayıya

Roma 1 (Hususî) — Varşovadan alınan haberlere göre Leh hükümetinin, dün gece Almanya tarafından ilân edilen şartlar hakkında müsavat esasları üzerine müzakereye girişmeğe hazır olduğu anlaşılmaktadır.

Maahaaza, bu müzakereciere başlamak üzere, Leh hükümeti Berline mümessil göndermeği kabul etmemekte ve görüşmelerin bitaraf bir memlekette cereyan etmesini istemektedir.

Londrada nesredi'en not

Londra 1 (Hususî) — Dün gece ilân edilen Alman şartlarını müteakib Londrada bir not nesredilmiştir. Bu notta Almanya tarafından gösterilen tarihte ne Londra ve ne de Varşovaya hiç bir teklif yapılmamış olduğu tasrih edilmiştir.

Aynı notta Hendersonun 30 Ağustos gecesi Ribbentrop'a yaptığı görüşme esnasında bu tekliflerin büyük elçiye okunduğu, fakat resmen tebliğ edilmediği ve sefere okunan bu şartların Lehistanın şimdide kadar Almanyaya bir mümessil göndermemiş olması hasebile reddedilmiş mahiyette telâkki edildiği de zikredilmektedir.

İngiltere ve Lehistan Alman şartlarına henüz resmen muttali olmamışlardır.

İngiltere ne diyor?

Londra 31 (Hususî) — Salâhiyettar mahfeller'e göre, Yeh - Alman ihtilâfının halli için bu gece Berline radyo vasıtasile nesredilen Alman şartlarını havî beyanname hakkında, hiç bir mütalea beyan etmemektedirler.

Bu mahfeller, ilk sözü söylemek hakkının mevzuabıh mesele ile doğrudan doğruya alâkadar bulunan Lehistan'a aid olduğunu kaydediyorlar.

Fransa ne diyor?

Paris 31 (Hususî) — Nazırlar meclisi bu akşam Lebrönün riya seti altında mühim bir toplantı yapmıştır.

Toplantıda, beynelmilel vaziyet gözden geçirilmiş ve bu vaziyetin icab ettirdiği bütün tedbirler kararlaştırılmıştır.

Kabine, Fransanın girişmiş olduğu taahhüdlere kat'i surette sadık kalacağını bir defa daha teyid etmiştir.

İngilterede siyasi faaliyet

Londra 31 (Hususî) — Bu sabah başvekelet dairesinde Çemberlayn, Lord Halifaks, hariciye müsteşarı Butler ve daimi müsteşar Gadoğan uzun müddet istişarede bulunmuşlardır.

Başvekil, bi'âhare muhtelif nazırları kabul ederek, Berlin sefiri Hendersondan gelen son rapor hakkında kendilerine ma'ûmat vermiştir.

Çemberlayn, akşamüstü Lord Halifaksla yeniden bir görüşmede bulunmuştur. Lord Halifaks, bilâhare kral tarafından kabul edilmiştir.

Berlindeki İngiliz sefirinin faaliyeti

Berlin 31 (A.A.) — İtalya sefiri saat 8 de ve 10 da olmak üzere İngiltere sefirini iki kere ziyaret etmiştir. İkinci mü-lâkat yarım saat sürmüştür.

İngiltere sefiri Yunan elçisini de kabul etmiştir.

Romadaki İngiliz elçisinin faaliyeti

Londra 31 (Hususî) — İngilterenin Roma büyük elçisi bugün tekrar Kont Ciano ile görüşmüştür.

Fransız sefiri de Kont Ciano'ya ziyaret etmiştir.

Papanın yeni sulh teşebbüsü

Vatikan 31 (A.A.) — Papa başlıca alâkadar devletler nezdinde yeni bir sulh teşebbüsünde bulunmuştur.

Kardinal, Maglione, bu sabah Castelgandodo'da Papa ile uzun bir mülâkat yapmıştır. Kardinal, bu mülâkatı müteakib derhal Vatikana dönerek Vatikan nezdindeki Fransa, İtalya, Almanya ve Polonya sefirleriyle İngiliz orta elçisini davet etmiş ve bunları sıra ile kabul ederek kendilerine tahriri birer nota tevdi etmiştir.

"Son Posta,"nın Hikâyesi

Vapur güzeli...

Çeviren: İbrahim Hoyl

Utannmaz Terriyi size takdim etmiş miydiniz, bilmem. Kâfir oğlan oiva gibi bir mahlûktur. Girmediyi delik sap olmadı balt kalmamış, türlü türlü maceralara atılmış, sizin anıyağınızın tahtı her seferinde de cukt oturmuştur. Anlatacağım hikâye de bunu gösterir.

Utannmaz Terri ile, geçen Ağustos sonlarına doğru şehirden uzakta bir gazinoda oturmuş, tatlı tatlı gene çalıyordu. Daha doğrusu o, bermutad, daldan dala atılarak konuşuyor, ben de dinliyordum. Birden:

— Mütareke ilân edildiği zaman, Pariste Provo Marşalın dairesinde bulunuyordum, dedi.

Dostumun sözünü:

— Kodeste, tabii.. hiç şaşmam.. diye karşılıdım.

Terri atıldı:

— Hiç te öyle değil azizim... Kulunuz, Paris emniyet müdürlüğü ile Provo Marşal erkâniharbiyesi arasında iribat sübayı idim. Hoş ve eğlenceli bir vazife idi benimkisi. Pariste, bir İngiliz sübayı kayboldu mu idi, onu aramak bana düğün, barları, batakhaneleri, oyun yerlerini dolardım. Muhakkak ta, yolunu şaşırılmış olan tozu bulurdum. Anlarsın ya, bu sefahet yerlerini pek iyi öğrenmişim. Nerede ne var hepsini biliyordum. İşte buralarda birçok enteresan insaniyete, hırsızlara, külhanbeylerine, asker kaçaklarına, adam boğanlara ve hattâ casuslara bile rasladım.

— Pekî bu vazifede ne kadar kaldın?
— Çok değil.. bununla beraber epeyce hoş bir işti. Hanî.. mütarekeden sonra beni İstanbuldaki «Kuvayı İttifakiye polisleri» emrine verdiler. Burada da pek eğlendim. Canım şehit, sanki neşeden yorulmuştu. Çoğu kadın olmak 150 binden fazla Rus müteccisi oraya sığmıştı.

Sordum:

— Yurda döndüğün zaman terhis edildin mi?..

Terri cevap verdi:

— Doğru Londraya dönmedim ki.. Marsilyada vapurdan indim ve Parise kapağı attım.

— Ve divanharbe verildin, sanırım..
— Yok canım.. her şey yolunda gitti. Sevkiyat vapurundan hususî bir vazife ile ayrıldım. Yani demem şu demek ki.. gemide bir kız vardı. O da Marsilyaya iniyordu da...

Terrinin gözlerine dolan uzak bir rüyayın ışıklarını sezerek, onu kıskırttım:

— Ya.. öyle mi?..

Terri devam etti:

— O sevimli, şeker bir mahlûktu yavrum.. Meryem ana bakışlı, iri lâciverd gözlü ufaktefek bir seydi. Çocukluğundan daha kurtulamamışa benziyordu. Fakat hepimiz gibi, onun da dört uzun harb senesinin üzerinde ne gibi izler bıraktığını gösteren halleri vardı. Bütün harb devamınca Sırbistanda hastabakıcılık etmişim. Oralarda neler yaptığını Allah bilir.. zira, bu bahse pek yanaşmamış, sadece, çok.. çok müthiş şeyler gördüm.. demişti.

Terri sustu ve hoş bakışlarla dakikalarca ayakta durdu. Ucunu süzdü. Neden sonra da:

— Bana bak babauk.. dedi, sen bir sevkiyat vapurunda hiç aşk oyunu oynadın mı idi?..

Hayır, demek istermiş gibi başımı salladım!

— Çok müthiş, Allahın cezası bir şey!.. diye devam etti. Tasavvur et. Her salon tıklım tıklım dolu. Hangi güverteye çıkarsan millet manasız oyunlarla meşgul. Yahud da askerler, kayık indirme talmimleri yapıyor. Gece de başka bir belâ.. devriye gezer durur. Saydım, her seferinde 67 kişi nöbette.. bu ömrümde yaptığım en çıldırıcı seyahat oldu..

Genç kız da şaşırılmış kalmıştı. Bana karşı ciddi bir alâka beslemek, benden hoşlanmak ile beraber, bir derdi vardı. Yardımına muhtaçtı. Pasaportunun günün geçmişti. Pariste gidecek hiçbir yeri yoktu. Parası da az kalmıştı. Dünyada da yalnız bana güveniyordu. Bundan ötürü, onunla birlikte Marsilyaya çıkıp kendisini Parise götürmem için yalvardı, yakardı. Fakat, Sutamptonda karaya çıkması emredilen bir sübayın, muhtelif

yerlerde inmesinin hoş görülmeceğinden zavallının hiç mi hiç haberi yoktu.

Her ne hal ise, Marsilyaya varmadan bir gece evvel, genç kıza o kadar acıdım ki, sırf onun uğruna bir tehlikeye girmeye karar verdim. - O gece nöbette pek az asker vardı. Zira ekserisi eşyalarını toplamakla meşguldü. - Telsiz telgrafçıyı kafese koydum. «Mülâzim Terrinin Marsilyaya inmesi ve Paristeki eski kumandanına müracaat etmesinin kendisine işarı, şeklinde kendi elciğizime yazdığım telgrafi, harbiye nezaretinden gelmiş gibi ona yutturdum. Sevkiyat kumandanını da bu telgrafi gargara etti. Doğrusunu istersen, herif benden kurtulduğuna memnun olmuştu. Zira o da bizim genç sevgiliye abayı yakmıştı. Zavalı oğlancağız, onun da Marsilyada imana çıkacağını bilmiyordu. Zira bu noktayı sır geçmiştik..»

Her şey yolunda gitti. Genç kıza birlikte Marsilyaya indik. Bir kolayını bularak Jaklini, pasaport dairesinden ellerini, kollarını salıyarak geçirmeye muvaffak oldum. Birkaç saat sonra Parise kalkan bir gece treninin vagon restorantında oturmuş, nefis Bordo şaraplarından içmeye başladık. Trenin tam kalkacağı sırada, bir emirbet, sevkiyat vapurunun kumandanının bir tebliğini getirdi.

Genç kızın da Marsilyaya çıktığını anlamlar anlamaz, kumandanının fikrini değıştirdiğini ve beni geri çağırmağa olduğunu sandım. Bû da içmekte bulduğum şarabın lezzetini, keyfini bir kat daha arttırdı. Onun için de tebliği okumak zahmetine katlanmadım. Trenimiz yoluna devam ederken, Jaklin ile birlikte kumandanı çekıştirerek kâhkahaları attık. Tıpkı balayı seyahatine çıkmış yeni evliler gibi meş'uddük. Hele Jaklin, bütün neşesile adeta şakiyordu.

Parise varır varmaz birbirimizden ayrılmaya karar vermiştik. Zira, karakollardaki bütün askerî polisler beni tanıyordu. Onun için trenimiz durunca, Jaklin, öğleyin apartmanımıza geleceğini vadederek birbirimizden ayrıldık. O yürüdü gitti. Ben de ağır ağır arkasından ilerledim.

İstasyondaki karakolda, Provo Marşal dairesinin çavuşlarından birinin beni beklediğini görünce hayret ettim.

— Yahu bu trenle geleceğimi nereden biliyordun?.. diye sordum.

Çavuş cevap verdi:

— Hal.. Vapurdan tellemişlerdi. Re's, otomobili gönderdi. Derhal seni görmek istiyor..

— Vay canına!.. Bu karşılığ tarzı hiç te hoşuma gitmemişti. Anlaşılan sevkiyat kumandanı, iyi kumpaslar kurmuştu. Merakla sordum:

— Şey... Bizim babalık.. Yani ihtiyar reis nice?.. Keyfi yerinde mi?..

Çavuş anlattı:

— Bu sabah pek neş'el ve memnun görünüyordun. Bana.. git dedi. Büyük otomobili al.. bizim delikanlıyı muhakkak surette al gel.. dedi. efendim, sevincinden bir oynamadığı kalyordu.

Doğrusunu istersen, ben hiç te sevincek bir halde değildim. Derhal şefe müracaat etmekten başka bir çare bulamadım. Karargâha yaklaşırken kalbim yerinden fırlıyacaktı gibi oldu, ve aklımdan da kumandanı kıvrıcağım yalanları hazırladım. İşin tuhafı beyimde sanki yüzlerce arı uçuyormuş gibi bir uğultu, bir vızıltı vardı. Binadan içeriye girip te dehlize varınca bu uğultu, vızıltı birden bire kesildi. Zira, orada iki jandarmanın ortasında Jaklini görmüştüm.

Ona doğru seğirterek:

— Allah Allâh!.. diye haykırdım.. burada ne arıyorsun sen?..

O zaman vapur güzeli, bana ne yaptığını biliyor musun?..

Cevab verdim:

— Nereden bileceğim?..

Terri kederli kederli konuştu:

— Ne yapacak?.. Yüzüme, gözüme tükürdü. Tükürdü. Ha babam tükürdü. Derken bizim ihtiyar kumandan çıkageldi, ve şen şatır:

— Yaş Terri diye, seslendi. İşte buna iş derler.. dedi ve omuzuma vurdu.

Ezile büzüle:

— Evet generalim.. değil mi efendim?.. dedi.

General:

— Haydi içeri gel de bana vak'ayı anlat, diye beni odasına çağırdı.

Onu takib ederek merdivenlerden çıkarken, o neferinin tren kalkarken bana getirdiği ve asla okumadığım tebliğ telgrafını hatırladım. Cebimden çıkardım ve göz attım. Bu, harbiye nezaretinin «Çok aceleli!..» kayıdı bir şifresi idi. İçinde şöyle yazıyordu:

Marsilyaya çık stop. Jaklin Nadajayı elde meşgul et stop. Hareketlerini Parise bildir stop. Onu kaybederseniz divanı harbe verileceksiniz!..

O zaman ayaklarım suya erdi. Şu genç, masum Jaklin meğer dünyanın en meşhur casuslarındanmış.. onu bir sene hapse tiktılar. Eğer sulh imzalanmamış olsaydı, muhakkak ki karşına dizeceklerdi ve ben de bilmeden bu meşhur casusu yakalamışım..

Utannmaz Terri, kadehini bir yudumda bitirdi.

Sordum:

— Sonra onu tekrar gördün mü?..

Başını salladı:

— Evet.. dedi. Hapisten çıkınca onu görmeğe gittim. Yüzüme tekrar tükürmedi amma, aslında onu tutturmak niyetinde olmadığımı, sırf vapurdakileri kafese koyarak onunla birlikte bulunmak istediğini ona bir türlü inandıramadım!..

Ziraat: Keten İslâh İstasyonu

(Baştarafı 8 inci sayfada)

936	86100	23100
937	85800	19800

Gerek bu istatistiğin gösterdiği inkişaf seyri, gerek içinde bulunduğu muz imkân ve şerait, keten ziraatimizin sahaca genişletilmesi kadar verimce de artırılmasını icab ettirdiği için bu nu temin edecek bir İslâh İstasyonunun kurulması, çoktanberi bekleniyordu. Ziraat Vekâletinin böyle bir müesseseyi kurması, bu itibarla çok yerinde ve zamanında bir hareket olmuştur.

Yukarıki istatistikten şu da anlaşılıyor ki; keten ihracatımız yabana atılacak gibi değildir. Eğer mahsulün kalitesini düzeltir, mikdarını da hatırlı siparişleri karşılayacak kerteğe çıkarabilirsek, keten tohumu ihracatından iyi bir para elde edebileceğiz. Bunun için de ilk hareket noktası, gene eldeki kötü tohumların yerine iyi ve fazla yağ veren çeşidlerin tohumlarını getirmek ve bunların yetiştirilip üretilmesindeki fennî ziraat usullerini köylü müze öğretmektir.

Elhasıl gerek lif, gerek tohum ketenciliğinde özlediğimiz terakkiye erişmek, devamlı tetkik ve araştırma-ları; münhasıran ketenle uğraşacak bir çalışmayı icab ettirmektedir. Bu da şüphesiz ancak, bağırna keten müte-hassıslarını tophıyacak bir İslâh İstasyonundan beklenebilir.

İşte bu defa Kandırada kurulacak keten İslâh İstasyonu bütün bu meseleleri salâhiyetle deruhde edecek bir İlim müessesesi olacaktır. Yeni çeşid tohumların getirilip denemesi, muhtelif şartlar altında alınacak netice-rin tesbiti, iyi tohumların köylüye tevzi, fennî usullerin gösterilmesi, keten ziraatının genişletilmesi, haslatın iyileştirilmesi, köy tezgâhlarının ve yağ-hanelerin İslâhı ve birden akla gelmeye ketenle ilgili ne kadar mesele varsa hepsi bu İslâh İstasyonunun mesai çercevesine girmektedir.

Bizde keten ziraati maalesef hayli geridir. Kazanç getirir bir mahsul olmasına rağmen köylümüz onu daha iyi yetiştirmek bilgisinden mahrumdur. Aksi gibi ziraatında fazla bir itina muhtaç olmadığı şeklinde kötü bir göreneğe de sahibdir. Meselâ (üzere-kendi ağırlığına toprak bulunmasa kâfidir) diye onu iyi işlenmiş bir toprağı çok görür. Buğday anızının üstüne saçtığı tohumları, havasına göre bir tırmıkla örtüp geçirir. Gerçi keten derin ekilmek istemez amma, bu istememlik işlenmemiş bir toprağı ekilmek demek değildir. Bu ve buna benzer daha nice hususlarda köylümüzü uyarmak, ona iyi ile kötüyü göstermek zamanı gelmiştir. Bilhassa yukarıda da kaydettiğim, soyları pek karışmış ve ne idüğü belirsiz olmuş tohumlukları değıştirmeğe şiddetle lüzum vardır. Bunların yerine bilfarz Rusyanın ince lifli çeşidleriyle, Almanyanın iyi yağ veren keten çeşidlerini ikame etmek mümkündür. Bunların tohumlarını getirip memlekette denemek, içlerinden uygun gelenleri seçip üretmek münferid bir tarımın yapabileceği iş değildir. Bu işleri salâhiyetle başarmak, ketenin en iyi ziraat şartlarını tesbit etmek, kısıacası ketenin istihsalinden istihlâkine kadar mevcut bütün pürüzleri fennî icablarla uygun bir şekilde giderip, keten ziraatını memleket İktisadiyatına kârlı bir iş yapmak ancak bir keten İslâh İstasyonundan beklenebilir.

Köylülerimizin boş geçen kış günlerini kıymetlendirmesi itibarla pek mu-

him olan köy el tezgâhlarının bir yıluna konulması işi de hep keten İslâh İstasyonunun araştırmasına mevdu meselelerdir. Bu itibarla Ziraat Vekâletinin Kandırada açtığı (Keten İslâh İstasyonu), kendisinden çok işler beklene-nen hayırlı bir müessese olacaktır.

Tarımın

Trakyalı okuyucumuz Bay Şemseddine:

Sizi çok beklettim amma, sırası da yeni geldi. (Keten ziraatı) ni gelecek sefere etrafıca yazacağım. T.

Bir doktorun günlük notlarından

Ademi İktidar Meselesi...

Karilerinden almakta olduğum mektuplarda sık sık bu meseleye temas edilmektedir. Dikkat ediyorum bu hususta genç, orta yaşlı ve hattâ ihtiyarlarda şiddetle alâkadar olanlar var. Şiddetli bir arzu ve İştıyak arzu hissettiği halde muvaffak olamamanın husule getirdiği manevi ve İhtimal birçok üzüntüler dolayısıyla bu gibi kimseler hakikaten mustarib bulunmaktadır. İşin daha fena tarafı bu derlerinden herkese de bahsedememeleridir. Yine dikkat ediyorum gelen mektuplardaki şikâyetler daha ziyade asabi ve ruhi ademi İktidar şekline aid bulunuyor. Üzvi tegayyürata delâlet eden alâmetler ve vak'alar çok asdir.

Asabi ve ruhi menşell ademi İktidarlarda bir iki aylık şihhi ve tıbbî tedavinin çok büyük faydaları görünmektedir. Pek genç bir hastamda ani başlıyan bu hal bir buçuk aylık tedavi ve istirahat ve hıfzıssıhha şeraitinin tabiki sayesinde yüzde seksen nisbetinde istifade ettiğini kendisi memnun bir halde itiraf etti. Ademi İktidar meselesinin bu şekilde kadının da rolü çoktur. Erkeği her hususta sinirlendirecek hareketlerden İctinab etmelidirler. Yorgunluğuna gidecek, ruhunu tatyib edecek, şenlendircek hareketlerde bulunmak, neşeli sinema ve müzikhollelere beraber gitmek, hayatı olduğu gibi kabul ettiğini gösteren hareketlerle zevcinin ruhunu teskin etmek kadının en büyük vazifesidir.

Gıda ve uyku meselesinin ehemmiyeti de çoktur. Bu gibi kimselerin çok kabıye içmemelerini de tavsiye ederiz. Hastanın yaşını daima nazarı dikkatte bulundurmamak şartile kuvvetli gıdalar lazımdır. İradeyi kuvvetlendirmek, temastan korkmamak, heyecana kapılmamak bu işin de yemek içmek gibi fizyolojik bir vazife olduğunu unutmamak lazımdır.

Cevab İstiyen okuyucularının postalarını yollamalarını rica ederim. Akal takdirde istekleri mukabelesiz kalabilir.

Askerlik İşleri

Son yoklamaya çağırılanlar

Bu sene askerlik çağına girmiş olan 335 doğumlu delikanlılarla şihhi sebeplerle ve tahsil dolayısıyla ertesi senelere bırakılarak bu doğumlarla muayeneye tâbi kalmış diğer doğumlu mükelleflerin 1 Eylül 1939 tarihinde Beşiktaş askerlik şubesi binasında teşkil edilcek askerlik meclisinde son yoklamalarına başlanarak 31 Birinciteşrin 939 günü nihayet verilecektir.

Bu mecliste muayene günleri Pazar müstesna olmak üzere Eylül ve Birinciteşrin aylarının tek günlerine tesadüf eden günlerde sabah saat 9 dan 12 ye kadar yapılacaktır. Yukarıda yazılı mükelleflerle şimdiye kadar yoklamaya gelmiyerek yoklama kaçağı vaziyetinde kalmış muhtelif doğumlu mükelleflerin de tayin edilen günlerde yoklamalarını yaptırmak üzere askerlik meclisine gelmeleri, gelmiyenlerin haklarında askerlik kanununun muhtelif maddelerle cezalandırılacakları ilân olunur.

ROMATİZMA - LUMBAGO - SİYATİK

SILKO

ARKA - BEL - DİZ - KALÇA AĞRILARINI

SILKO

TESKİN ve İZALE EDER

Sihhiye Vekâletinin 9-10-935 tarih ve 4-93 numaralı ruhsatını haizdir.

GRİPİN

Baş, Diş, Nezle, Grip, Romatizma, Nevralji, kırıklık ve bütün ağrılarınızı derhal keser İcabında günde 3 kaşe alınabilir.

KANZUK

MEYVA TUZU

Mide, barsak, karaciğer ve safra yollarını temizler, muannid inkıbazları giderir. Hazmi teshil eder.

İNGİLİZ KANZUK ECZANESİ — Beyoğlu, İstanbul

-Son Postanın tefrihası: 77

HATİCE SULTAN

YAZAN: ZİYA ŞAKİR

Nizamı cedidin ilgası

Ve nihayet: — İşte, meclis. İşte, siz... Eğer arzu buyursanız, meclisin kararını siz de dinleyiniz. Asileri yatıştırmak için, hemen nizamı cedidin ilgasından gayri çare kalmamıştır... Amma, bizler âciz birer kuluz. Mülk ve milletin sahibi ise, şevketli efendimiz hazretleridir. fermanı hümayun ne suretle şeref sünuh buyurulursa, hikmet ve isabet, o cihettedir.

Deyip, sözünü kesti. Ahmed Faiz efendi de bütün kalbi ile nizamı cedid taraftarı idi. Musa paşanın bu kat'i ifadesi karşısında, sanki o meclisten meded umuyormuş gibi gözlerini etrafa gezdirdi... Herkes başını önüne eğmiş.. sanki orada bulunanların hepsi, birer taş kesilmişti.

Yalnız, sadaret kethüdası İbrahim Nesim efendinin başı, dimdik duruyordu. Ve, öfkeli nazarları Musa paşanın üzerinde temerküz ediyordu.

Ahmed Faiz efendi, onunla göz göze geldi. İbrahim Nesim efendi, kendisi ile aynı fikirde ve aynı histe bulunan Ahmed Faiz efendinin şu anda çektiği ızdırabı tamamilen anılmış gibi: — Canım, birader!.. Ne gam çekersin?.. Bu devleti aliye ihdas olunduğu gündənberi, nice ihanetler vukua gelmiştir. Amma, cenabı hak, daima hainlerin cezasını vermiştir. Mesele, ko paşanın dediği gibi halledilsin. Allah büyüktür. Ve, ahret vardır... İyilik veyahud kötülük edenler, yarın ruzu mahşerde hesabını versin.

Dedi. Ve derhal yerinden fırlayarak meclisi terketti.

3 üncü Selim, büyük bir merak ve endişe içinde idi. Hiçbir yerde, durup dinlenemiyordu. Topkapı sarayının üzerine kanat geren meş'um bir sükûnet içinde, (Revân odası) na çekilerek tehdidkâr hâdisatın ne şekil alacağını bekliyordu.

Padışaha son derecede sadık olan Bostancıbaşı Hasan Şakir bey, Etmeydanına gönderdiği tebdil kıyafetli bostancılar vasıtasıyla aldığı malûmatı sık sık hünkâra arz ediyordu. gelen haberler, 3 üncü Selim'in endişe ve ızdırablarını bir kat daha artırıyordu.

Padışah, asilerin Etmeydanındaki vaziyetlerini, tamamilen öğrenmişti. İşyanın başladığı zaman hâdiseyi pek ehemmiyetsiz gösteren Musa paşanın gösterdiği kayıdsızlığa, derin hayretler içinde idi.

Saray erkânından bazıları ve bilhassa sır kâatibi Ahmed Faiz efendi, hakikatî padışaha arz ederek: — Ah, şevketli efendimiz.. o Musa paşa denilen köse herif, ne kalles bir adamdır, bilmezsiniz. Kaç defalar, za'î hümayununuza ihsas etmek istedim. Lâkin, ehemmiyetle telâkki buyurmadınız. Eğer o makamda başka bir vezir olsaydı, ahval bu güne olmazdı.

Diye, vaziyetin nezaketini anlatmak istiyorlardı. Fakat Üçüncü Selim, daha hâlâ gaflet uykusundan uyanamıyor.. hükümetin en büyük makamına getirdiği bir vezirin kendisine ihanet edeceğini akıldan geçiremiyordu.

Fakat yamaklar İstanbul'a geçip de yencerler onlara iltihak ettiği zaman, artık padışahın kalbinde bazı şüpheler belirmişti. Babıâlıkta bir meclis toplanarak asilerin hemen dağıtılmasını emretmişti. Biraz sonra da, meclisin yaptığı işleri öğrenmek için, Ahmed Faiz efendiyi Babıâliye göndermişti.

İşte şimdi 3 üncü Selim, büyük bir endişe ve merak içinde, Faiz efendiyi bekliyor.. bir yerde durup dinlenemiyerek, harem dairesinden, Revân odasına.. oradan Bağdat kâsrına.. Bağdat kâsrından, Kara Mustafapaşa köşküne.. oradan da Has odaya geçerek büyük bir sabırsızlıkla gelecek habere intizar ediyordu.

Ahmed Faiz efendi, 3 üncü Selim'i Serdab köşkünde bulabildi. Heyecan

inçinde, kendisini bekleyen padışahın huzuruna çıktığı zaman, ağlamaktan gözleri kıpkırmızı kesilmişti.

3 üncü Selim, bu sadık bendesinin yüzüne bakar bakmaz, ahval ve vaziyetin vahametini keşfetti. Rengi, sapsarı kesildi. Sesi, aşıkâr bir surette titriyerek: — Ne haber, Faiz?.. Dedi.

Şimdiye kadar saray erkânı, mühim ve vahim hâdiseleri padışahtan gizlemeyi âdet edinmişlerdi. Buna sebebe, Valide Sultanın emirleri idi... Bu saf ve cahil kadın, hükümdarlığın mes'uliyetini bir türlü idrak edememişti. Buna binaen saray erkânını sık sık huzuruna çağırırdı:

— Aman, kat'i dikkat edin. Olur olmaz sözlerle, aslanınmın hatırıncı rencide etmeyin. Hükümet umurunu görecek, bunca vezir var. Aslanımı zinhar bu işlerle meşgul etmeyin. Zevku safasına mâni olup, üzmeyin.

Diye, emirler verirdi. Ahmed Faiz efendi de, şimdiye kadar bu emirlere itaat etmişti. Fakat

şimdi, vaziyet bu vahamet şeklini alınca, artık sabredememiş.. hakikati olduğu gibi söylemek mecburiyetini hissederek:

— Ah, efendimiz.. bu mel'un köseye itimad buyurmamanızı kaç defa arzylemiştim.

Diye, söze girişmiş.. Babıâlıkta vaziyeti aynen nakletmişti. Padışah, bunları dinledikçe şaşırılmış.. dehşet içinde kalmıştı. Hele, Faiz efendi hıçkırık hıçkırık ağlayarak:

— Meclis, nizamı cedidin ilgasından başka çare bulamıyor.

Dediği zaman, 3 üncü Selim de ellerini yüzüne kapıyarak ağlamaya başlamıştı. Fakat.. ağlamak meseleyi halletmeye kâfi değildi. Faiz efendi, vaziyetin daha vahim neticelere yürüdüğü nü hissettiği için:

— Ne yapalım, şevketlim.. kaza ve kadere rıza göstermekten gayri çare kalmadı. İmdi, ağlamayı bırakalım da görülecek işlere bakalım.

Dedi. (Arkası var)

İnhisarlar U. Müdürlüğünden:

I — Keşif ve şartnamesi mucibince İzmirde Çamaltı tuzlasını Çığılyaya bağlayan şosenin tamiratı işi kapalı zarf usulile eksiltmeye konmuştur.

II — Keşif bedeli 80198.14 lira muvakkat teminatı 5259.90 liradır.

III — Eksiltme 13/IX/939 Çarşamba günü saat 14 de Kabataşta Levazım ve Mübayaat Şubesindeki Alım Komisyonunda yapılacaktır.

IV — Şartnameler hergün Levazım şubesi veznesinden ve İzmir, Ankara Başmüdürlüklerinden 200 kuruş mukabilinde alınabilir.

V — Münakasaya iştirak edecekler mühürlü teklif mektublarını kanunî ve saikle % 7,5 güvenme parası makbuzu veya banka teminat mektubunu ve şartnamenin (F) fıkrasında yazılı vesaike ihtiva edecek kapalı zarfların eksiltme saatinden bir saat evvel mezkûr komisyon başkanlığına makbuz mukabilinde vermeleri lâzımdır. (6714)

I — Keşif şartname ve plânı mucibince 3/VIII/939 tarihinde ihale olunamayan Kayseri ve Sivas Başmüdürlükleri kalorifer tesisatı pazarlıkla yeniden eksiltmeye konmuştur.

II — Her iki için keşif bedeli 10.982,66 lira muvakkat teminatı 823,66 liradır.

III — Pazarlık 2/IX/939 Cumartesi günü saat 11 de Kabataşta Levazım ve Mübayaat şubesindeki alım komisyonunda yapılacaktır.

IV — Şartnameler hergün Kayseri, Sivas Başmüdürlüklerinden ve İstanbulda Levazım şubesi veznesinden 55 kuruş mukabilinde alınabilir.

V — İstekilerin eksiltme için tayin olunan gün ve saatte % 7,5 güvenme parasile birlikte mezkûr komisyona gelmeleri. «6623»

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası

26 - Ağustos - 1939 Vaziyeti

AKTİF		PASİF	
		Lira	Lira
Kasa:			15.000.000,—
Altın: Safi kilogram	15.500.355	21.802.488,77	
		9.051.743,50	
BANKNOT		32.461.507,26	
UFAKLIK		1.607.274,99	
Dahildeki Muhabirler:			
Altın: Safi kilogram	678.111	953.816,81	
Türk lirası		528.553,20	
Hariçteki Muhabirler:			
Altın: Safi kilogram	10.059.766	14.149.864,96	
Altına tahvil kabul serbest		11.065,71	
dövizler			
Diğer dövizler ve Borçlu kıring		17.717.306,29	
bakiyeleri		3.556.375,62	
Hazine Tahvilleri:			
Deruhde edilen evrakı nakdiye		158.748.563,—	
karşılığı			
Kanunun 6 - 8 inci maddelerine		17.228.027,—	
tevfikan hasine tarafından vâki tediyat		141.520.536,—	
Senedat Cüzdanı,			
TİCARİ SENEDAT	139.238.363,71	139.238.363,71	
Esham ve Tahvilât Cüzdanı:			
(Deruhde edilen evrakı nak-			
A — (diyenin karşılığı) Esham ve		44.458.844,97	
(Tahvilât itibarı kaymetle)			
B — Serbest esham ve tahvilât		7.569.768,56	
Avanslar:			
Hazineye kısa vadell avans		7.020.000,—	
Altın ve Döviz üzerine		12.664,76	
Tahvilât üzerine		7.808.722,—	
Hissedarlar:			
Muhtelif:			
		4.500.000,—	
		16.865.897,51	
Yekûn		420.645.981,07	420.645.981,07

1 Temmuz 1938 tarihinden itibaren:
İskonto haddi % 4 Altın üzerine % 3

KARA KULE

18 nci asırda İstanbul'a gelen Bohemyalı
Baron Wratislaw'ın hatıraları: 56

Türkçeye çeviren: Süreyya DİMEN

Dehşet veren bir haber

Gene bu esnalarda idi ki, dindaşlarımızın, Macaristanda Türklere karşı büyük bir zafer kazandıklarına, düşmanların binlercesinin kılıçtan geçirilmiş bulunduğu dair haberler bizim kulaklarımıza da ulaşmıştı. (1) Bu haberler bizleri için için sevindirmiş olmakla beraber gene içimize büyük korkular da salmıştı. Çünkü o sıralarda muhafızlarımız bize ekşi bir çehre, huşunet ifade eden gözlerle bakıyor ve bazıları dışlerini gıcırdatarak bizleri kazıklara vuracakları tehdidini savuruyorlardı.

Hatta bir aralık zindan kâhyası gelmiş, hepimizi dışarı çıkartarak burun ve kulaklarımızın kesilmesi lâzım geldiğini, çünkü dostlarımızın, kardeşlerimizin ve kuzenlerimizin binlerce müslüman kesmiş olduklarını söyledi.

Bu korkunç sözler üzerine, bu işlerde bizim hiç bir suçumuz olmadığını, bevan, gücümüzü yettiği ve dilimiz döndüğü kadar, bu kanlı hâdiseler hesabının bizden sorulamayacağını anlatmaya çalışmıştık.

Kâhya gittikten sonra daha başka kimseler gelmişler, mahremane kaydıla ve yeminlerle temin ederek, hakikaten burun ve kulaklarımızın kesilmesine karar verilmiş olduğunu söylemişlerdi. Bunun üzerinden ki gönüllerimizi derin ve acı bir teessür istilâ etmiş, kulak ve burunlarımızın kesileceği korkusu bize ne yapacağımızı şaşırtmış, içten ve dıştan bizi bir hayli ağlatmıştı.

Hakikaten bu dediklerini yaparlardı, yani kulak ve burunlarımızı keserlerse ve cenabı hak bir gün olur da bizi

(1) Sinan paşa Belgrad'da kışlamak üzere yerleştiği sırada Kamorn'da Zerini, Palfi, Na dasdi Hardek'in kumandaları altında bir Alman ordusu toplandı; Stololsenburg (*) üzerine yürüdü. Teşrinisanın içinde imparator askerle, bu mevkin müdafaasına şıtab etmiş olan Budin valisi Hasan paşa arasında bir cenk vukua geldi; Osmanlılar meydana muharebede altı bin kişi ve kırk dört top bıraktılar.

Hammer, cild 7; sayfa 181.

(*) Osmanlı tahrirlerinin Ustoni Belgrad diye kaydettikleri kale. (Mütercim).

öz yurdumuza kavuşturursa, ölüncüye kadar Türklere karşı savaşacağımıza, bunlardan elimize geçecekleri aynı muameleyi yapmaya, yani onların uzuvlarını kesmeye, bütün dindaşlarımıza bu propagandayı yapmaya aramızda karar veriyor ve bu kararımızı yeminlerle takviye ediyorduk.

Nihayet (Gardiyan paşa) geldi ve beraberinde iki de berber getirerek bizleri dışarı çıkarttı. Mahpesten dışarı çıkınca verilen ilk emir hepimizin yere oturması idi.

Artık şüphe etmeye yer yoktu, bize evvelce verdikleri ve teyid ettikleri korkunç haber, işte şimdi tahakkuk ediyordu. Binaenaleyh acı acı ağlıyor ve aynı zamanda içimizden hiçbir kimse ilkin oturmayı istemediği için birbirimize afal afal bakınıyorduk.

Fakat sırtlarda şaklıyan kırbaç sesleri bu tereddüden bizi vazgeçirdi ve bir anda kendimizi yerde oturmuş bulduk. Bu anda geçirdiğimiz korkunun derinliğini, duygularımızın acılığını her insanın tahayyül edebileceğini sanırım:

Bu sırada betimizde, benzimizde kan kalmamış ve her birimizin çehreleri kâğıd gibi beyazlaşmıştı. Bizim bu halimizi gören ve ölüm korkuları geçirmekte bulunduğumuzu anlayan berberler ise bize kahkahalarla güliyorlardı. Onların bu alaylı gülüşleri ise bizim midelerimizi ağrıtyordu. Artık her şey bitmişti ve işte berberler işe başlıyorlardı...

Fakat, hayret! Bunlar bizim kulak ve burunlarımızı değil ve fakat saç ve sakallarımızı kesiyorlar ve kazıyorlardı. Cidden birçoklarımızın buna ihtiyaçları da vardı. Zira bazılarımızın saç ve sakalları son derece uzamış bulunuyordu.

Bu iki berberin usturaları, o sırada etrafımızda bulunanların kahkahaları arasında, işliyerek kaflarımızda saçtan ve sakaldan eser bırakmadılar. Bu iş bittikten sonra da mahpesimize dönmek emrini aldık.

İşte korkuyu böylece atlattıktan ve aklımız da başlarımıza geldikten sonra birbirimize bakınmaya başladık ve buzağı kelleleri gibi hepimizin cascavlak edilmiş olmamıza bir hayli güldük. Bu traş, aynı zamanda bizi biribirimizi tanıyabilmek güçlüğüle de karıştırmıştı da diyebiliriz.

Anlaşılan bizi şöyle böyle kestirmiş ve boşu boşuna büyük korkular geçirtmiş olmakla düşmanlarımızın kendilerini tatmin etmişlerdi.

Sonra da, sözlerine daha çok inandı. Türklere, işittigimize göre Sadrazam geçekten burun ve kulaklarımızın kesilerek kendimizin böylece memleketimize iademizi emretmiş ise de bunu içten (Müftü — Şeyhislâm), vezirzamanın bu emrine itiraz etmiş ve bir elçinin malyeti olmaktan başka hiçbir suçları bulunmayan ve harb meydanlarında fiilen kendilerine kılıç çekmemiş olan bizlere bu şekilde bir muamele yapılmış olmasının en büyük günahlardan biri olacağını beyan ettiler.

Sadrazam, Şeyhislâmın bu itiraz ve ısrarı karşısında bizden istediği gibi inatlam almıya muvaffak olamamış ve fakat saç ve sakallarımızın traş edildikten sonra donanma gemilerinde küreğe vurulmamızı emretmişti.

★

Filhakika traş hâdisesinin ertesi günü, Ahmed Reis namında, doğum itibarıyla bir İtalyan olan, fakat o esnada müslüman dininde bulunan, bir kaptanın kumandasındaki büyük bir kadirga ya getirmişlerdi.

(Arkası var)

«Son Posta» nun tefrikanı: 6

BİR CASUS KADININ HATIRALARI

Yazan: Martha Richard

Çeviren: Hatice Hatib

Kaçırılan casus kadın

- 4 -

Avrupaya döner dönmez kocam gayet ağır surette hastalandı. O zaman İsviçrede bulunuyorduk. Doktorlar hastalığı için:

— Üremi krizi.

Dediler. Yirmi saat sonra beni hayata bağlayan yegâne insanı ebdiyen kaçırmak acısına maruz kaldım.

Bu elim felâketten sonra birkaç gün daha İsviçrede kalmıya mecbur oldum. Nihayet yapılacak bütün şeyleri yaptım sonra tam Parise hareket etmek üzere telefonun zili çaldı.

— Madam Marthe siz misiniz?

— Evet. Benim!

— Bana bir randevu verir misiniz, sizinle görüşmeliyim. Mesele çok aceldir.

— Niçin size bir randevu vereyim? Kimin tarafından bana telefon ediyorsunuz? Kimsiniz?

— İsmim size bir şey öğretemez. Fakat ben sizi, Kilde alelade olmanın bir tarzda, harb senelerinde tanıdım. Ve...

Birden daha fazla dinlemeden telefonu kapadım. Bir müddet daha zili çalıp durdu. Hiddet ve heyecandan adeta titriyordum. İşte ancak bir iki gündür hayatta yalnız kalmışım ve casus teşkilâtı, hemen yakama yapışmıştı.

Zili çalarak garsonu çağırdım:

— Hemen eşyalarımı trene yollayın ve bana bir otomobil tutunuz.

Dedim. Bean - Rinage atelinin kapısında bir otomobil bekliyordu. Bu bir taksit idi ve akşam epeyce kararmıştı. Otomobile girer girmez, şoför nereye gideceğimi bile sormadan araba hareket etmişti. Ben bu hale hiç hayret etmedim, çünkü otelden gara gideceğimi haber vermişler zannediyordum. Otomobil gölün yanına geldiği zaman şoföre gölün kenarında bir gezinti yapmasını söyledim. Şoför başını çevirip bana tebessüm etti. Ben bu tebessümü «peki» makamında almıştım. Daha trenin hareketine bir saatten fazla bir zaman vardı. Biraz dolaşmak istiyordum. Yüreğimde bir sıkıntı vardı. Kederim çok büyüktü. Bu şehirde en kıymetli bir insanı kaybetmiş ve gidiyordum.

Ortalık git gide kararıyordu. Etraf ta derin bir tatlılık ve sükûnet vardı. Otomobil tenha bir yerde durdu. Şoför otomobilin kapısını açmıştı. O zaman dalgınlıktan kurtularak nerede olduğumu anlamak istedim. Arkamda ağaçlık bir yer vardı. Önümde büyük bir villâ... Bu villâ diğer bütün villâlardan başka bir tarzda değildi. Yalnız kapısının üstünde taştan yapılmış bir hilâl vardı! Şoför benim şaşkınlığımdan istifade ederek kolumdan tutup beni otomobilden çıkarmış, ve önlümlüde açılan kapıya doğru şiddetle itmişti. Bu kapının içinde beni bekleyen bir adam vardı. Karşımda ayakta duran bir adam, mazinin bir hayali gibi idi.

Bir an içinde kaderin kuvvetini hissetmiştim. Yapılacak bir şey kalmadığını anlıyordum. xxx bey, karşımda bir heykel gibi duruyordu. Pek müthiş bir hali vardı. Bakışlarının karşısında titriyordum. Onu bu akşam, her zaman olduğu gibi, sefahetle yorgun bir şarklı olarak görmüyordum. Şişmanlığı, ve kısılmış gözlerinin acayip bakışları bile korkunçtu! Saçsız başının üstünde, küçük ve kırmızı bir fes vardı.

xxx bey, bu şark tarzında döşenmiş, Leman gölü kenarındaki villâda pek acayip görünüyordu. Ağır şark halileri mefruş sofalardan geçirecek beni büyük bir salona almıştı. Şimdi karşımda ayakta duruyordu. Bir kenara dayanmış, ağır ağır konuşuyordu:

— Marthe Richard sizi pek iyi tanıyorum. On sene evvel beni öldürmek için yanına gelmişsiniz. Bu cinayetiniz sizi yeniden buraya kadar sürüklüdü.

Bugün onun yıldönümüdür... Bunu tes' id edeceğiz!

Karşımda duran bu şişman adama çirkin bir gülüşle yüzünü yaklaşıtırmıştı. Dehşetle bir adım geri çekildim. Gülerek bana yaklaşan bu korkunç yüz beni dehşetten titretiyordu. Mazinin iki hayali gibi karşı karşıya duruyorduk. Bu maziyi, benim casusluk hayatımı tanımış olanlara hatırlatmak lüzumsuz bir şeydir! Düşmanlarımız he sabına casuslara para veren xxx beyin maskesini yere atmak için beni on sene evvel İsviçreye yollamışlardı. Mühim evraklardan bazılarını çalmak üzere iken, beni takip eden bu adam tarafından yakalanmış, ve o zaman onu öldürmek istemişim.

— Beni öldürecek değilsiniz mi? Diyordu. Beni öldürmek... Beni öldürmek isteyen bu kadını ben hiç unutmam. İşte karşımda duruyor...

Onda çok acayip bir heyecan vardı. Bu hâtra sanki ona hakiki bir zevk vermekte idi!

Beni onun karşısında durmaya mecbur eden şey yalnız bir korku değildi! Buna şimdi biraz da tecüssüs karşımıştım! Benden ne istiyordu? Ne söyleyecekti? O boğuk bir sesle devam ediyordu:

— Sen o zaman güzel bir kadındın! Bak elime, açığın yarannın izi hâlâ du-

ruyor... Bu yarannın iyi olmasını istemedim... İztırab çekmek istiyordum!

Onda deli gibi bir hal vardı! Ağır göz kapaklarının altından bakan gözleri pek müthişti! Beni görmüyor gibi bakıyordu! O benim bir gün olduğum kadını, eski casus kadını biribirine karıştırıyordu! Yüzü bana korkunç derecede solgun gibi görünüyordu. O rüyada gibi, acayip bir sesle mütemadiyen söylüyordu:

— O gün elimden kaçtıktan sonra seni aradım... Bir gün adamlarım seni aradı... Beni öldürecek olan kadın için çok param vardı. Biliyor musun eğer o gün beni öldürmeye muvaffak olsaydın, bir kadın amatörünü öldürmüş olacaktın... Benim kadınlar arasında yaşadığımı bilmiyordun değil mi?

Sözlerinin bir deli saçmasından farkı yoktu! Bu sefahet delisi adamın karşısında hatırlamıyordum. Harb senelerinde o iki kadını yaşıyordum. Kadın demek de doğru değil ya, birbirlerine farkolunamayacak derecede benziyen, ve henüz bir çocuk yaşında olan iki ikiz hemşire ile yaşıyordum! Bu küçük ve birer bebek gibi güzel olan genç kızlar pek nadir olarak görünüyordular.

(Arkası var)

Cümlün Pulmacası

1	2	3	4	5	6
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					

SOLDAN SAĞA ve YUKARDAN AŞAĞI:

- 1 — Toptan olmanın.
- 2 — Ezeldenberi - Dahl.
- 3 — Ayıp şeyler - Baba.
- 4 — İğareti - Çocuk doğurtan.
- 5 — Evlerde yiyecek eşyasının konulduğu küçük oda - Akıld yapan.
- 6 — Kasabın sattığı - İyiden daha iyi.
- 7 — Unutmamak için bir yere bir şey kaydetmek - Lohusa - Beygir.
- 8 — İlavesi - Beygir.
- 9 — Edebiyatla istigal eden.
- 10 — Ebediyete kadar sürece olan.

Geçen pulmacanın halledilmiş şekli:

SOLDAN SAĞA ve YUKARDAN AŞAĞI:

- 1 — Kasavet - Ml.
- 2 — Acil - Temel.
- 3 — Silâh - Maya.
- 4 — Alâka - Ah - K.
- 5 — V - Hakayik.
- 6 — Et - A - Ürün.
- 7 — Temayül - La.
- 8 — Mahir - Tam.
- 9 — Mey - Kılıh.
- 10 — İlan - Nam.

Nöbetçi eczaneler

Bu gece nöbetçi olan eczaneler şunlardır:

İstanbul cihetindekiler:
Şehzadebaşı: (Üniversite), Eminönünde: (Yorgi), Aksarayda: (Şeref), Alemdarda: (Abdülkadir), Beyazıda: (Cemil), Fatih: (Emilyadi), Bakırköyünde: (İstanbul), Eyüde: (Arif Beygir).

Beyoğlu cihetindekiler:
İstiklal caddesinde: (Galatasaray), Cumhuriyet caddesinde: (Kürkçyan), Firzağada: (Ertuğrul), Şişlide: (Asım), Taksim: (Kemal), Beşiktaşta: (Süleyman Receb).

Boğaziçi, Kadıköy ve Adalardakiler:
Kadıköyünde: (Kadıköy), Üsküdar: (Merkez), Sarıyerde: (Asaf), Adalarda: (Şinasi Rıza).

RADYO

Ankara Radyosu

DALGA UZUNLUĞU

1648 m. 182 Kcs. 120 Kw.
T.A.Q. 19,74 m. 15195 Kcs. 20 Kw.
T.A.P. 31,70 m. 9465 Kcs. 20 Kw.

CUMA 1/9/39

12.30: Program. 12.35: Türk müziği - (Pl.) 13: Memleket saat ayarı, ajans ve meteoroloji haberleri. 13.15 - 14: Müzik (Karışık program - Pl.) 19: Program. 19.05: Müzik

(Dans müziği - Pl.) 19.30: Türk müziği: (Fasli heyetli - Hicaz fasli.) Okuyan: Tahsin Karakuş. Çalanlar: Hakkı Derman, Eşref Kadri, Hasan Gür, Hamdi Tokay, Basri Üfler. 1 — Salim bey - Hicaz pesrevi. 2 — Çeşmimağmurun sebebti. 3 — Pek çaresizim. 4 — Cevri hlerin artırır feryadını. 5 — Yüceldikçe yüceldi. 6 — Keman taksimi - Hakkı Derman. 7 — Fırkatın aldı bütün. 8 — Aşk tasvir hikâyet için. 9 — Bana her yerde senin. 10 — Ateş suzani fırkat. 20.15: Koşma. 20.30: Memleket saat ayarı, ajans ve meteoroloji haberleri. 20.50: Türk müziği: Okuyanlar: Radife Neydik, Melek Tokgöz.

Çalanlar: Vecihe Daryal, Eşref Kadri, Kemal Niyazi Seyhun. 1 — Bayatlı pesrevi. 2 — Salâhattin Pınar - Bayatı şarkı: (Aratik yetiştir çektiğim.) 3 — Bayatlı şarkı: (Kalbim yine fışkırdı.) 4 — Sadettin Kaynak - Bayatlaraban şarkı: (Karşıda kara yonca.) 5 — İsak Varan - Evli şarkı: (Son ayrılığın matemli.) 6 — Kemal Niyazi Seyhun - Kemeçe taksimi. 7 — Salâhattin Pınar - Hicaz şarkı: (Yüzüm gülse de kızlar.) 8 — Osman Nihad - Kürdülhıcakâr şarkı: (Gözümde gitmiyor bir dem hayal.) 9 — Salâhattin Pınar - Kürdülhıcakâr şarkı: (Kalbimi ayağına atsam, 10 — Rakım - Kürdülhıcakâr şarkı: (Demedim ona hiç kim sin.) 21.30: Konuşma. 21.45: Neşeli plâk - lar - R. 21.50: Müzik (Solistler.) 22: Müzik (Riyasetcihür Bandosu, Şef: İhsan Künçer.) 1 — Donizetti - «La Fille du Regiment» operasından mars. 2 — Waldteufel - Neşeli vals. 3 — Mendelssohn - «Ruy-Blas» uvertür. 4 — Luligini - «Çanların sesi» (Ninni.) 5 — Saint - Saens - «Dejanire» operasından fantezi. 23: Son ajans haberleri, ziraat, esham ve tahvillât, kambyo - nukut borsası (flat.) 23.20: Müzik (Cazband - Pl.) 23.55-24: Yarınki program.

Raşid Rıza - Ertuğrul Sadı Tek

Bu gece Tepebaşında

KAYNANA

Vodvil 8 perde

Son Posta

S P O R

İngiltere lig maçları geçen hafta başladı

Son siyasî vaziyet neticesi birçok oyuncunun askere alınması, klüpleri sarstı, yalnız Liverpool klübünden 20 futbolcü silâh altına alındı

İngiltere kralı geçen senenin kral kupası galibi Preston takımının kaptanını kupayı verirken

İngiltere futbol cemiyetinin iki aylık bir istirahatı müteakib hazırladığı 1939-40 senesi yeni mevsim maçları fikstürü tanzim edilmiş ve birinci, ikinci, şark, garb üçüncü kümelerle dahil 88 klüb arasında iki lig maçları başlatmıştır. Her yıl İngilterenin muhtelif şehirlerinde yapılan ve 44 maçıdan ibaret olan bu oyunların 600,000 kişinin seyretmiş olması, lig maçlarının ne kadar büyük bir alâka topladığını anlatmaya kâfidir.

Avrupadaki umumî gerginlik bu vaziyette devam edecek olursa lig maçlarının büyük bir sarsıntı geçireceği muhakkaktır.

Birçok klüplerin oyuncuları askere gitmeğe başladığından klübler hayli sıkışık vaziyete girmişlerdir. Birinci lig takımlarından Liverpool klübünden 20 futbolcü askere gitmiştir.

Lig maçlarının ilk haftası neticeleri şöyle olmuştur:

Wolverhampton 2 — Arsenal 2

Londranın olduğu kadar İngilterenin de en kuvvetli iki takımının ilk maça karşılaşmaları bütün nazarıları bu maça çevirmiştir. Oyun tahmin edildiği kadar hızlı ve hattâ biraz da sert olmuştur. Devrenin bitmesine iki dakika kala Arsenal sağıcağı beraberlik sayısını kayda muvaffak olmuştur. Bu beraberlik kısa bir müddet sonra bozulmuş, Arsenal mağlubiyetten kurtulmak için safettiği gayretin mükafatını görmüş ve oyun tekrar berabere olmuştur. Arsenal klübününün 14 bin İngiliz lirasına satın aldığı solig Bryn Janco bu maça fevkalâde güzel oynamıştır.

Maçta 45,000 kişi bulunmuştur. Aston Villa 2 — Middlesberoug 0

Aston Villa takımı bu maçı 10 kişi ile oynamaya mecbur kalmıştır. Birinci devrenin ortasında sağıcağı dizinden sakatlanarak oyunu terketmeğe mecbur kalmıştır. Hemen hemen Aston Villanın taziyki altında geçen oyun 2-0 Middles takımının mağlubiyetle bitmiştir.

Brentfor 1 — Everton 1

Lig maçlarının yegâne sürprizi bu maça olmuştur. Lig şampiyonu Everton çok güzel oynayıpna rağmen 1-0 mağlubiyetten kurtulmuş ve beraberlik sayısını İngiliz millî takımı merkez muhacimi Lawton yapmıştır. Maçta 25,000 kişi bulunmuştur.

İzmir fuarı münasebetile İstanbul, Ankara ve İzmir muhtelitleri arasında tertib edilen futbol maçlarına yarın İzmirde başlanacaktır. Evvelki gün şehri müzden hareket eden İstanbul muhtelili İzmirde varmış bulunmaktadı. Bundan evvel gene bu sultanlarda maçlar hakkında yaptığımız tahminde şehrimiz muhtelitin bu sene daha kuvvetli bir kadro ile iştirak edeceğini, yalnız oyuncu -

İzmir Fuarı maçları yarın başlıyor

Pazar saat
15,30 200 metre.
15,30 Yüksek atlama.
15,45 Gülle atma.
15,45 1500 metre.
16,00 Sırıka atlama.
16,10 400 metre.
16,30 Disk atma.
16,30 400 mânia.
16,30 3 adım atlama.
16,40 10000 metre.
17,20 4×100 millî takım seçmesi.
(Devamı 15 inci sayfada)

HASAN MEYVA ÖZÜ

İnkıbazı defeder, iştahsızlık, hazımsızlık, şişkinlik, bulantı, gaza karşı faydası vardır. Her yemekten sonra bir tatlı kaşığı yarım bardak su içinde köpürterek alınabilir.

Şişe 30 iki misli 50 dört misli 80 Kr. Hasan ismine ve markasına dikkat

KANZUK URİNAL

Karaciger, böbrek, taş ve kumlarından mütevellid sancılarınız, damar sertlikleri ve şişmanlık şikâyetlerinizi URİNAL ile geciriniz.

URİNAL

Vücutte toplanan asid ürik ve oksalat gibi maddeleri eritir. Lezzeti hoş, alınması kolaydır. Yemeklerden sonra yarım bardak su içerisinde alınır.

İNGİLİZ KANZUK ECZANESİ — Beyoğlu, İstanbul

Kaput Bezi ve iplik Malatya Bez ve iplik

Fabrikaları T. A. Şirketinden: Yeni tesisatla faaliyete geçen Adana fabrikamızın

Silindiri 75 ve 90 santim B. (Tip 2 çifçi) kaput bezi, 4, 6, 8, 10, 12, 14, 16, 18 numara vater iplikleri imalatı piyasaya arz edilmiştir.

Sipariş için Adana fabrikamıza veya Ankara Atatürk bulvarı And apartmanı No. 4 daireye müracaat edilmesidir.

Telgraf adresi: Çeşit Ankara Çeşit Adana

Beyoğlunda BAKER mağazaları

En birinci İngiliz ve Fransız kumaşlarından mamul TRENC-KOTLAR, gabardinler, paltolar, tüvetler, spor ve fantezi kostümler, pardesüler her yerden müsaid şartlar ve ucuz fiyatlara satılmaktadır. Çeşitler bozulmadan evvel ihtiyacınızı BAKER mağazalarından temin ediniz.

DOYÇE ORIENT BANK

Dresdner Bank Şubesi
Merkezi: Berlin

Türkiye şubeleri:

Galata - İstanbul - İzmir
Deposu: İst. Tütün Gümrüğü

★ Her türlü banka işi ★

Doktor Hafız Cemal

(Lokman Hekim)

Divanyolunda 104 numarada hergün hasta kabul eder. Telefon 21044-23398

İlan Tarifemiz

	Tek sütun santim
Birinci sahife	400 kuruş
İkinci sahife	250 "
Üçüncü sahife	200 "
Dördüncü sahife	100 "
İç sahifeler	60 "
Son sahife	40 "

Muayyen bir müddet zarfında fazlaca miktarda ilân yaptırılacaklar ayrıca tanzilât tarifemizden istifade edeceklerdir. Tam, yarım ve çeyrek sayfa ilânlar için ayrı bir tarife derpiş edilmiştir.

Son Posta'nın ticari ilânlarına aid işler için şu adrese müracaat edilmelidir:

İlanlık Kollektif Şirketi
Kahramanzade Han
Ankara caddesi

Son Posta Matbaası

Neşriyat Müdürü: Selim Rağıp Emeç

SAHİPLERİ: S. Rağıp EMEÇ
A. Ekrem UŞAKLIGİL

İstiklâl Lisesi Direktörlüğünden:

- 1 - İlk, Orta ve Lise kısımlarına yatılı veya yatsız kız ve erkek talebe kaydına başlanmıştır.
- 2 - Bu yıl yeniden az talebe alınacağından mezbele girmek isteyenler bir evvel müracaat etmelidirler.
- 3 - Eski talebe Eylülün onuncu gününe kadar gerek mektubla, gerek mezbele başvurarak kaydını yenilemelidir. Eski talebenin Eylülün onundan sonra yapacakları müracaat kabul edilmeyecektir.
- 4 - Bütünlüme ve engel sınavları Eylülün birinde başlayacaktır.
- 5 - İstiyenlere mektebin kayıt şartlarını bildiren tarifname parasız gönderilir.

Adres: Şehzadebaşı Polis karakolu arkası, Telefon: 22534

DEUTSCHE LUFTHANSA

PAZAR GÜNLERİ MÜSTESNA OLMAK ÜZERE SEYRÜSEFER

TARİFESİ

Istanbuldan hareket	7,55 (OEZ)	Berline hareket	7,00 (MEZ)
Sofyaya muvasalat	10,45	Wien	9,20
Belgrada	11,40 (MEZ)	Budapeşte	10,20
Budapeşteye	13,35	Beograd	12,10
Viyanaya	14,45	Sofia	15,05 (OEZ)
Berlin	17,10	Istanbula muvasalat	17,45

Gidiş - Dönüş bilet ücreti aynı zamanda tediye edilecek olursa, dönüş bileti ücretinden % 20 tanzilât yapılır.

Bu Hava hattının, Amsterdam, Atina, Brüksel, Bükreş, Kopenhag, Londra, Milano, Malmö, Paris Roma, Venedik, Zürih gibi büyük Avrupa şehirleri ile de irtibatı olup aynı günde bu şehirlere varılır.

İzahat ve malûmat almak üzere kayıt ve muamelesi için, Tayyare bileti Umumi satış acentesi «Hans Walter Feustel, İstanbul - Galata Rıhtım caddesi No. 45» adresine müracaat olunmalıdır.

(Telefon: 41178, Telgraf: Hansaflug)

KIZILAY Hastabakıcı Hemşireler Okulu Direktörlüğünden:

Yeni ders yılına hazırlanılmaktadır. Okul geceli ve parasızdır. Okul, genç bayanların hastabakıcı ve ziyaretçi hemşire yetiştirmek, hastanelerde ve umumî sıhhatle alakadar olan müesseselerde çalışmalarına mahsustur. Tahsil müddeti üç yıldır. Teorik ve Pratikdir. Dersler hususî Doktor Profesörler ve Muallimler tarafından verilir. İsteklilerin iyi ahlâkı ve sıhhatli ve en az orta tahsili bitirmiş olmaları şarttır. Diğer şartlarımızla fazla izahat için yazılı veya bizzat İstanbulda Aksarayda Haseki caddesinde Okul Direktörlüğüne müracaat edilmesidir.

İSTANBUL - BOLU ARASINDA TELEFON KONUŞMALARI AÇILDI.

A — Üç dakikalık konuşma 75 Kuruş
B — Konuşma saatleri 9.30-10, 11.30-12 ve 16-17 dir.

İstanbul Telefon Müdürlüğü

EKZAMİN

Ekzamanın ilâcıdır.

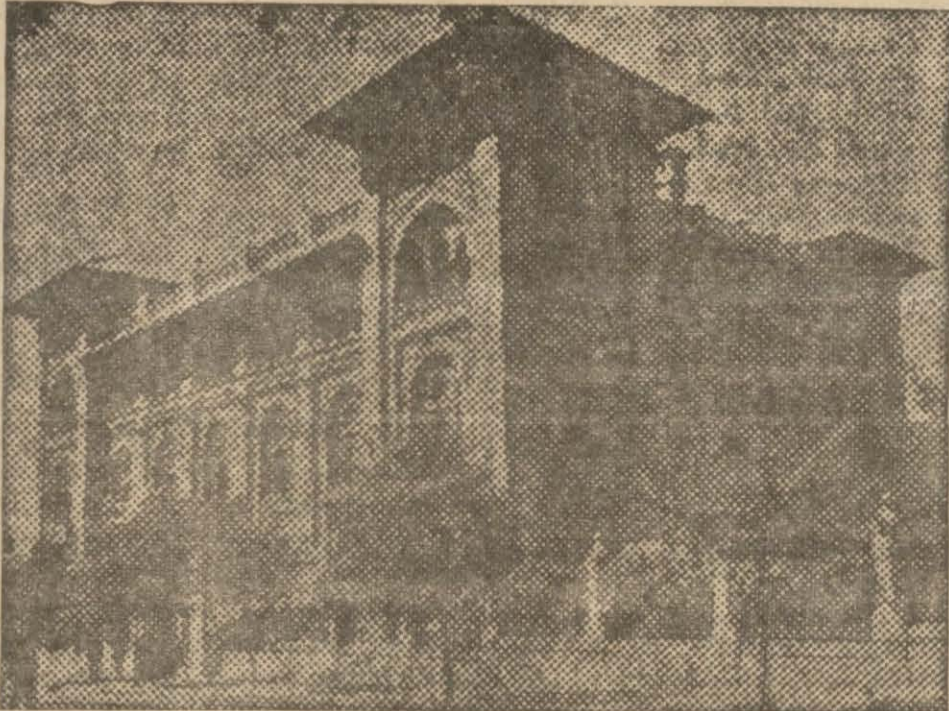
Yara ve çibanlarda kullanılır. Her Eczanede kutusu 50 kuruştur.

Maltepe Piyade ve Atış Okulu Komutanlığından:

Maltepede Piyade Atış ve okulu için 75 lira ücretli bir elektrikli alınacaktır. Talibler Fen Tatbikatı okulunda imtihan olarak kabul edileceklerdir. Taliblerin mezkûr okula müracaatları. «6850»

T. C. ZİRAAT BANKASI

Kuruluş tarihi: 1883
Sermayesi: 100.000.000 Türk Lirası
Şube ve ajans adedi: 262
Ziraî ve ticarî her nevi banka muameleleri

PARA BİRİKTİRENLERE 28.800 Lira İKRAMIYE VERECEK

Ziraat Bankasında kumbaralı ve ihbarsız tasarruf hesaplarında en az 50 lirası bulunanlara senede 4 defa çekilecek kur'a ile aşağıdaki plâna göre ikramiye dağıtılacaktır:

Aded	1,000 Liralık	4,000 Lira
4	500 "	2,000 "
4	250 "	1,000 "
40	100 "	4,000 "
100	50 "	5,000 "
120	40 "	4,800 "
160	20 "	3,200 "

DİKKAT: Hesablarındaki paralar bir sene içinde 50 liradan aşağı düşmiyenlere ikramiye çıktığı takdirde % 20 fazlası verilecektir. Kur'alar senede 4 defa, 1 Eylül, 1 Birincikanun, 1 Mart ve 1 Haziran tarihlerinde çekilecektir.

İstanbulun en güzel ve en ucuz mesiresi

ACIBADEM ÖRNEK BAĞI AÇILDI

Kadıköy Acıbadem Mecidiye mahallesi Küçük Çamlıca'nın etrafı çamlarla muhat en güzel mevkiinde En nefis üzümler, en saf hava, en güzel manzara

Bir kilo üzüm bağda yenmek şartile 15, bağdan alınıp eve götürülmek şartile 10 kuruş

Türk Yüksek Mühendisliği Birliğinden:

2.9.939 tarihinde akdi tasavvur edilmiş olan Fevkalâde Kongrenin tehir edilmiş olduğu sayın üyelere ilân olunur.

Birlik Reisi: Refik Fenmen